

1	מתני' סח. נדה שבדקה
3	תוס' דף נג.
4	מהרש"א, ערוך השולחן, חכ"א
5	תורת הבית, משמרת, בדק.
8	רמב"ם, רמב"ן, ר"ן
9	חינוך, רמב"ם, ראב"ד
10	הל' נדה בקיצור להרא"ש
11	אור זרוע, מאירי
12	השגות הרז"ה, זכרון יוסף
13	סדרי טהרה ס"ק כ"ג
14	שו"ת רבי עקיבא איגר
15	טור
19	תפארת למשה
20	שולחן ערוך
24	סדרי טהרה סק"ט
28	לחם ושמלה

משנה דף סח ע"א וגמ' שם בע"ב רבי יהודה אומר עד המשנה, תוס' ד"ה אמרו ליה.

דנו בראשונים אם יש כאן ג' דעות או ד' דעות או ב' דעות - עי' בתוס' הרא"ש (ד"ה וחכ"א אף בשני) דלרש"י יש ד' דעות, ולדבריו יש רק ב' דעות.

דעת רבי יהודה – יל"ע האם לרבי יהודה מועיל רק בדיקה בשביעי מן המנחה או שלדעתו מועיל כל הימים מן המנחה, בפשוטו לרבי יהודה בעינן תרתי לטיבותא שתבדוק ביום השביעי דוקא ומן המנחה ולמעלה כ"כ הרמב"ם בפירוש המשניות, והרא"ה בבדק הבית, וכ"מ מרש"י עיין לשון התורא"ש, אכן הב"י נקט בדעת הטור דלרבי יהודה יכולה להפסיק בטהרה אפילו קודם יום השביעי אלא בעינן שתפסוק בביה"ש וכ"נ בביאור הגר"א (סק"ד), ועי' בסד"ט [סק"ט ד"ה ובדבריו] שהקשה על הב"י הרי אם אין מועיל בדיקת יום שלישי בבוקר שזה יותר קרוב לטבילה כי חוששים שיחזור כל שכן שלא יועיל בדיקת יום שני אחר צהרים.

דעת חכמים - נחלקו הראשונים אם לדעתם אין מועיל בדיקה ביום הראשון, דעיין לשון רש"י במשנה ובגמ' בע"ב [ד"ה מ'] שנקטו בפשיטות בתחילה שלחכמים דוקא ביום השני, וכ"כ לדינא ברמב"ן, ובר"ן בחידושים, וברא"ה בבדק הבית, וברמב"ם בהלכות ובפירוש המשניות לרמב"ם וברע"ב, [וכ' הב"י שאף לדעתם יועיל מוך דחוק], אולם הרשב"א במשמרת כתב שלמסקנת הגמ' שלרבי מועיל בראשון, זה גם כוונת חכמים שמועיל בראשון, וכ"כ בתוס' הרא"ש.

הפס"ט ביום שראתה – עי' תוס' (ד"ה אמרו לו) דהקשו סתירה בדברי רבי יוסי ותי' דביום שראתה אין מועיל בדיקת שחרית לכו"ע, וכן משמע מרש"י דף נג. (ד"ה לא תהא), וכן פירשו התפארת למשה והסדרי טהרה (סק"ט ד"ה אבל) בדעת הרא"ש והטור, ועי' תוס' דף נג. (ד"ה ומה) שהוסיפו לתרץ דהכא מיירי שבדקה יום ב' ומצאה טהורה והתם לא בדקה.

דעת חכמים בברייתא ורבי - נחלקו האחרונים אם לדעתו גם ביום ראשון שחרית מועיל או רק מן המנחה. וזה תלוי בשיטות התוס' הסובר שאין מועיל הפסק שחרית ביום הראיה אלא רק מן המנחה ולפי"ז כתב המהרש"א שכוונת רבי היה רק מן המנחה ולמעלה, וכ"כ בסד"ט סק"ט ובחו"ד סק"ב, ועיין בסד"ט שהקשה סתירה לפי זה שרש"י בדף נג כתב כתוס' וכאן רש"י (ד"ה מי איכא) כתב שיועיל בדיקת צהריים, אולם הערוך השולחן (ס"ו) כ' שלעולם מועיל גם בדיקת שחרית ביום ראשון, וזה שלא מועיל ביום שראתה היינו דוקא כשזה באותה עונה ולכן יש להעמיד שאם ראתה בלילה מועיל הפסקה ביום הראשון בשחרית. וכ"כ בחזו"א.

מחלוקת הראשונים כיצד הלכה בדין פוסקת ביום ראשון לראיתה - הרמב"ן (הל' נדה פ"ב ה"א) פסק להלכה כדעת חכמים במשנה ואין מועיל בדיקה ביום הראשון אלא רק מוך דחוק, וכתב בסד"ט (סק"ט) שמקורו שמועיל מוך דחוק הוא מזה שאמרו חכמים לרבי יהודה שלדעתך היה נוחא אם היה עושה מוך דחוק ומבואר שמוך דחוק תמיד עוזר, וכ"כ בספר החינוך (מצוה רז) שפוסקת באותו יום שראתה אין מועיל אפילו אחרי מנחה כי באותו יום חזקתה שרואה. וכן פסק הרמב"ם (איסורי ביאה פ"ו ה"כ) שבדיקה ביום הראשון אין מועיל כלל, [ואמנם פשוט לשונו שגם מוך דחוק לא מועיל אולם בב"י דייק מהמ"מ שסבר שמודה הרמב"ם בזה]. וכן דעת הרא"ה בבדק הבית והוא נוקט שגם לרבי אין מועיל, אולם הראב"ד והרשב"א בתורת הבית פוסקים כרבי שמועיל בראשון בדיקת שחרית. והביא שיש מחמירים בזה.

דין פוסקת ביום שני לראייתה אולם ראתה באותו יום דעת התוס' בדף סח ע"ב ובדף נג [בתרוץ שני], ורש"י בדף נג [ד"ה לא תהא] שפוסקת ביום שראתה אין מועיל בדיקת שחרית אף לחכמים [שמועיל בדיקת שחרית ביום שני, מכל מקום כל זה אם לא ראתה בו ביום], אלא צריך מן המנחה ולמעלה. וכ"כ באו"ז (סי' שלח), בטור ושו"ע לא הובא דעה זו, ובסד"ט [סק"ט ד"ה גם מה] תמה איך לא הביאו כן וכתב שיש להחמיר, וכן פסק להחמיר בחכמת אדם (כלל קיז ס"ז).

אם בדיקת הפס"ט היא מדרבנן או מדאורייתא - יש להסתפק אם בדיקת הפס"ט היא דאורייתא או דרבנן וביאור הספק אשה שראתה דם ועבר זמן מסוים שבו רוב נשים פוסקות לראות או שהרגישה שפסקו דמיה האם היא בחזקת טהרה מה"ת וחכמים הם שהחמירו שתפסיק בטהרה ע"י בדיקה, או דילמא כיון שראתה דם היא בחזקת טומאה ומה"ת צריכה הפס"ט ע"י בדיקה לצאת מחזקת טומאה לחזקת טהרה, ובביאור הצדדים עיין סד"ט סוף ס"ק כ"ג, באור זרוע (סי' שלח) כתב בשם הרשב"ם על הפסק בנידה שזה דרבנן, אכן המאירי (דף סח) נקט דבדיקת ההפס"ט היא דאורייתא, וכן דייק רעק"א בתשו' (סי' ס) מהרמב"ן בהלכות נדה פרק ב, וכ"כ בחוות דעת ביאורים (סימן קצו ס"ק ד) בפשיטות שבדיקת ההפסק היא דאורייתא שרק מחמתה היא בחזקת בדוקה, עיין תוס' הרא"ש דף סט (דף סט. ד"ה ואי בדין הזבה) שהסתפק האם זבה בלי הפסק זה דאורייתא או דרבנן. וכ"כ במהרש"א שם, הזכרון יוסף (סי' הובא בסדרי טהרה ס"ק כ"ג) והחזו"א (סי' צ"ב ס"ק כ"ד) נקטו דבדיקת ההפס"ט היא מדרבנן, ובסד"ט (סוף ס"ק כ"ג) לא הכריע אם בדיקת ההפס"ט היא מדאורייתא או מדרבנן ומ"מ כתב דאפילו אם הוא מדרבנן אין להקל.

הפסק טהרה ע"י הרגשה - נחלקו הראשונים אם אשה יכולה להפסיק בטהרה ע"י הרגשתה בהשג' הרז"ה (שעה"ס סק"ג) הביא בשם מקצת חכמים דכשם שנטמאת לבעלה בהרגשת הדם כך יכולה להפסיק בטהרה ע"י הרגשה שנפסק הדם ולא נאמרו הבדיקות אלא לענין טהרות, אכן הרשב"א בתורת הבית הקצר פסק שאע"פ שהרגישה שפסקו דמיה מ"מ צריכה להפסיק בטהרה, וכ"כ המאירי (נדה סח), וביאר החת"ס (דף סח) כתב דאף דתחילת ראייתה היתה ע"י הרגשה של פתיחת המקור כל הדמים הבאים מזה המעיין לא באים שוב בהרגשה ולכן אין ראייה מדלא הרגישה.

דעת השו"ע והרמ"א סעיף ב' - השו"ע (ס"ב) כתב שאם ראתה יום אחד בלבד ופסקה בו ביום צריכה לבדוק עצמה במוך דחוק ומבואר דהשו"ע פסק כמו הרמב"ן והרמב"ם דביום הראשון המוך דחוק הוא לעיכובא, אכן הרמ"א כתב דבדיעבד אם בדקה עצמה סמוך לבין השמשות ומצאה עצמה טהורה אע"פ שלא הניחה מוך דחוק כל בין השמשות עלתה לה בדיקתה, והקשה הסד"ט (סק"ט) על דברי הרמ"א דלדעת הרמב"ן הרמב"ם דס"ל דלא מהני בדיקת שחרית בראשון ה"ה דלא מהני בדיקה אפי' סמוך לביה"ש, אמנם בלחם ושמלה (סק"ד) כתב דבנשים שלנו שמחמירות על עצמן כדברי רבי זירא שאפילו רואות טיפת דם כחרדל יושבות עליו שבעה נקיים אין טעם להחמיר בזה, שהרי ממה נפשך כיון שאנו מחמירים לעולם למנות ז' נקיים ואין מחלקים בין נדה לזביה, ובזה ממה נפשך אם היא זבה גדולה הרי זה רק באופן שראתה ג' ראיות בג' ימים ואם כן יום זה אינו היום הראשון לראייתה, ואם היא נדה או זבה קטנה אינה צריכה ז' נקיים ולכן אחד הבדיקות שבתוך הז' ימים יועיל במקום ההפסק טהרה, ואף אם היא באמצע ז' נקיים וסתרה על ידי ראייה אחת מכל מקום מסתבר שכיון שהיא בתוך ימי זביה אינה מוחזקת כל כך בדמים ומועיל בדיקה שחרית ועל פי זה האריך לבאר דברי כל הראשונים חוץ מהרמב"ן שכן דעתם עיי"ש.

הקדמה

אשה שראתה דם בתחילתה או הרואה בלמחן הראוי לנדה נקראת נדה וטמאה שבעה ימים, ובדין ראית הנדה לא הצריכה התורה שבעה נקיים לכן בין אם ראתה יום אחד ובין אם ראתה כמה ימים צריכה לבדוק שפסק הדם לפני סוף היום השביעי וטובלת לטהרתה בלי לטמא.

אחרי שבעה ימים אלו שנקראים ימי נדה מתחילים הימים הראויים לזיווג במשך אחד עשר יום ודינם שאם ראתה בהם דם רק יום אחד או יומיים עליה לזהמתין אחרי הראייה יום נוסף נקי מדם וטובלת וביום שאחריה היא טהורה והיא הנקראת שומרת יום כנאד יום או לבה קטנה, אבל אם ראתה דם שלשה ימים רצופים עליה לזהמתין שבעה ימים רצופים נקיים מדם וטובלת וביום השמיני היא טהורה והיא הנקראת לבה סתם או לבה גדולה, לכן הנדה צריכה לבדוק את עצמה ביום השביעי לברר אם פסק דמה שאז היא יכולה לטבול בלי לזהמתה מוטמאת הנדה, או שמא היא ממשיכה לראות בימי לבה שאז היא נטמאת בטמאת לבה, בדיקה זו קרויה בלשון המשנה הפרשה.

אמנם, בנות ישראל קבלו על עצמן דאפילו רואות טיפת דם כחרדל בימי נדה סופרות ל' נקיים כלבה, ולפיכך כל אשה שראתה דם בלמחן הלה שכל הנשים דינן כלבות וצריכה שבעה נקיים אינה יכולה להתחיל לספור שבעה נקיים עד שתפסיק בטהרה על ידי בדיקה ביום הקודם לתחילת שבעת הנקיים, ואף על פי שפסקה מראות דם אינה מוחלקת בטהרה עד שתבדוק עצמה ותמצא טהורה ובדיקה זו נקראת הפסק טהרה.

עין משפט
גר מצוה

גג א מיי פ"ח מהל' אסורי ביאה הל' ט טור י"ד סי' קפט: גר ב ג מיי טס פ"ו הלכה כ':

גה ד מיי פ"ו מהל' אסורי ביאה הלכה כל ופ"ג מהל' מוסרי כפרה הל' ג טו"ט ע"ד סמ"ק קלו סעיף ד:

תוספי הרא"ש

תמיה: לי איך תביא קרבן מספק כיון דק"ל דכל י"א בחזקת טהרה: לימא תידיה תיובתיה דרבא דאמר רבא לומר שאינה מטמאה מעת לעת בתוך ימי זיבתה. ולא משמע ליה לפרש"י דלאחר מכן בדקה ומצאה טמא היינו לאחר י"א יום משום דלאחר מכן משמע אפילו בסמור: תידיה כחלת? נדה. פרש"י כחלת? דמיס דק"ל דיה שעתה בראייה ראשונה. ולא נתיירא לטמה טיסוק אדעתין דחזורה לקדמיה בשביל הפסק ימים טהורים. ונראה לפרש כד"א^[פ] לימא תידיה כחלת נדה כלומר כימי ו' רואה אחד דם טהור דאמרין ב' בנות כוחים דדיה שעתה אפי' לרב דאמר מעיין אחד הוא היכא לזכיא שהות קמ"ל הכא דמטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה ולא דוקא מעת לעת משא לא^[פ] שעה שראוי לתלות בדם בתולים וראה דלא אמרינן דכי אורחא אחר דם טהור משום דהתם ליכא שהות כלל לטמיה מעת לעת דאי אפשר לה לראות שום דם שהיה טמאה ב' מאתמול אבל הכא אפשר לראות מאתמול דם טמא כגון אם נשתנה הדם: הרי זו בחזקת טהרה. תימה דלעיל בס"פ בא סימן קאמר ר' גופיה משום ר' יוסי ומה הטעם אמר לו ומה מן שלא הפרשה בטהרה מן המנחה ולמעלה לא תחא בחזקת טומאה. וי"ל דהתם מיירי כשלא

הפרשה בערב כשמצאה בבקר טמא הכא בבהמה בשבירות ומצאתה טהרה והא דאמר ליה ליה בין יהודה אלמלי ידיה בין עיניה וכו' ולא קמ"ל ר' יוסי לנפשיה דהא הוא מצריך הפרשה מן המנחה ולמעלה כשהוא בן ביום. וי"ל דדוקא לר' יהודה שייך להקשות משום שמחמיר כל ק"ל מן המנחה ולמעלה יש לו להחמיר ולהושת שמה עם מילוק ידיה ראתה כמו שחושש באותה

באותה

הנהגות וציונים

א^[א] [ציל] אמרו ר' יעב"ץ^[א] [גליין:] צ^[ב] [ג] **אזורים:** ז ציל **ימים** (רש"י, וכו' בדפוס שונוצין): ח תנ"י פסד"מ "בבבולת": ט ציל "בדיא" (כתי"י פסד"מ): י תנ"י פסד"מ כמו: ק אלא עד שעה (כתי"י פסד"מ): ל יש להוסיף "להצריך מן המנחה אפי' היכא דלא הוחזקה להיות רואה כ"ל. אי"כ גם בבדיקה דמן המנחה ולמעלה" (כתי"י פסד"מ):

אנשים הפרעות הולכות מן מן הגדר ועומאה חתם חתם מן ואינו ידוע לאדם והלך מיר חתמין [מיר שם]. והימים הראשונים יפלו. לא יעלו מן המנין [במברר ז' ב]. שאינה בותרת אלא יזהר. אינה סותרת אלא חומר יוס ואם ראה ס' אין לך לספור עד אלא יוס א' [לעיל כב]. מדברי ר' יהושע. ש"א השוה מדומי דקשר כיון דחמלתן וסופן נעברה מחוקין ממי לאמנעים נעברה אצל רבי יהושע כיון דלמנעים חיש לנמולה נסמרה טהרה יוס רלאשון [שם ד].

סח:

אמרו (ב) לִיֹּה הרי זו בחזקת טהרה. וא"ת תקשה דרבי יוסי דהכא דקאמר דסגי לה נהפרכה שחרית אדרבי יוסי דפרק צא סמין (לעיל דף ג.) דקאמר ומה אילו נדה שלא הפרישה נעברה מן המנחה ולמעלה לא תחא בחזקת טומאה אלא תצו הפרשה מן המנחה ולמעלה ויש לומר דהתם מיירי כשהפרישה ציוס שראתה זו שחרית (צ) והכא מיירי צדקה שחרית ומאלה טהורה וקשה דלס כן כי פרקינן לרבי יהודה אילו ידיה צעיניה כל צין השמשות וכו' לימא ר' יוסי לנפשיה דהא אינה נמי מנריך הפרשה מן המנחה ולמעלה כשהפרישה ציוס שראתה ומה מועיל עיכוב זה שמה עם סילוק ידיה ראתה וי"ל לנפשיה לא קשה לכיון להצריכה הפרשה מן המנחה ולמעלה בלא חומרה אלא מן הדין ואין לנו להחמיר ולספק שמה עם סילוק ידיה ראתה להצריכה צדיקה צפוק היוס אצל רבי יהודה נשאל להחמיר ולספק דאפילו בשלל ראתה שחרית אלא צדקה עצמה ומאלה טהורה הוא מנריך הפרשה גם צפוק היוס היה לו להחמיר ולצדוק מספק שמה עם סילוק ידיה ראתה:

אבל הלכה כרבי אע"ז. אע"ג דאין למדין הלכה מפי תלמודו^[א] הא פסקינן צפ"ק לעיל (דף ז:) כרבי אליעזר נצרצב והא חד מינייהו: והכא

בטהרה ב' מן המנחה ולמעלה מה לי הפרישה בטהרה בראשון בראשון ימי איכא למאן דאמר אין והתניא אמר רבי שאלתי את רבי יוסי ור' שמעון כשהיו מהלכים בדרך נדה שבדקה עצמה יום ז' שחרית ומצאה טהורה ובין השמשות לא הפרישה ולאחר הימים בדקה ומצאה טמאה מהו אמרו לו^[א] הרי זו בחזקת טהרה ששי חמישי רביעי שלישי שני מאי א"ל לא שנא בראשון לא שאלתי וטעיתי שלא שאלתי אמו"ס כולוהו לאו בחזקת טומאה קיימי וכיון דפסק פסק ראשון נמי כיון דפסק פסק ומעיקרא מאי סבר ^ההואיל והוחזק מעין פתוח: **בתנ"י**^[א] ^ההוב והזבה שבדקו עצמן ביום ראשון ומצאו טהור וביום השביעי ומצאו טהור ושאר ימים שבינתיים לא בדקו רבי אליעזר אומר הרי הן בחזקת טהרה ר' יהושע אומר אין להם אלא יום ראשון ויום שביעי בלבד ר' עקיבא אומר אין להם אלא יום ז' בלבד: **גמ'** תניא אמר לו רבי אליעזר לר' יהושע לרברך אתה מונה בסירוגין והתורה אמרה ^האחר ^הטהור ^האחר אחר לכולן שלא תהא טומאה מפסקת ביניהן אמר לו רבי יהושע ואתה אי אתה מודה בזב שראה קרי ובגזיר שהילך סככות ופרעות שמונה בסירוגין והתורה אמרה ^הוהימים הראשונים יפלו ורבי אליעזר בשלמא התם ^הלטמאה בה אמר רחמנא שאינה סותרת אלא יומה ואי משום איחלופי זב בבעל קרי לא מיחלף גזיר שהילך על גבי"ס סככות ופרעות נמי ^המדאורייתא אהל מעליא בעינן ורבנן הוא דגזור ורבנן מדאורייתא^א לא מיחלף אבל הכא אי חיישינן דלמא חזאי בספק אתי לאיחלופי בודאי תנינ^א ר' יוסי ור' שמעון אמרי"ס נראין דברי רבי אליעזר מדברי רבי יהושע ודברי רבי עקיבא מדברי כולן אבל הלכה כרבי אליעזר איבעיא להו הזב והזבה שבדקו עצמן יום ראשון ויום שמיני ומצאו טהור ושאר הימים לא בדקו

תינוקת פרק עשירי נדה

וכן תנא לוי במתניתא. אסיפא דמתני' תני הכי דקה ז' שחרית ומאלה טמאה וצין השמשות לא הפרישה ואחר הימים צין דקה ומאלה טהורה צין דקה ומאלה טמאה הרי זו ספק וצא: **אומר** שאינה מטמאה מעת לעת. צפ' צנות כוחים (לעיל נה:) קמני כל אחד עשר בחזקת טהרה ואמרינן (נט.) למאי הלכתא ואמר רצא לומר שאם תראה צנור י"א אינה מטמאה מעת לעת ומתמיצין קמני מטמאה מעת לעת ארישא דקמני אחר הימים דקה ומאלה טמאה ומתמה תלמודא ולא איתבציה צפ' צנות כוחים (טט) ולא יאפרוק: כי קתני. ומטמאה מעת לעת: אריש פירקין קאי. ראתה ועודה צצית אציה צ"ה אומרים כל הלילה שלה וקאמר דלס ראתה לאחר מכלא מטמאה מעת לעת: בתחלת נדה. כצחולת דמיס דק"ל (לעיל דף ז.) ליה שעתה צצרייה ראשונה: ואם יש לה וסת. קא סלקא דעמך דקסיפא דמתני' קאי דקמני אחר הימים צדיקה ומאלה טמאה ומטמאה מעת לעת ואם יש לה וסת קצוע לאחר הימים דהיינו ימי וצנה וראתה זו ליה שעתה: **אומר** שאינה קובעת. צפ' צנות כוחים גצי כל י"א בחזקת טהרה: אמר ר' שמואל. כי אמרי אהל לקולא דלא צענין תלת יומיני למיעקריה דהא קמני כל י"א בחזקת טהרה דהיינו קולא דדמיה מסולקין אצל לענין ליה שעתה על שכן דהוי וסת דהא דמיה מסולקין: עם מילוק ידיה ראתה. ואפילו אם חלמרת טהורה הלכך מה לי הפסיקה נעברה נצראשון כו': מי איכא צמאן דאמר ב'ו. והא אפילו רצנן צמראי צנני שלה הוא דקאמרי אצל **בראשון** דהוי פתיחת מעיניה ליכא למאן דלמר דלס דקה נצהרים ומאלה טהור דתהוי הפרשה: ושיעיתי ש"א שאית. שאלו שאלתי היו מטמאין: מעיקרא מאי סבר. שלא לזה לשאלו: **בתנ"י** ^ההוב והזבה. שפסקו וסחמילו לספור ז' וצדקו יוס ראשון ושע"י כו': רבי עקיבא אומר אין להם אלא שביעי. שמה לאו צינתיס וסמרו ספירתן הראשונה: **גמ'** אי אתה מודה בזב שראה קרי. צימי ספירו שאינו מונה אותו יוס דקיימא לן דסותר יוס א' ומונה לסירוגין: וגזיר שהילך סככות ופרעות. שכן ספק אהל אין אותו יוס עולה למנין נזירותו ומאלא שמונה ל' יוס של סתם נזירות צסירוגין: התם. זו שראה קרי: **שמואה** בה בתבי. זאת תורת הזב ואשר תלך ממנו שכבת וזע וגו' (ויקרא טו) מה וצנה ז' סותרת אף קרי סותר אי מה וצנה סותרת הכל אף קרי סותר הכל ת"ל לטמאה זה אין לך סתירה אלא צנומאתה האמור זה

מטמא אלא צאהל מת ודאי כדמצי (נמצה י) וכי ימות מת עליו צמחורת עליו כדלמר' צצילד לוין (פסחים פא:) ורבנן גזור ביה. לסמור אותו יוס וא"ת אחי לאתחילי צאהל מת גמור ולא יסמור אלא יוס א': דרבנן מדאורייתא. אהל ספק דרבנן צאהל דאורייתא לא מיתלק: **אבל הכא אי חיישינן**. ולא תמנה יוס^א שצינתיס משום דלמא חזאי בספק אתי לאיחלופי בודאי תנינ^א ר' יוסי וקא מניא לראשון ואחיא לנמות ודאי רואה צסירוגין: נראין דברי ר"א מדברי רבי יהושע. לכיון דחיש רבי יהושע לשמא ראה צינתיס היה לו לסמור אף הראשון: ודברי ר"ע מדברי בון^א. דעצי ספורין וצדוקין: יום שמיני. כבר עצרו ימי הספירה ולא היה סופן נעברה דלא דקה יוס ז': לרבי

צינתיס [שם ז:]. אחר אחר צבון^א. כלומר זמן אחד לכולן שהיו רופין טהרמן [שם לג:]. **בזב שראה קרי**. זו שפסק והסמול לנמות ז' ימי ספירו וזהו קרי נשם כב. כצביות. דהיינו אילן המיטין על הארץ ויש טומאה מתח אילן מן ואינו ידוע כגד מן [מיר ג:]. אילן המיטין על הארץ והוא סמוך לדרך ציט הקביות וזמנין למיטרימי צין השמשות וקצי מהס ימיס מוצלס שאין אהל שלם ידוע ודאי שיש קצב חתם [חלח] אהלתיס ואין ידוע אחס הוא. פרעות. [אנטיס] גדולות ועולות מן הגדר וקצבו חתם חתם מן ואין אלו יודעין חתם חזוהו מן [לעיל טז].

הנהגות חב"ח

(ב) תוס' ד"ה אמרו לו הרי יוסי: (ג) בא"ד שחרית אבל הלכה מיירי:

גמ' מדאורייתא אהל מעליא בעינן. לעיל ז ע"א תוס' ד"ה אילן:

תורה אור השלם

(א) ואם סתירה מוצקה וספירה לה שבעת ימים ואחר תורה: (ב) תורה לוי את ימי יגור ויביא קבש בן שנהו לאשם ותמיים הראשונים יפלו כי קמא קור' [במברר ז' ב]

(ג) זאת תורת תוב ואשר תצא מוכני שבת ירע לקמאה קת: [ויקרא טז, כ]

ליקוני רש"י

דאמר רבא. –מתני' דקמני כל י"א בחזקת טהרה. **אומר**. שאם תראה צנני אינה מטמאה מעת לעת (לפ' שמסולקין דמיה. שאין האשה קובעת לה וסת בימי זיבתה. כגון ראתה ג' פעמים מעי"ו לט"ו אין זה וסת לענין ליה שעתה או לענין שאם לא דקה מהיה טמאה דמע"ו לט"ו הוו ימי וצנה וכן כל הימים משלמו ז' ימי נדות עד י"ח דשלמי ימי וצנה כדאי נדות [לעיל לט.]. שבדקו צעמן. כשפסקו מוצין והוצרכו לספור צנעה נקיים בלא לחילי דכדמיו וספר לו וגו' וצדקו צעמן ראשון צעניי וספר חתמה ימים צענתיס לא דקין. בחזקת טהרה. הואיל וחמלתו וסופו נעברה וטובל לערב על צעני. **אלא ראשון** ושיביצי. ולכיון לנמות עד חתמה ימים דחוששים שמה לאו צינתיס ומייה אי הוה ידעה צדאי שראתה צינתיס סמרה לנקיות הראשון דחמלתא אחר (ויקרא טו) ואחר מטמא אחר אחר לכולן שלא חתם טומאה מפסקת צינתיס אצל השחמ חששא הוה ומונה לסירוגין. **אלא יום שביעי**. בצד. דשמא ראתה ימים צינתיס וסמרה חתם טהרת יוס הראשון דטולחו נקיים צעין דכמצי ואחר מטהר אחר לכולן שלא חתם טומאה מפסקת

צינתיס [שם ז:]. אחר אחר צבון^א. כלומר זמן אחד לכולן שהיו רופין טהרמן [שם לג:]. **בזב שראה קרי**. זו שפסק והסמול לנמות ז' ימי ספירו וזהו קרי נשם כב. כצביות. דהיינו אילן המיטין על הארץ ויש טומאה מתח אילן מן ואינו ידוע כגד מן [מיר ג:]. אילן המיטין על הארץ והוא סמוך לדרך ציט הקביות וזמנין למיטרימי צין השמשות וקצי מהס ימיס מוצלס שאין אהל שלם ידוע ודאי שיש קצב חתם [חלח] אהלתיס ואין ידוע אחס הוא. פרעות. [אנטיס] גדולות ועולות מן הגדר וקצבו חתם חתם מן ואין אלו יודעין חתם חזוהו מן [לעיל טז].

הימים הראשונים יפלו. לא יעלו מן המנין [במברר ז' ב]. שאינה בותרת אלא יזהר. אינה סותרת אלא חומר יוס ואם ראה ס' אין לך לספור עד אלא יוס א' [לעיל כב]. מדברי ר' יהושע. ש"א השוה מדומי דקשר כיון דחמלתן וסופן נעברה מחוקין ממי לאמנעים נעברה אצל רבי יהושע כיון דלמנעים חיש לנמולה נסמרה טהרה יוס רלאשון [שם ד].

התכנה

הדפסה ברזולוציית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה
תלמוד בבלי <עוז והדר> - מ נדה תלמוד בבלי עמוד מס : 147 הודפס ע"י אוצר החכמה

(א) ברכות ז': שנה לך;
(ב) שבת לד': א' (ושי'
הטע חזק' כ"מ דל' דל'
מכלל מוס' מולין קט' דל'
נחלוך); (ז) עין רש"א
ומהר"ם (ס) דף כ"ע"א.

הנהגות הב"ח

(ה) תוס' ד"ס ומה אלו
וכו' ומלמדה טעורה
דכיון שפסק פסק הכה
גלג דמקד:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה בין
השמשות דרבי וכו'
ושיעורו הצי"א וכן
נקט רש"י ברכות דף כ'
ע"כ ד"ס והלא כהנא.
ע"כ לא נשמע אלא
לדברי ש"ס מלפניו וכו'
ג' רשע מל' ושיע'.

ליקוטי רש"י

אשכחתינהו דרבנן
דבי רב. לתלמידים
שנתיב המדרש (ב"מ טו').
מת המדרש קרי ב' רב
[מכאן כהנא]. דלל הכה
דמייני רב ר' לאו ר'
ממש הוא אלל בנת
המדרש הוא [קדוש] מו:
עין סנה' ד' ד"ה ורבי.
בין השמשות דרבי
יהודה. מלפני מל' מל'
לפי אלל הכהנא ורבי
יוסי כהנא עין לפני אלל
הכהנא [ברכות ב': עין
סנה' ג' וכו']. והנהגות
הגרי"א שם מוס' יתור
מחזי מל' ע"ש. בין
השמשות דר' יוסי.
הכרף עין קשור קריס'
עין גרין עין אלל מוקד'
הללל נכנס ויסי ויאל'
יאלל אלל עס כהנא עס
כהנא מתקשרין קרי עין
השמשות וכל דמקמי הכי
הו"מ מכלל [שבת לד'].
ש"א הפרישה. לא
דקה עמלה להפסיק
בטענה [למקד חסא].

הנהגות וצינונים

(א) מכלל דר' יהודה בן
אגרא סבר וכו' (כת"י).
(ב) ברכות' נוסף ונראין
דבריו דלא חיישינן
כשבדקה [ג] כולה
מפרש בגמ' (כת"י).
(ד) צ"ל הכסף העליון
ולא הכסף העליון. ע'
בשבת שם [זל ע"ב].
(מראה כהן ורוד). ועדיין
צ"ע המסך השלשון
וכקושת הגרעא;
בגליון הש"ס (ערוג'
ע"י). וצ"ע בילקום
וברש"י. וצ"ע בהנהגת
הגרי"א ברכות ב' ע"ב
שגמיה ברש"י שם דצ"ל
"יתור מחזי מל'".
(ה) נראה דצ"ל כהנא
בכתיב שמה לאחר סילוק
דיה ראתה בבין
השמשות דר' יוסי
והוא עולה וכו' [ז' דהו'
אף חיישא (כת"י)].
[בכתיב' הנוסח דר' אלל
כדפרש"י צ"ל דר' יהודה
ספקא הוא
וחבא מיתחיו וכו' (ע"י)
מהרש"א (א) צ"ל גבי
חושב הקדוש מעשה.
ע"י בכ"מ שם (רש"י).
וכ"ה בדפוס' ט' אולי
צ"ל וסבר רבי וכו'.

בא סימן פרק ששי נדה

נג.

אבל בדקה בדברי יהודה ב'. וא"ת ללמא אלל דקה דרבי
יוסי ולא דקה דר' יהודה לא חיישינן דצין השמשות דר'
יהודה ימנא הוא וי"ל דצהא ר' יהודה בן אגרא מודה דלא חיישינן
כיון דדקה דר' יוסי:

שאף חכמים ר' נחלקו ב'.
נכמה דוכחין משני כי
הכל אלל כפרק הזהב (ב"מ דף קד. ה).
גבי מומס' ומעשר וצפרק כל הכשר
(מולין דף קט). גבי אפשר לקוטמו
לא משני הכי משום שיכול ליישב צענין
אחר בהגהה מועטת^(א): **ומה** אי"ל
נדה ש"א הפרישה ב'. וא"ת דצ"צ
לקמן (דף קט): א"ר יוסי גופיה דהיא
בחוקתה וי"ל דהתם מיייר כשדקה
יוס' ב' או יוס' ג' ומלמדה טעורה (ה)
שפסקה והכל דללל דקה א"ר הכה
מיייר שדקה שחרית של צעני'
ומלמדה טמא:

מכלל דרבי יהודה בן אגרא
סבר בדקה דר' יהודה
ולא בדקה בדברי יוסי אינה חוששת.
השתא הוה מלי למיפך אלל משמיה
דרבי יוסי קלמך וא"ת ואימא מכלל
דרבי יהודה בן אגרא סבר דדקה
דר' יוסי גרידא אינה מושעת ורבי
סבר מושעת כיון דלא דקה דרבי
יהודה דצין השמשות דרבי יוסי
מישך שיה דר' יהודה כדלמך
בסוף השתא לא הוה ר' לך למיייר
תרי תנאי ואליצא דר' יהודה בן אגרא
וי"ל דומיא דצרימא לעיל דמיייר
רבי יהודה בן אגרא כשדקה דרבי
יהודה ולא דקה דרבי יוסי:
עמלה

חיישינן הא לא בדקה אלא פשיטא דבדקה בין דר' יהודה ובין דרבי יוסי
אבל בדקה דר' יהודה ולא בדקה דר' יוסי חיישינן אלמא בין השמשות
דרבי יוסי לרבי ספקא הוי קשיא דרבי אדרבי ה"ק נראין דרבי יהודה בן
אגרא לרבנן דלא בדקה כלל לא בדרבי יהודה ולא בדרבי יוסי שאף חכמים
לא נחלקו עליו אלא דבדקה דר' יהודה ולא בדקה דר' יוסי אבל היכא
דלא בדקה כלל מודו ליה ורמינהו הרואה כתם לראיה מרובה חוששת לראיה
מועטת אינה חוששת זו דרבי יהודה בן אגרא שאמר משום רבי יוסי
א"ר אני שמעתי ממנו שאחת זו ואחת זו חוששת ומן הטעם הזה אמר לי
ומה אילו נדה שלא הפרישה בטענה מן המנחה ולמעלה לא תהא בחזקת
טמאה ונראין דבריו^(א) כשבדקה מאי בדקה אילמא דבדקה דר' יהודה ולא
בדקה דרבי יוסי מכלל דרבי יהודה בן אגרא סבר אע"ג דלא בדקה לא
דר' יהודה ולא דר' יוסי לא חיישא והא לא בדקה אלא פשיטא דבדקה
בין דר' יהודה ובין דרבי יוסי מכלל דרבי יהודה בן אגרא סבר בדקה דר'
יהודה ולא בדקה דר' יוסי לא חיישא אלמא בין השמשות דרבי יוסי לר'
יהודה בן אגרא ליליא הוא קשיא דרבי יהודה בן אגרא אדר' יהודה בן אגרא
בשלמא בלא רבי לא קשיא התם דבדקה דר' יהודה ולא בדקה דר' יוסי
הכא דבדקה נמי דר' יהודה ובר' יוסי אלא בדרבי קשיא תרי תנאי ואילמא
דרבי יהודה בן אגרא האי תנא סבר שלים בין השמשות דר' יהודה
והדר

דקאמר רבי שדקה צניעה קלמך אלל
לראית צין השמשות אלמא לרבי ספקא הוא כו' ה"ק. האי נראין דקאמר רבי לאו טעמא דנפשיה קלמך דמידוק מינה מדקאמר צו אני
רואה את דרבי וכו' וצו אני רואה מכלל דלמינה צמחיה פליגי ותקשי כך אלל לא לפרושי פלוגמיהו אחא לאשמעינן צמא פליגי וה"ק נראין
דרבי ר' יהודה לחכמים ומודים לו דחיישינן כשלא דקה כל צה ולא צה דרבי צניעה כשדקה צמא משה דקאמר רבי השמשות דרבי
יוסי ליליא הוא ורבי יוסי לטעמיה דלמך ספקא הוא הילכך נצטדק צניעה ים לחוש בנתיים צניעה צניעה: דראיה מרובה. (א) גריסין
צועדות: דראיה מועטת. שני גריסין צועדות: ממו. מדרי יוסי: ש"א הפרישה בטהרה. צעני' שלל דקה צין השמשות: דא תהא בחזקת
טומאה. ואינה טועלת לערב ואע"פ שהפרישה צעירה שחרית אלמא משרתה הו"ל כל היום בחזקת מורכח ורואה עד גמר היום אף זו הו"ל אלל
דקה צין השמשות שלל איכא למיחש דלמא צסוף צין השמשות רחמיה ויהא עולה לשמי ראויות: ונראין ד' דבריו. ומודה אני לו: כשבדקה. צין
השמשות שלל מו"ל לא חיישא וכשלא דקה אני מולק עליו: קשיא דרבי יהודה אדר' יהודה. לעיל ס"ל צין השמשות דרבי יוסי ספקא הוא:
בש"א ב"א רבי. אי לא פירש רבי פלוגמיהו צין לעיל צין הכה לא הוה קשיא דרבי יהודה אדר' יהודה התם דדקה כו': אלא בדרבי.
מזי אחא רבי לפרושי פלוגמיהו ולא מחוקמא לן אלל דפרישה דלרבי יהודה לעיל" ספקא הוא והכא מיתחיו ליליא הוא קשיא:
והדר

למפרע כדאמר לעיל בפ"ק (א) אע"פ שאמר טמאה מעת לעת אינה מונה אלא משעה שראתה. ומי מצוין למייר דבסמוך לא איירי אלא לטהרות וקדשים שטמאה במגע לפני מציאת הכתם מעת לעת. ונראה לפרש דטמאה עצמה היינו
דמוקלמדת למיניה משעת הכיסוס וכו' שמועין אומר אף קדשים שנענה בהם למפרע אין טמאין משעת הכיסוס אבל מעת לעת קודם מציאת הכתם מורי דמוקלמדת למיניה
כדראיתא בסמוך. ותימה מנינו כחמה חבור מראיתא לר' שמעון דראיה אינה מוקלמדת למיניה כלל וי"ל דלא קאמר ש"א חתמה חבור מראיתא כלל אלא לענין חזקן שלא נטמאת משעת כיסוס אלא מעת לעת גרידא כמו בראיה
אבל לענין קלקול מנינה מעת לעת מן הסתברא דברואה אינה מוקלמדת כיון דהשתא חזאי מגופה ראיא ודאי נהי דלענין מגע מטמאין מעת לעת לענין קלקול מנינה לא מחזקין בה כולי האי. אבל כתם דלא ידעה מתי נפק מגופה מסתבר
למפרע דמוקלמדת למיניה מעת לעת דכל טומאת כתם ספק הוא הילכך מעת לעת מוקלמדת בה טומאה מספק: אמר רב חזקן אפור. פרש"י נראין דברי מבידיו א"צ שהוא מוערתה ואני מוקלמדת והחמאמרי דעיי: שהוא מוקלמדת
זבה (מה ר' [מקור] לו' שמועין אומר זבה עד יום שמיני לראיתה. ורש"י דרבי שמעון נמי מוקלמדת למיניה אם ראה יום יח' [כחמה ורואה ר' שמועין מחזקין טפי
לדי זבה. פרש"י שאינה מעת לעת לטהר גדול לומר דלר' סופרת י' ימי נדות מיום הכתם וטובלת דצ"כ לא קא"ר אלא תולה כתמה בראייתה שלא נטמאה מחמת הכתם למפרע אבל לתלות ראייתה בכתמה ולעשות
היא מוקלמדת. ועוד תימה גדול לומר דלר' סופרת י' ימי נדות מיום הכתם וטובלת דצ"כ לא קא"ר אלא תולה כתמה בראייתה שלא נטמאה מחמת הכתם למפרע אבל לתלות ראייתה בכתמה ולעשות
ככתמה

נדח נג
הדפסה ברזולוציות מסד - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה
תלמוד בבלי <עוז והדר> - מ נדה תלמוד בבלי עמוד מס : 116 הודפס ע"י אוצר החכמה

מהרש"א חידושי הלכות מסכת נדה דף סח עמוד ב

תוס' בד"ה א"ל ה"ז בחזקת טהרה כו' דהוחזקה רואה שחרית דין הוא להצריכה הפרשה מן המנחה כו' עכ"ל ולפי זה ביום ראשון כיון שהוחזקה רואה בעיא לכ"ע הפרשה מן המנחה ולמעלה ור' דקאמר בראשון לא שאלתי וטעיתי כו' ה"ק בראשון לא שאלתי כלל משום דמעיינה פתוח וטעיתי שהיה לי לשאול מיהא בראשון אם הפרישה מן המנחה כו' דכיון דפסק פסק ודו"ק:

ערוך השולחן יורה דעה סימן קצו

סעיף ה

והקשו רבותינו בעלי התוס' דר' יוסי אדר' יוסי דהכא אמר דמועיל הפרשת שחרית ואלו לעיל [נ"ג א] אמר ר' יוסי ומה אלו נדה שלא הפרישה בטהרה מן המנחה ולמעלה לא תהא בחזקת טומאה אלמא דבעי הפרשה מן המנחה ולמעלה ותרצו דהתם מיירי כשהפרישה ביום שראתה בו שחרית והכא מיירי בבדקה שחרית ומצאה טהורה וכו' עכ"ל הרי לדבריהם מפורש דזה שנתבאר בכאן בדביקת שחרית מועיל זהו כשלא ראתה באותו יום מקודם אבל כשראתה בו ביום הכל מודים דצריכה פרישה דווקא מן המנחה ולמעלה וכן פירש"י לעיל בדברי ר' יוסי וז"ל לא תהא בחזקת טומאה ואינה טובלת לערב ואף על פי שהפרישה בטהרה שחרית אלמא משראתה הוי כל היום בחזקת חוזרת ורואה עד גמר היום וכו' עכ"ל הרי להדיא כדברי התוס' ודיעות רבותינו אלה לא הובאו כלל לא בטור ולא בש"ע [וכבר נתעורר בזה הח"ד סק"א]:

סעיף ו

ולכאורה דברי רבותינו תמוהים מאד דא"כ מאי קמיבעיא ליה לרבי בראשון מאי וגם חזר בו וס"ל דראשון הוי כל הימים הא בראשון פשיטא דאינו מועיל שהרי ראתה בו ביום ויש מי שכתב דהשאלה לא היה על הראשון כבשאר הימים אלא אם מהני מן המנחה ולמעלה [מהרש"א שם] אבל אין נראה כן דא"כ הו"ל לרבי לפרש ומסתימת דבריו נראה דראשון שוה לשאר הימים ונ"ל דוודאי גם על הראשון אומר רבי דמהני בדיקת שחרית אלא דמיירי שראתה בלילה וכבר כתבו התוס' בפסחים [פ"א א ד"ה אי נמי] דלר' יוסי ספירת לילה לא הוי ספירה ע"ש אלמא דלענין ראייה חלוק היום מהלילה לענין דלא ליהוי כמעין פתוח וגם מסוגיא זו מוכחת כן שהרי לא הזכירו רק בדיקת שחרית ולמה לא הזכירו בדיקת לילה אלא וודאי דלענין ספירה וראייה חלוק היום מהלילה [כנלע"ד]:

חכמת אדם שער בית הנשים כלל קיז

ז בדקה עצמה שחרית אם ראתה באותו יום דם ממש בגופה כיון דמעניה פתוח אפילו בדיעבד לא מהני אלא אם כן בדקה סמוך לבין השמשות ממש (ש"ך ס"ק ו') ויש להחמיר בזה טובא שגם יהיה מוך דחוק כל בין השמשות (עיין סדרי טהרה ס"ק ד' וס"ק ט') דיש אומרים דאפילו בדיעבד לא מהני אם לא היה מוך כל בין השמשות אבל אם לא ראתה אלא כתם באותו יום אפשר להקל בדיעבד אם לא בדקה סמוך לבין השמשות ממש אבל אם לא ראתה באותו יום כיון שלא הוחזק מעינה פתוח באותו יום אף על גב דלכתחילה אפילו הכי צריכה לבדוק דוקא סמוך לבין השמשות מכל מקום בדיעבד אם בדקה עצמה כדיון אפילו שחרית ומצאה טהורה סגי בכך (סעיף ב'):

משמרת הבית
השער החמישי
הבדיקה והספירה

פסקא א'

כל הנשים שראו דם או שטמאות משום כחם וכו'. אמר הכותב, מה שקיעות משחקת כל היום, ושמא סירכא דשקיעה נקטיה, ומאי חזי זהא דשמיטה. ומאי דקאמר דבגמרא מתמיהין טובא אייתמר כלל מעולם, האי טובא מנא ליה, דלינהו משום דמניין במתניתין אפילו בשנים לנדחה דקה הוה משמע להו דשנים דוקא, ולפיכך כי אשכחו דצרייתא דאפילו בראשון נמי, שאלו מי איכא מאן דאמר בראשון ושנים דמתניתין לאו דוקא, ואהדרו אין הכי נמי דרבי אמר בראשון טעמי שלא שאלתי דהכל דין אחד יש לכן. ובודאי איכא למידק מאי קאמר מי איכא למאן דאמר

בראשון, דאטו אמרו לו לאו תנאי נינהו, אפילו לא אמרה אחרינהו תנאי נינהו ואמרו, אלא טעמא הוא דקא בעי, דסבורין האי שנים דמתניתין דוקא משום דבראשון מעינה פתוח וכדסבר ר' מעיקרא, ואהדרו להו דאין הכי נמי דראשון כשני וכו', כלומר כטעמיה דאמר שני מאי טעמא כיון דפסק פסק ראשון נמי כיון דפסק פסק, ושני דמתניתין איכא למימר דלאו דוקא, דהוא הדין לראשון דחד טעמא אית להו, והיינו דאשקין ומעיקרא מאי סבר, כלומר דודאי טעמא דמסכתא הוא, ואם כן מעיקרא מאי סבר דלא שאל. וכיון שכן קיימא לן כאמרו לו וכרבי דקאמר דחד טעמא אית להו.

טהרה ואעפ"י שדקה אחר הימים ומנא טמא. פי' וג' מחלוקות בדבר, דתנא קמא סבר דצדיקתא בשחרית מהניא ציוס שביעי דוקא שדרך נשים להפסיק ציוס שביעי וטובלות לערב, ורבי יהודה סבר אפילו ציוס שביעי לא מהניא אלא מן המנחה ולמעלה, ורבנן בתראי סברי דצדיקת שחרית מהניא ואפילו ציוס שני לנדחה. ובגמרא אמרינן תניא אמרו לו לר' יהודה אלמלא ידיה בין עיניה כל בין השמשות יפה אמה אומר, כלומר אלו הייתי חושש לכל יום שביעי לומר שלא יהא לה תקנה אלא אם כן ידיה בין עיניה כל בין השמשות יפה אמה אומר שאתה משה מדותיך, עכשיו שמה עם סלוק ידיה ראתה ולהכי אמה פוסל צדיקתה, אם כן מה לי הפרישה בטהרה מן המנחה ציוס שביעי להפרישה ציוס ראשון, שהרי מן המנחה ולמעלה עוד היום גדול, ואם זאת לחוש אף לו ראוי לחוש, ואם אין אמה חושש כיון שדקה ומנא טהור א"כ אף צדיקת יום ראשון שחרית תועיל ולא תחוש, דאין להפריש צענין זה בין זמן מועט לזמן מרובה. ובמתמיהין אטו יום ראשון מי איכא מאן דשרי, כלומר דהא רבנן דמתניתין צענים לנדחה קאמרי בראשון לא קאמרי, (וכו') [וכיון] דכן, אמרו לו היכי אמרי להכשיר בראשון, ומשניין אין והתניא אמר רבי שאלתי את ר' יוסי ור' שמעון כשהיו מהלכין בדרך נדה שדקה עממה שחרית ציוס ז' ומנא טהור ובין השמשות לא הפרישה, כלומר וטבלה, ולאחר ימים דקה ומנא טמא מהו אמרו לי הרי היא בחזקת טהרה ו' וחמישי רביעי שלישי ושני מהו אמרו לי הרי היא בחזקת טהרה ואלו ראשון לא שאלתי וטעמי שלא שאלתי הם ששי וחמישי רביעי וג' ושני מאי טעמא טהור[ה] דהא כולהו בחזקת טומאה נינהו, אלא

ברק הבית
השער החמישי
הבדיקה והספירה

פסקא א'

כתב החכם כל הנשים שראו דם או שטמאות משום כחם צריכות להפסיק בטהרה קודם שתתחיל לספור שבעה נקיים שלה ואעפ"י שהרגישה שפסקו דמים לעולם היא בחזקת טומאה עד שתבדוק ותמלא טהור. והציא הא דתנן בפרק תינוקת נדה שדקה עממה יום שביעי שחרית ומנא טהור וצין השמשות לא הפרישה, כלומר וטבלה אח"כ, אחר ימים דקה ומנא טמא הרי היא בחזקת טהרה, כלומר עד אותו זמן. דקה עממה ציוס שביעי שחרית ומנא טמא וצין השמשות לא הפרישה, פי' והרגישה בעממה שפסק הדם וטבלה, אחר ימים דקה

ומנא טהור הרי זו בחזקת טומאה, כלומר הרי זו בחזקתה לטומאה, כלומר מאותה שעה שדקה שחרית ציוס שביעי ומנא טמא. ומטמאה מעת לעת ומפיקדה לפקידה, פירוש ארישא קאי דקמני אחר ימים דקה ומנא טמא ואם יש לה וסת דיה שעתה. רבי יהודה אומר כל שלא הפרישה בטהרה מן המנחה ולמעלה הרי זו בחזקת טומאה, דסבר ר' יהודה דהפסקת טומאה והפרשתה בטהרה בשחרית לאו מידי הוא ולא מהני כלום, דחוששין דשמא תחזור ותראה ציוס אלא אם כן מן המנחה ולמעלה שינא רובו של יום בטהרה. וחכמים אומרים אפילו בשני לנדחה דקה בשחרית ומנא טהור וצין השמשות לא הפרישה הרי זו בחזקת

השער החמישי

הבדיקה והספירה

פסקא א'

בדין הפסק טהרה

טוש"ע סי' קצ"ו סעיף א', ב'

כל הנשים שראו דם או שטמאות משום כחם צריכות להפסיק בטהרה קודם שתתחיל לספור שבעה נקיים שלה, ואעפ"י שהרשה שפסקו דמיה לעולם היא בחזקת טמאה עד שתבדוק ותמצא טהור, דתנן בפרק תינוקת (סח, א) נדה שבדקה עצמה יום שביעי שחרית ° ומצאה טהור ובין השמשות לא הפרישה אחר הימים בדקה ומצאה טמא הרי זו בחזקת טהרה בדקה עצמה יום השביעי שחרית ומצאה טמא

ציונים והערות: ו' שראו דם או שטמאות משום כחם. אמנם בתבועה לינשא שלא הוחזקה בראי' א"צ הפסק טהרה (תהיב שער ב' פסקא ד', ועיי' בבדיה"ב)

ברק הבית

דכיון דפסק פסק הכא נמי צראשון אמרינן דכיון דפסק פסק, ומעיקרא שלא רצה לשאול על הראשון מאי, סבר דשאני ראשון צימי נדה דהחזק מעין פתוח. וכתב המחבר דקיימא כחנא דאמרו לו דאפילו ציוס ראשון מהניא צדיקת שחרית, דכיון דאמרו לו פשיטא להו האי דינא, ור' אמר טעיתי שלא שאלתי ומראה פנים לדבריו דהכי איכא לטורי ציוס ראשון כשאר ימים, הכי נקטינן דיוס ראשון לנדה כשאר ימים מהנו לה ומהני לה צדיקת שחרית, ע"כ. ודבריו אלה רחוקים מאד ומתאים ונשמקע הדבר, דאטו מי אפשר למימר דשצקינן רבנן דמתניתין ועדיין כאמרו לו דצרייתא. ומו דגמרמא מתמיהין טובא אי איתמר כלל דצדיקת ראשון תיהני לה, ואנן מיייתין ליתו צימיהא מדרי דאיטער כשלא שאלס על הראשון, אלמא לאו מילתא פשיטא היא כולי האי, כיון דרבי הוה ניתא ליה למיגמרה מפומיהו. ומסתברא נמי דרבי דתני מתניתין כרבנן

ובין השמשות לא הפרישה אחר הימים בדקה ומצאה טהור הרי זו בחזקת טומאה מעת לעת ומפקידה לפקידה ואם יש לה וסת דיה שעתה רבי יהודה אומר כל שלא הפרישה בטהרה מן המנחה ולמעלה הרי זו בחזקת טומאה וחכמים אומרים אפילו בשנים לנדתה בדקה ומצאה טהור ובין השמשות לא הפרישה אחר הימים בדקה ומצאה טהור² הרי זו בחזקת טהרה. ותניא (שם, ב) אמרו לו לרבי יהודה אילו ידיה בין עיניה כל בין השמשות יפה אתה אומר עכשיו שמא עם סילוק ידיה ראתה מה לי הפרישה בטהרה מן המנחה ולמעלה בשביעי מה לי הפרישה בראשון. ואקשינן עלה בגמרא ובראשון מי איכא למאן דאמר, כלומר דהא קתני במתניתין וחכמים אומרים אפילו בשנים לנדתה בדקה ומצאה טהור, אלמא דוקא בשנים לנדתה, הא בראשון לא דהוסת הוחזק

ברק הבית דמתניתין ס"ל והכי (מוכח) מיחזורא מילתא, אלא דמקמי דשמעה מרבנן דמתניתין הוה צעי למיגמרה מרבי יוסי ורבי יהושע, ושאל מינייהו שאר ימים ולא יוס ראשון משום דהוה פשיטא ליה לאיסורא, ולצסוף איטער אף על גב דסצירא ליה דהכי דיניה לאיסורא, כיון דאיכא טעמא כלל לאידך גיסא להיתירא כשאר ימים, אף על פי דאידך טעמא נהיר ליה טפי כלומר לאיסורא משום דהחזק מעין פתוח, אפילו הכי כיון דאיכא שום טעמא לאידך גיסא הוה ניתא ליה דלישמעה מינייהו ולמגמרה צהדיא מפומיהו. מכל מקום שמעינן דרבנן דמתניתין לאיסורא, וצגמרמא מתמיהין עלה דמתניתין היכי אפשר דאפליג שום תנא אהא. ומו דלרבי נמי מכלל ספק לא נפקין וספק איסורא לחומרא, ודברים צורים הם³. ומיהו האי דלא פסקין כחנא קמא, משום דאיכא רבנן ור' יוסי ור' שמעון ורבי קצלה דצדיקת שחרית דשאר ימים מהניא.

ציונים והערות: 2 טהור. לפנינו במשנה "טומאה"

תורת הבית הקצר

השער החמישי- הבדיקה והספירה

פסקא א'

האשה שראתה שנים או שלשה ימים והרגישה שפסקו דמים שלה, אם לא בדקה עצמה אף על פי שהרגישה שפסקו דמים הרי זו בחזקת טמאה עד שתפריש בטהרה. בדקה עצמה שחרית ומצאה טהור, אעפ"י שלא בדקה עצמה בין השמשות הרי זו בחזקת טהרה. ראתה יום א' בלבד ופסקה בו ביום ובדקה עצמה ומצאה טהור הרי זו בחזקת טהרה. ויש מחמירין בזה מספק [הואיל] ומעיינה פתוח. לעולם יהא אדם מלמד בתוך ביתו שתהא האשה בודקת עצמה יום הפסק טהרה במוך דחוק ושיהא שם כל בין השמשות, שזו בדיקה מוציאה מידי כל ספק.

ודברים ברורים הם. ועי' בבבלי' ש"ב פ"ד (ד"ה אלא אי איכא) דבראיתא יום א' צריכה שתהא עיני' בין ידי' כל בחיש

שאל בראשון, דקסבר דבראשון לא עלתה לה בדיקה אלא אם כן הפרישה טהרה בין השמשות הואיל והוחזק מעין פתוח, ולבסוף נמי לא אשכחן דאיפשיטא ליה לגמרי, דהא טעיתי שלא שאלתי קאמר, מכל מקום כיון דאיהו קאמר טעיתי שלא שאלתי, וקא יהיב טעמא דמסתבר מטהר בראשון כבשאר הימים, ואשכחן בברייתא דמיפשטא בהדיא מה לי הפרישה טהרה מן המנחה ולמעלה בשביעי מה לי הפרישה בראשון, שמעינן מינה דראשון כשני דכיון דפסק פסק, וכל שכן עכשיו שהורגלו במוך דחוק שאין לך בדיקה גדולה מזו. ולפיכך אעפ"י שכל הנשים ספק נדות ספק זבות, ואפשר שהיא נדה ומעינה פתוח³, אפילו הכי כל שהפרישה טהרה ואפילו ביום ראשון הרי זו בחזקת טהרה. ויש מחמירין בדבר⁴.

פסקא ב'

דין הבדיקה בו' נקיים

טוש"ע סי' קצ"ו סעיף ד'

האשה שהפרישה טהרה ביום שפסקו דמים שלה צריכה לבדוק עצמה כל שבעת ימי הספירה כדי שיהו ספורים בבדיקה לפניה. לא בדקה עצמה כלל באחד מימי הספירה, אעפ"י שהפסיקה טהרה יום שפוסקת בו, ולאחר שמונה

ימים בדקה ומצאה טהור, אינה טהורה, שאין כאן ספורים כלל, דתנן בפרק תינוקות (סח, ב) הזב והזבה שבדקו עצמן יום הראשון ומצאו טהור ויום השביעי ומצאו טהור ובשאר הימים לא בדקו ר' אליעזר אומר הרי אלו בחזקת טהרה ר' יהושע אומר אין להם אלא הראשון ויום השביעי בלבד ר' עקיבא אומר אין להם אלא יום השביעי בלבד. וקיימא לן כר' אליעזר, דהא אמר ר' יהודה אמר שמואל הלכה כר' אליעזר בארבע וחדא מיניהו הא דהכא, כדאיתא בפרקא קמא דנדה (ז, ב). **איבעיא** להו זב וזבה שבדקו עצמן יום הראשון ויום השמיני ומצאו טהור ושאר כל הימים לא בדקו לר' אליעזר מהו תחילתן וסופן בעינן והכא תחילתן איכא וסופן ליכא או דילמא תחילתן אעפ"י שאין סופן רב אמר [היא היא] תחילתן אעפ"י שאין סופן ור' חנינא אמר תחילתן וסופן בעינן והא ליכא. מיתיבי ושון בזב וזבה שבדקו עצמן יום ראשון ויום שמיני ומצאו טהור שאין להם אלא יום שמיני בלבד מאן שוין לאו ר' אליעזר ור' יהושע לא ר' יהושע ור' עקיבא. ואמר רב ששת אמר רב ירמיה בר אבא אמר רב זבה שהפרישה טהרה ביום שלישי שלה סופרתו למנין שבעה, ואסיקנא דלבר משלישי קאמר, ואקשינן לבר

ציונים והערות: 3 אעפ"י כו' ואפשר שהיא נדה ומעינה פתוח כו'. מוכח דלא אמרי' דממי', על הצד שהיא נדה ולא זבה א"צ ז"ל וההפסק שלפניהם [אלמא שהצריכו ז"ל בתורת ודאין] ונלמד דיתכן דלדין שמחמירין לבדוק כל בה"ש ביום א' יש להחמיר כן גם ביום ג' של ראיתיה, אולי התחילה נדתה ביום ג' (חוריד סי' קצ"ו סק"א) 4 ויש מחמירין בדבר. נראה מדבריו שהמחמירין היינו בבדקה ביום א' קודם בה"ש אבל בדקה בה"ש של יום א' טהורה, וכימי מדיוק המשנה בדבדקה ביום ב' שחרית טהורה הא יום א' שחרית דוקא טמאה, וכ"ה ברמב"ן בהלכות (ירש פ"ב) דלהמחמירין מהניא בדיקת יום א' בה"ש. (בי רש סי' קצ"ו) ועי' עמח"ב

תורת הבית הקצר

פסקא ב'

אף על פי שהפרישה טהרה ביום שפסקו דמים שלה צריכה שתהא בודקת כל שבעת ימי ספירתה כדי שיהיה ספורים בבדיקה לפניה. לא בדקה עצמה מימי הספירה ובדקה [עצמה] ביום השמיני, אף על פי שמצאה טהור אינה טהורה שאין כאן ספורים, ולא עלה [לה] אלא יום שמיני בלבד. בדקה יום ראשון מימי הספירה ושאר כל הימים לא בדקה, או שבדקה יום שביעי ושאר הימים הראשונים מימי הספירה לא בדקה, טהורה, כיון שבדקה בתחילתן (טהרה) אף על פי שלא בדקה בסופן או שבדקה בסופן ולא בדקה בתחילתן הרי זו בחזקת טהורה.

מראה הבית

פסקא א'

דמתניתין דילדותו דרבי היא אבל בזקנותו חזר בו ואמר דראשון כשני, והיינו דקאמר ומעיקרא מאי סבר, דמשמע דהאי חששא דהוחזק מעין פתוח ליתיה, דמעיקרא הוא דסבר הכין והדר ביה, ובר מן הדין דהא רבי בדר' יוסי ור' שמעון תלי ליה ולא מיפלג פליג עלייהו, וכיון דאשכחן להו בהדיא דאמרי אף בראשון, רבי שלא שאל ראשון אין אומרים למי שלא ראה את החדש שיבא ויעיד אלא למי שראה. והרמב"ם ז"ל כתב בהיפך מזה, ולא נתחוררו לי דבריו, והרמב"ן ז"ל כתב שיש לחוש.

(יחידושי הרשב"א נדה סח, ב)

מעיקרא מאי סבר הואיל והוחזק מעין פתוח. ומסתברא כיון דרבי אמר וראשון לא שאלתי וטעיתי שלא שאלתי, ואשכחן להו לרבנן כאן דאמרי בהדיא בברייתא מה לי הפרישה בראשון, **שמע מינה הלכה למעשה אפילו בראשון.** ואף על גב דסתם מתני' בשני אבל בראשון לא, מתני' רבי הוא דתקין וסתים, ולפי שלא שמע מהם אלא שני אמר איהו נמי שני, אבל בריתא תניא בהדיא בראשון ועלה סמכין. ולישנא דגמרא נמי משמע

פירוש המשניות להרמב"ם

וחלק **רבי יהודה** על רישא ואמר שאם בדקה עצמה יום שביעי לנדתה בשחרית ומצאתה טהורה ולאחר ימים בדקה ומצאתה טמאה היא בחזקת טמאה ואמנם תהיה בחזקת טהורה כשבדקה יום שביעי אחר המנחה ומצאתה טהור ולאחר ימים בדקה ומצאתה טמא. וזהו טעם אמרו כל שלא הפרישה בטהרה מן המנחה ולמעלה.

וחכמים אומרים שאפילו אם בדקה עצמה ביום הב' בנדתה בשחרית ומצאתה טהורה. ולא בדקה עצמה יותר מזה והגיע יום שביעי בין השמשות ולא הפרישה ולאחר ימים בדקה ומצאתה טמאה הרי זו בחזקת טהרה. ר"ל באותן הימים שעברו שמאחר נדה עד היום ההוא. ולא נאמר שהדם נשאר תמיד שותת מעת הנדה עד היום כיון שכבר בדקה עצמה בתוך ימי נדה ולא מצאה דבר הואיל ופסק פסק אבל כשבדקה עצמה ביום הראשון ומצאתה טהורה ולא בדקה אחר כך אינו מועיל לפי שביום א' הוחזקה מעין פתוח ועל כן התנה סתם משנה.

ואפילו בשני בנדתה אע"פ שיש בגמרא ספק בבדיקה בראשון. אמנם פסקנו לחומרא לפי שאמרה המשנה ואפילו בשני ולא אמרה אפילו בראשון. והלכה כחכמים:

חידושי הרמב"ן מסכת נדה דף סח עמוד א

הא דתנן וחכמים אומרים אפילו בשנים לנדתה בדקה וכו'. דוקא בשנים אבל בראשון הואיל והוחזק מעין פתוח לא, דתחלת נדה אין דרכה לפסוק ביומה ואפילו בדקה ומצאה טהור חוששין לה שמא חזרה וראתה, ואין צריך לומר כשלא בדקה כלל אלא שראתה תחלה דלעולם היא בחזקת טומאה עד שתפריש בטהרה כיון שראתה נדה וליכא מאן דפליג, ומיהו בשני אפילו ראתה בשחרית ופסקה טהרה באמצע היום ובין השמשות לא הפרישה ואחר הימים מצאה טמא הרי זו בחזקת טהרה, ובברייתא תניא דרבי מטהר אפילו במצאה טהור בראשון, **ואין לפרש דלא פליגי אלא שני וה"ה לראשון, דמכדי רבנן בתראי לטפויי מילתא אתו** דתנא קמא רישא שביעי קאמר ואוסיפו אינהו אפילו בשנים אם כן לימרו ראשון, וכן פי' רש"י ז"ל, ומסתברא אפילו מצאה טהור כשבדקה אח"כ הרי זו חוששת דכיון שאין הפרישה של ראשון לנדה הפרשה גמורה אין בדיקה של עכשיו מחזיקה בטהרה למפרע, ויש לדון בדבר אלא שהיא חומרא.

חידושי הר"ן מסכת נדה דף סח עמוד ב

וחכ"א אפי' בשנים לנדתה בדקה ומצאה טהור וכו' ה"ז בחזקת טהרה כתב הרמב"ן ז"ל דדוקא בשנים לנדתה הוא דהויא בחזקת טהרה אבל בראשון לא דליכא מאן דאמר הכי אלא ר' וכדאמרי' בגמ' ובראשון מי איכא למ"ד אלמא דליכא מ"ד הכי הלכך נקטי' כסתם מתני' דדוקא בשנים לנדתה אבל בראשון לא הוי הפסק טהרה אא"כ ידה בין עיניה כל בין השמשות וכן דעת הרמב"ן ז"ל אבל הרשב"א כתב דכיון דאשכחן לרבנן דברייטא דא"ל לר' יהודה אפי' בראשון ור' נמי הדר ביה הכי נקטי' ואף על גב דסתם מתני' מוכח דדוק' בשני אבל בראשון לא ר' הוא דסתמיה למתני' הכי לפום מאי דסבר מעיקרא **אבל לסוף הוא הדר ביה:**

הלכות נדה לרמב"ן פרק ב

א. ספירת השבעה ימים נקיים שהאשה סופרת לזיבתה בין בזמן הזה בין בדין תורה כך היא, בודקת עצמה יפה יפה ואם פסק הדם מתחלת לספור מיום המחרת, אפילו ראתה בשחרית ואח"כ בדקה עצמה והרי

פסקה אינה צריכה בדיקה אחרת כל היום, ואין חוששין שמא חזרה וראתה בלילה או בין השמשות אלא למחר מתחלת לספור שבעה ימים נקיים. ראתה בזמן הזה יום ראשון בשחרית ופסקה בו ביום אינה מונה מיום המחרת עד שתחזור לבדוק ויהיו ידיה בין עיניה כל בין השמשות, שחזקת **כל היום הראשון כולו טמא** שהוחזק מעין פתוח ודמים חוזרין לה אף על פי שפסקה בשחרית, ויש מיקל בדבר מכיון שבדקה ופסק הדם ולאחר זמן מצאה טהור הרי זו בחזקת טהורה.

ספר החינוך פרשת אחרי מות מצוה רז

ומאימתי האשה מונה שבעה ימים נקיים, ממחרת יום שפסק הדם לגמרי. כיצד, ראתה שני ימים או שלשה, בודקת עצמה תדיר, אם פסק הדם ביום שני או ביום שלישי אפילו בשחרית, אינה מונה שבעה מאותו יום שפסק הדם בו, אלא למחר בודקת עצמה פעם אחרת ומתחלת לספור שבעה מאותו היום.

ובמה דברים אמורים, שראתה שני ימים או שלשה או עוד, אבל לא ראתה אלא יום אחד, אף על פי שבאותו היום בדקה עצמה והפסיקה בטהרה אינה מונה מיום המחרת, שחזקת היום הראשון כולו טמא, והוחזק מעיין פתוח כל אותו היום, וחוששין שמא דמיה חזרו לה לאחר בדיקתה ושפעה כל הלילה, ואין יום שני זה לראייתה מן המניין. ואפילו בדקה עצמה מבערב, חוששין שמא עם סילוק ידיה ראתה, אלא אם כן היו ידיה בין עיניה כל בין השמשות, כלומר שבדקה עצמה והניחה העד בפנים מבעוד יום ועמד שם בין השמשות עד הלילה ולא מצאה עליו דם כלל. בענין זה אפשר שנאמר שתתחיל למנות מיום המחרת.

רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק ו הלכה כ

נדה שבדקה עצמה בתוך ימי נדתה ומצאה שפסק הדם ואפילו פסק בשני לנדתה ושגגה או הזידה ולא בדקה עד לאחר נדתה ימים רבים וכשבדקה מצאה טומאה, אין אומרים שמא כל אותן הימים היתה טמאה ותהיה זבה אלא כל אותן הימים שלא בדקה בחזקת טהרה, בדקה עצמה ומצאה טמאה, אפילו בדקה בשביעי לנדתה ובין השמשות לא בדקה עצמה כדי לפרוש מטומאת נדה אלא המתנינה ימים ואח"כ בדקה ומצאת טהורה הרי זו ספק זבה, ואם מצאה טמאה הרי זו זבה ודאית שכיון שבתחלה מצאה טמאה ולבסוף טומאה הרי זו בחזקת שלא פסק ויום ראשון של נדה אף על פי שמצאה בו טהורה ה"ז כמי שמצאה טמאה שיום ראשון כולו הוחזק המעין פתוח.

בעלי הנפש שער הספירה והבדיקה סימן ב

ונאמר תחילה כי ספירת שבעה נקיים אינה אלא לאחר שלשה דברים, אחר הפסקת הדם, ואחר יום ההפסקה, ואחר הבדיקה. וכל שעה שתפסוק מן היום אם בדקה וראתה שפסק הדם ואפילו בשחרית עוד אינה צריכה בדיקה כל היום (נדה סח א), ולמחר תחל לספור שבעה נקיים, ואין חוששים שמא חזרה וראתה בלילה או בין השמשות, שאלו ראתה בין השמשות אבד ממנה כל אותו היום מספק, שמא בין השמשות לילה הוא.

הי לך הלכות נדה בקיצור מה שצריכות בנות ישראל ליוזר בזמן הזה

א ת"ר והזרחם את בני ישראל מטומאתן מכאן אמר ר' אשעיה אזהרה לבני ישראל שיפרשו מנשותיהן קמון לוסתן וכמה. אמר רבא עונה. וכמה עונה. או יום או לילה. וזריכה האשה להכין ולדע זמן ווסת ראייתה מתי היא רגילה לראות אם היא רגילה לראות מלי יום ללי יום או פחות או יותר כשיגיע אותו זמן אם רגילה לראות ביום תפרוש מצעלה כל אותו היום ולא תשמש עמו ואם רגילה לראות בלילה תפרוש כל אותו הלילה: ואם עבר היום או הלילה ולא ראתה תדוק עצמה. ואם מנחה עצמה טהורה אינה זריכה לפרוש יותר מצעלה:

ב ואם הייתה רגילה לראות ללי יום [א] ושינתה את וסתה וראתה לכ' יום כשיגיע יום כ' תפרוש מצעלה. דחיישין שמא רוצה לשנות את וסתה שהיה לה ללי ולקצות אותה לכ'. ואם לא ראתה ליום כ' כשיגיע יום ל' דחיינו עד עשרה ימים לאחר יום עשרים אז תפרוש מצעלה שזהו וסתה הקצות לה. ואם ראתה ליום כ' כשיגיע יום כ' מאותה ראייה תפרוש. ואם לא ראתה תפרוש ליום ל' דחיינו עוד י' ימים לאחר יום כ'. ואם ראתה ליום כ': [ב] דחיינו פעם שלישית שראתה ליום כ' מעתה והלאה אינה זריכה לחוש ליום ל'. לפי שקצעה לה וסת ליום כ' ועקרה וסתה של ל' יום כי אין וסת נעקר ונקצע אלא צג' פעמים אצל חוששת אפי' צפעס אחת. וכאשר תראה טיפת דם כתרדל זריכה

שמש עליו ז' ימים נקיים. ואחר שיפסקו הדם תדוק עצמה יפה יפה צגד פשתן לכן [ג] או צמר גפן לכן ותכניסהו באותו מקום לחורין ולסקדקין. [ד] וצדיקה זו תהיה צין השמשות ביום שתפסקו צו מלראות ותלבוש חלוק הצדוק שאין צו כחם ומיום המחרת תתחיל לספור ז' נקיים ובאותו ז' הימים תדוק בכל יום עצמה וחלוקה צדיקה יפה להכניס לחורין ולסקדקין ולא לקניות צעלמא. ואם שמה מטתה קודם ראייתה לאלתר לא תתחיל למנות ז' נקיים עד יום ה' לשימושה דקי"ל פולטת שכבת זרע הוי כאילו ראתה דם וסותרת וקי"ל כרצון דאמרי צפרק ר' עקיבא (ד' פו): דשש עונות שלימות צעינן. הלכך אם שמה מטתה צא' צצת וראתה צו ביום אם פלטה שכבת זרע צרצעי צצת סותרת דעדיין לא עברו שלש עונות שלימות. הלכך אינה יכולה להתחיל מנין ז' נקיים שלה אלא ביום חמישי. ותטבול צצעי דחיינו ביום צרצעי צער. ומצטוד

תמו הלכות נדה בקיצור

מעדני יום טוב

דף ל"ז שאפי' סוגה צשונים לא יפרצו צהן פירות ופירש"י סוגה צשונים גדורה צשונים כלומר באזהרה קלה ובהצלה מועטת הם נפרשין מן העצירה וא"ל גדר אצנים להפסיקן שאפי' אין רחוקים מן העצירה אלא גדר שונים מפסיק ציניהן לא יפרצו צה פירות הגדר והסוף פירשו כשאומרת דם כשונה אדומה ראיתי מיד פורש ע"כ ולדבריה פ"י סוגה כלומר שאפי' סייג ואזהרת אמירתה שאומרת לו לא יפרצו כו' וכחצו עוד הסוף והא יחוד דאורייתא הוא כדדדשינן כי יסיתן אחיך צן אמך והיכי אתא קרא דדברי קבלה למשרי מאי דכתיב באורייתא וי"ל דלא אסרה תורה אלא כעין אמו דלא עבדא דמשמרי אצל נדה סופה ליטער ומיהו היכא דלא צעל אפי' נדה אסורה להתחדש כדאמר צפרק קמא דכחוצות לא צעל הוא ישן צין האנשים וכו' וא"ת והא אמרינן צפ"ק דצצת מקיש אשתו נדה לאשת רעהו מה אשת רעהו הוא צגדו והיא צגדה אסור כו' ופי' שם צקונטרס משום ייחוד דאשת איש אף אשתו נדה והכא אמר סוגה צשונים ויש לומר דהוא צגדו והיא צגדה אסורה צא"ל אפי' צלא יחוד משום איקרובי דעתה שנהנין ומתחממין זה מזה ויש חימה מ"ש דייחוד נדה שריא מסוגה צשונים והוא צגדו והיא צגדה אסורה מהיקש דאשת איש איפוך אנא ויש לומר דמסתבר טפי לאסור הוא צגדו והיא צגדה לפי שמתקרבין יחד ונהנין זה מזה עכ"ל: [י] ואמר. צפ"ק דצצת ועיין צפ"ק דכחוצות וצפרק אע"פ: [ב] ד"ג צכ"י ז' ימים נקיים:

אמר יום טוב אשריך נדה שנכנסת בטומאה ויצאת בנקיים

תמו הלכות נדה בקיצור ופי"קא ליה החלק הראשון בסייעתא דשמיא

ברוך ה' שזכני. ולשנת שלש עשרה הגיעני. ואא"מ הגאון המחבר חכני. ולהגיה זה הספר בדפוס ציוני. ומקסת הסופר אשר לפני. אחזתי את הקולמוס בימיני. ומעת התחלת הדפוס עד גמרו שם הייתי אני להגיהו ולתקנו תמיד היו שם לבי ועיני. כה אזכה להיות מפי אא"מ תלמודי והגיוני. ולראות בנחמות ציון והלבנת השני. אנכי העבר אברהם בן תחכמוני. הגאון הגדול מהר"ר י"ט ליפמאן לוי העלר גר"י אב"ד ור"מ דק"ק פראג:

הדפסה ברזולוצית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה

תלמוד בבלי <עוז והדר> - מ נדה: תלמוד בבלי (2) {240} עמוד מס: 268 הודפס ע"י אוצר החכמה

ספר אור זרוע חלק א - הלכות נדה סימן שלח

ותניא לעיל מה אלו נדה שלא הפרישה בטהרה מן המנחה ולמעלה לא תהא בחזקת טמא' ופרש"י אלמא כיון שראתה היום הוי' כל היום הזה בחזקת חוזרת ורואה עד גמר היום עכ"ל. ומשום כך צריכה בדיקה בין השמשות ואם בדקה ומצאה טהורה טובלת לערב ומשמשת. ובדיקה זאת אינה כ"א חששא דרבנן כדפי' רשב"ם דחיישין הואיל ומעיינה פתוח דילמא התחילה לראות שעה אחת קודם ביהש"מ וראתה כל בין השמשות ולא פסקה עד שנכנסה בליל שמיני ומשמשת בעלה בועל נדה. הלכך אם לא בדקה בין השמשות מוחזקת בטומאה ואינה לא טובלת ולא משמשת עד למחר מיהו אפי' טומאת ספק ליכא וטהרות נוגעין בה דאינה [אלא] חששא דרבנן עכ"ל. הרי למדתי דאפי' ראתה בשביעי ולא בדקה סמוך לביה"ש בחזקת טהרה היא וטובלת ומשמשת אלא שרבנן החמירו הואיל ומעיינה פתוח והצריכה בדיקה (ותניא) [ותנן] בהדיא פ' תינוקת נדה שבדקה עצמה ביום השביעי שחרית ומצאתה טהורה [וכו'] עד ר' יהודה אומר וכו' ה"ז בחזקת טמאה. משמע אבל אם ביהש"מ ש הפרישה ה"ז בחזקת טהורה אף על פי שבדק' שחרית ומצאתה טמאה. ובדיקה זו אינה כ"א דרבנן. ושלש מחלוקת בבדיקה. לתק' שביעי הוא דמטהרתה ובדיקת שחרית אפי' לשני לא. לר' יהודה אפי' בדיקת שחרית לא מטהרתה עד שתפריש בין השמשות. ולרבנן בתראי אפי' בשני. ודוקא בשני. אבל ראשון לא משום דהוא יומא נפתח ואינו נסתם בו ביום ולא חשיבה הפסקה. ומוכח בגמ' בברייתא דלר' אפי' ביום ראשון מהני' בדיקה.

בית הבחירה (מאירי) מסכת נדה דף סח עמוד א

המשנה השניה והכונה בה בענין החלק השני והוא שאמר נדה שבדקה עצמה ביום שביעי שחרית וכו' אף על פי שמשנה זו לענין טהרות נאמרה יש ללמוד ממנה דיני שעת הבדיקה אף לבעלה ובא ללמד שכל שנטמאת משום נדה הן מצד ראיה הן מצד כתם אין לה להתחיל במנין שבעה נקיים אף על פי שהרגישה בהפסק דמיה עד שתפסיק בטהרה ר"ל שתבדוק עצמה ותמצא טהור וכבר ידעת שבנדה מן התורה דינה בשבעה ימים הן שלא ראתה אלא פעם אחת הן שראתה בהן כל שבעה כל שפסקה בין השמשות ואמר עכשו נדה שבדקה עצמה ביום שביעי לנדתה שחרית ומצאה טהור ובין השמשות לא הפרישה ר"ל לא בדקה עצמה להפריש בטהרה מטומאת נדה ולאחר ימים בתוך אחד עשר יום בדקה עצמה ומצאה טמא הרי זו בחזקת טהרה בימים שבינתיים ר"ל משחרית של יום שביעי עד יום שמצאה טמא וטהרותיה טהורות שאף בדיקת שחרית מועלת ואומרין שמאחר שפסקה פסקה בדקה עצמה בשביעי שלה בשחרית ומצאה טמא ובין השמשות לא הפרישה ר"ל לא בדקה עצמה להפריש בטהרה אם פסקה אלא שהרגישה בהפסק ועמדה לה ימים אפילו בדקה ומצאה טהור טמאה היא ר"ל שעומדת בספק זיבה להביא קרבן ושלא להיות נאכל ולטמא טהרותיה מספק והוא הדין אם לא בדקה שחרית שכל שלא בדקה בחזקת שלא פסקה היא עומדת לדונה מיהא בספק זבה ואפילו בדקה בשביעי ומצאה טמא ובדקה בתוך אחד עשר ומצאה טמא גם כן אינה זבה ודאי אלא זבה ספק וכן התבאר בגמרא לדעת ר' שאנו פוסקין כמותו וזה שאמר אחר כן ומטמאה מעת לעת ארישא קאי במה שאמר שאם בדקה בשביעי ומצאה טהור ולאחר ימים מצאה טמא שהיא בחזקת טהרה מיום הבדיקה עד יום הטומאה ואמר שמכל מקום אותה ראיה מטמאה מעת לעת ומפקידה לפקידה כאלו היא ראיה ראשונה הואיל ופסקה ואין אומרין הואיל ובימי זיבה היו דמיה מסולקים ודיה שעתה אלא מטמאה מעת לעת וכו'.

ואם יש לה וסת דיה שעתה ואף על פי שאמרו אין אשה קובעת וסת בימי זיבתה דוקא שאינה צריכה שלשה פעמים לעקירתו אבל לענין דיה שעתה לא וכן למדנו ממנה שאע"פ שאינה קובעת לחוש מיהא חוששת כמו שביארנו לדעת קצת בסוף בנות הכותיים ור' יהודה חולק לומר שאף כשבדקה עצמה בשביעי שחרית ומצאה טהור אם לאחר ימים חזרה ובדקה ומצאה טמא בחזקת טומאה היא שאין בדיקת שחרית כלום **אלא אם כן בדקה מן המנחה ולמעלה** ושתמצא טהור ואין הלכה כדבריו ואף לא כתנא קמא שנראה מדבריו שלא נאמר כן אלא בבדיקת שביעי אלא כרבנן בתראי שאמרו שאפילו בדקה בשני לנדתה ומצאה טהור ולא בדקה עוד בכל שבעת ימי נדה ובתוך אחד עשר בדקה ומצאה טמא שהיא בחזקת טהרה משבדקה עד יום מציאת הטומאה שאומרים בה שמאחר שפסק פסק ומ"מ בראשון מיהא אם בדקה ומצאה שפסקה נחלקו בה בגמרא **ויראה לפסוק שבראשון מיהא הואיל והוחזק במעין פתוח אין בדיקתה כלום** ומ"מ יש פוסקים שאף בראשון כן שכל שבדקה ופסקה בחזקת טהרה היא ואף על פי שמשנתנו לענין טהרות נאמרה יש לה מקום בזמן הזה לענין בעלה שאם ראתה שנים ושלשה ימים אף על פי שהרגישה אחר כן שפסקה אינה יכולה להתחיל במנין שבעת נקיים על סמך הרגשתה עד שתבדוק ותמצא טהור אבל אם בדקה ומצאה טהור מתחלת ממחרתו מנין שבעה נקיים ושומרת משם ואילך שמאחר שפסקה פסקה

בעלי הנפש שער הספירה והבדיקה - השגות הר"ה סימן ב

וכבר ראינו מקצת החכמים שכתבו וכל לבעלה לא בעיא בדיקה כלל הוא, וכל הבדיקות לענין טהרות נאמרו אבל לבעלה דיה בהרגשה בטומאתה ובטהרתה. והם מסייעים דבר זה ממעשה דרבינא דאעסק ליה לבריה ביה רב חביבא וכו' כדאיתא בפ"ק דכתובות (ח א, וליתא בגירסת הש"ס דידן אלא בנדה סו א). ולא נתכוונו לנו דברים הללו

דרכי תשובה קצ"ו (ו)

בודקת ביום שפסקה. עיין בשו"ת זכרון יוסף סימן ט' שעמד שם הגאון מברעסלא על המחקר אם בדיקה זו של הפסק טהרה הוא מדאורייתא או מדרבנן, כי יש לומר שמן התורה גם בלי בדיקה מותרת, והיינו שאם לא מרגשת הוי הפסק טהרה, ומדרבנן הוא דבעי בדיקה ממש, ועיין שם במה שפלפל בזה. ועיין במלבושי טהרה בפתיחה שבריש סימן זה (ד"ה והנה ראיתי בס', וד"ה ולע"ד), והוכיח דהתורה הקפידה שתפסוק בטהרה דוקא ותבדוק בין טמא לטהור, ואם לא בדקה את עצמה ביום הפסק טהרה, בודאי אף אם טבלה לא מהני מן התורה, דבדיקת הפסק טהרה גזירת הכתוב הוא

שו"ת זכרון יוסף יורה דעה סימן י

..מ"ש מעכ"ת דהכא איכא נמי רוב להתירא דרוב הנשים פוסקות מלראות דם ביום ה' או ו' לתחלת ראייתן והנה מתחלה עמדי מרעיד ומשתומם דמנלי' למימר הכי עד שמצאתי און לו בב"י סי' קצ"ו ריש הסי' בד"ה ומ"ש רבינו ומלשון א"א הרא"ש ש' כו' וז"ל שם אי אפשר משום דרוב נשים פוסקות קודם יום

הז' כו' עכ"ל. וכן נ"ל מוכח מן הש"ס דנדה דף ט"ו ע"ב דקאמר התם מחשב ימי וסתה ובא עלי' שפירושו נמי שמחשב ע"פ רגילותה משך זמן ראייתה הקדום וכדמשמע מפירש"י שם דאל"כ במה יודע לו איפ' משך ימי וסתה. וכן מוכח עוד מהא דאמרינן לקמן דף נ"ז ע"ב אם רוב ימי' טמאין כו' אם רוב ימי' בהרגשה קא חזי' כו' וש"מ מזה דאזלינן בתר רוב ימי' אשה זו לענין זה. וא"כ איתת' דנד"ד אם ברוב ימי' פוסקות ביום ו' או ז' פשיטא דראוי לומר כבר פסקה וכו"ל וגם היתיר' שכיח' השתא טפי מאיסור' והיכא דאיכ' ספיק' חזי' לן למיתלי להיתר כמ"ש הש"ך בי"ד סי' נו"ן סק"ג ובסי' נ"א סק"ד וכן משמע נמי בהדי' מדברי התו' במ' גיטין דף ב' ע"ב בד"ה עד א' נאמן באיסורין וביבמות פ"ח ע"א בד"ה ברי לי:

סדרי טהרה סימן קצו ס"ק כג

עוד ראיתי שהחכם הנ"ל רצה לומר דמדאורייתא אזלינן בתר רובא דנשים שפסקו מלראות ביום ה' או יום ו' לתחלת ראייתן, והחכם המשיב כתב דאין נראה לו למיזל בתר רובא דנשי דעלמא לגבי אשה מיוחדת, שאין טבע הנשים שוין בענין זה, אלא דאזלינן בתר רובא דהך איתתא גופה, עיין שם. וכתב שנראה לו מוכח מן הש"ס דנדה דף ט"ו ע"ב דאזלינן בתר רובא דהך איתתא, דאמרינן התם בעלה מחשב ימי וסתה ובא עליה, שפירושו שמחשב על פי רגילותה משך זמן ראייתה הקדום, וכדמשמע מפירוש רש"י [ד"ה מחשב], דאם לא כן במה יודע לו משך זמן ראייתה, עכ"ל. ולכאורה ראייה זו נכונה, ואף על גב דמסיק התם [שם] דרבי יוחנן לא אמר אלא בספק ראתה ומשום ספק ספיקא, אבל ודאי ראתה לא אמר, מכל מקום הא מפרש התם דטעמיה משום מי יימר דטבלה, ולא קאמר טעמא דאימור לא פסקה מלראות ולא היתה יכולה לטבול. ועוד, דלמאי דסלקא דעתא דרב שמואל בר ייבא דאמר רבי יוחנן אפילו בודאי ראתה, משמע דמחשב ימי וסתה דקאמר רבי יוחנן היינו ימי' משך ראייתה שדרכה לראות בהן ולפסוק אחר כך, אז מותר לבא עליה:

אלא דקשה לי על זה מהא דגרסין לקמן דף ס"ח [ע"ב] אהא דתנן [שם ע"א] בדקה עצמה ביום שביעי שחרית ומצאה טמאה ובין השמשות לא הפרישה, דתני לוי' במתניתא, אחר הימים בין בדקה ומצאה טהורה בין בדקה ומצאה טמאה הרי זו ספק זבה, וכן פסק הרמב"ם בפרק ו' מהלכות איסורי ביאה [הלכה כן], וכן פסקו כל הפוסקים ובשלחן ערוך כאן בסעיף ה', ולא מפלגי מידי לומר דאם ברוב ימי' דרכה לפסוק בשביעי דטהורה, אלא ודאי דלעולם היא בחזקת טומאה עד שתפרוש בטהרה. ואפילו אי נימא דמדרבנן מטמאין לה מספק ולא אזלינן בתר רוב ימי' להקל, אבל מדאורייתא אזלינן בתר רוב ימי' אפילו להקל, מכל מקום קשה למה ליה להש"ס [שם טו, ב] לומר הכא מי יימר דטבלה, ולא אמר מי יימר דפסקה מלראות ולא היתה יכולה לטבול, דהא מהאי טעמא אמרינן דאחר הימים אפילו בדקה ומצאה טהורה שהיא ספק זבה דשמא לא פסקה מלראות, אף על גב דקיימא לן דכל י"א יום היא בחזקת מסולקת בדמים וכדאיתא בדף ל"ט [ע"א], וכמו שכתבתי בסימן קפ"ט [ס"ק לה ד"ה ומה שכתב] בשם הראב"ד, ואפילו הכי חיישינן לה כיון שהיא בחזקת רואה, והוא הדין הכא. ובעל כרחך צריך לומר דשאני הכא דאינה אלא ספק ראתה, והא דאמר מי יימר דטבלה, הוא הדין דהוה מצי למימר מי יימר דפסקה, ועיין:

מכל הלין מבואר, דאפילו אי נימא דמדאורייתא אזלינן בתר רוב ימי', מכל מקום מדרבנן לא אזלינן להקל, וזה סייעתא למה שכתבתי לעיל דקשה הדבר להיתר במכה פור פאל שמוציאה דם תמיד לענין

ספירת שבעה נקיים שלה, משום דלא ידעינן מאיזה יום תתחיל למנות כיון שהיא רואה תמיד, ובתר רוב ימים שדרכה לפסוק מלראות קודם שאירע מכה זו לא אזלינן על כל פנים מדרבנן. ואפשר דאפילו מדאורייתא נמי לא אזלינן להקל, שהטבע של בני אדם עשויה להשתנות, ואין זילת דם נדתה הוא בכל הוסתות בשוה, ודרכו להשתנות בין רב למעט, לפי בריאות הגוף וחולשתו בריבוי הדם ומיעוטו:

שו"ת רבי עקיבא איגר מהדורא קמא סימן ס

וראיתי לתשו' זכרון יוסף דכ"ל בקבא רבא להקל די"ל , גם מה שדן שם הרוב נשים פוסקות מלראות ביום ה' או ביום ו' לראייתה ועשה סמוכים לזה מסוגיא דנדה (דף ט"ו) בעלה מחשב ימי ווסתה, היינו דמחשב ע"פ רגילתה מקודם משך זמן ראייתה, ובסדרי טהרה (סי' קצ"ו ס"ק כ"ג) ביאר דבריו, אף דמסקינן דמיירי רק בספק ראתה מ"מ מדאמרינן ודאי ראתה מי קאמינא מי יימר דטבלה משמע דרק מה"ט אסורה ולא מטעם מי יימר דפסקה מלראות גם למ"ד דר"ש בר יבא דר"י מיירי אפילו ודאי ראתה מכח הסברא דמחשבה כפי רגילתה משך ראייתה, מ"מ יפה סתר הס"ט שם ממה דמבואר (דף ס"ח) להדיא דבלא פסיקת טהרה הוי בספק טומאה לעולם עיין שם, ונדחק לדחות הראיה הנ"ל, ולענ"ד בפשוטו ניחא דהיכא מצינו דר"ש ב"י ה' סבר דר"י מיירי בודאי ראתה, הא י"ל דהי' ס"ל ג"כ דר"י מיירי בספק ראתה אלא דס"ל ווסתות דאורייתא וס"ל דהוי כמו ודאי ראתה, ובזה שפיר יכול לחשוב משך רגילות ראייתה כיון דמחזקינן לראתה רק מכח רגילות ראייתה ממילא אנו דנין ג"כ דפסקה לזמן הרגילה לפסוק, ולזה שאל רשב"י אפילו ילדה נמי והיינו אם נפרש ילדה דבושה לטבול, בפשוטו ניחא דשאל ג"כ בכה"ג היכי דמחזקינן בראתה מכח הווסתות, ועלה אמרינן כיון דממילא מיירי רק בספק ראתה אבל לא ודאי, והיינו או דבאמת ס' ר"י ווסתות דרבנן או אף אי ווסתות דאורייתא לא הוי כודאי ממש, מש"ה גם בילדה יש להקל, ואם נפרש ילדה דהיינו יולדת ג"כ ניחא דרצה ללמוד כי היכא דאי ווסתות דאורייתא אף דהוי כודאי ראתה מקילין, ה"נ בילדה דנוכל לחשוב ימי ווסתה, והיינו ז' ימים אחר ימי טומאה דאף אם ראתה בהם הוי דם טוהר, ואף למ"ד דמעיינן אחד הוא מ"מ משכחת בידע דפסקה רגע אחד ואח"כ הלך לדרכו, ועלה אמרינן כיון דודאי ראתה לא מקילין היינו אף היכי דליכא חשש שמא לא פסקה מלראות כגון דידע דפסקה ואח"כ הלך לדרכו דומיא דילדה דמיירי כה"ג מ"מ לא מקילין דאימא לא טבלה, אם כן מעולם לא שמעינן דר' שמעון ב"י היה סבר דר"י מיירי בודאי ראתה, אלא דמכח הווסתות הוי כודאי ראתה ובזה יכול לחשוב הרגל משך ראייתה.

גם אף אם נפרש דהי' סבור דמיירי ר"י בודאי ראתה מ"מ י"ל דהיה סבור דווסתות דאורייתא והוי חזקה ה"נ הוי חזקה דאינה רואה רק עד משך כך וכך ימים אבל לדידן דקיי"ל ווסתות דרבנן כי היכי דלא מחזיקין להרגל ראייתה לודאי ראתה דדרך נשים להשתנות עיני ראייתן, ה"נ לא חשבינן להרגל פסיקתה דודאי פסקה, עכ"פ אחרי שהדין מפורש (בדף ס"ח) דבלא הפרשת טהרה היא בחזקת טומאה אזדא לדברי תשו' זכרון יוסף בהיתר זה

רצ אחא [ז] נדה אסירא למישתי מכסא דגבזא וכמז הוא ז"ל לא ידענא מאי טעמא ואי איתא להא מילתא נכהאי גוונא נלחוד הוא דאיתא צמיחד לה כסא וקא משדר ליה ניהלה משום דקא יהיז דעמיה עלה [ח] והכי תניא צמסכת נדה המשגר כוס של נרקה לאשה שלא מדעת צעלה חייז מיתה מפני שדעמו נרצה עליה דצר אחר [ט] מפני שזא נרצה עליה ונדה לצעלה נמי להא מילתא דמיא ומסמנרז דלא שגא כוס של נרקה ולא שגא כוס אחר היכא דקא מייחד לה ומשדר ניהלה אסור דהא מעייל דעמיה עליוה מיהו היכא [י] דקא שמו מההוא כסא ושמיא [ז] איזי צמרייהו לית לן נה עכ"ל:

יד וב"א א"ו הרחקות צריך להרחיק בין בימי נדותה ממש בין בימי ליבונה שהם ימי ספירתה. כבר נתבאר בתמלת סימן זה: וב"ש ואין חילוק בב"א א"ו בין רואה ממש למוצאה כתם. כ"כ

הרשב"א נחומת הבית הקלר (סג ד:) והטעם משום שנעלת כתמים עשאוה כרואה לרוב דצר חוץ מלנעין קציעות וסמ כמו שנבאר צמין ק"ץ (ספ. וז"י שס

קצו א **שבעת ימים** וכו'. הכי איתא גריס פרק צנות כותים (דף ז"ג.) ופרק פינוקת (דף ס"ט.) ונבאר לעיל צמין קפ"ג: **וב"ש** וכך משפטה אם תראה שני ימים או שלשה וכו' וכתב הרשב"א וכו'. פירוש אם תראה צ' ימים או ג' לדברי הכל אם נדקה שמריה ומלאה טהורה הרי זו צמוקת טהורה אע"פ שלא נדקה צין השמשות אצל נראהה יום אחד נלכד איכא פלוגתא דיש מחמירים היכא נדקה שמריה ומלאה טהורה ושזו לא נדקה צאותו יום דמיישין שמא ראתה לאחר נדיקת שמריה דכיון שהיוס

(יא) **לא שנא כוס אחר אם הוא מיוחד לה: יד [ה] וכל אלו ההרחקות צריך להרחיק בין בימי נדותה ממש בין בימי ליבונה (ח) שהן ימי ספירתה ואין חילוק בכל אלו בין רואה ממש למוצאה כתם:**

סימן קצו

פרטי רמזי דינים המבוארים בזה הסימן

[א"ג] כיצד פוסקת בטהרה כדי לספור שבעה נקיים: [ד] כמה פעמים צריכה לבדוק בתוך שבעה ואם לא בדקה כל שבעה וביום השמיני בדקה ומצאה טהור: [ו] באי זה דבר בודקת: עד אי זה מקום בודקת: [ח"ד] דין הסומא והחרשת ומי שנטרפה דעתה: [ט] אשה המרבה לבדוק משובחת ואם ישבה ולא בדקה: [יא] דין פולטת שכבת זרע: המשמשת מטתה ואחר כך ראתה מאימתי מתחלת לספור שבעה נקיים ואם יש תקון להתחיל לספור קודם:

א(א) שבעת ימים שהזבה סופרת מתחלת ממחרת יום שפסקה בו. וכך משפטה
הרשב"א נחומת הבית הקלר (סג ד:) והטעם משום שנעלת כתמים עשאוה כרואה לרוב דצר חוץ מלנעין קציעות וסמ כמו שנבאר צמין ק"ץ (ספ. וז"י שס ד"ה אין צממים):

קצו

פרטי רמזי דינים המיוחדים המבוארים בזה הסימן

[ב.א] בדיקה שבסוף היום צריכה להיות קודם בין השמשות ותיקון לבדוק כל בין השמשות: התחילו הקהל להתפלל ערבית ועוד היום גדול אם יכולה לבדוק באותה שעה ולהתחיל לספור מיום המחרת שבעה נקיים: [ג] אם אין לה בגדים נקיים אם תספור שבעה נקיים: [א.ד] בדקה עצמה ליל שביעי לא עלתה לה: [ו] כיצד אפשר לה לבדוק עד מקום שאבר התשמיש מגיע: [ב.ד] אור היום יפה לבדיקה: [י] מצאה כתם בתוך ג' ימים ראשונים של ז' נקיים אם יכולה לתלות במכה: [יב] טעתה במנזין יום אחד וטבלה ושימשה: לא טבלה כראוי ושימשה: [יא.ב] חומרא שהחמירו בקצת מקומות בדניי משמשת שראתה:

א(א) שבעת ימים שהזבה סופרת מתחלת ממחרת יום שפסקה בו. גריס פרק צנות כותים (ג.) אמרינן דטעמא דצנות כותים טמאות נדה משום דיוס שפוסקת צו סופרת למנין שנעה ואע"ג דלחקיף עלה רמי צר חמא אן נמי נספריה דמקלת היום ככולו הא אהדר ליה רצא דאי אפשר לומר כן מדליפינן מקרא גריס המפלת (כב) דשכנת זרע סותר יוס אחד מימי ספירת ז' נקיים דזו ואי מקלת היום ככולו לא הוה ליה למיסתר ואע"ג דרמי אהדר ליה דקרא לא מיירי צמוז צפלגא דיומא אלא דצמוז צין השמשות כבר כתב הרא"ש (ריס ס" ה) דדיומא צעלמא הוא דדחיק לאוקמי מיוצמיה ולא עיקר הוא ואיהו גופיה לא ס"ל הכי אלא דמתמה ואן נמי נספריה ולא היה יודע טעמו של המנה ונפרק צמרא (ספ.) אמרינן צהדיא אטו כמותאי אמרה רב לשמעמיה ואינטריך לשנוי דלאו כמותאי אמרה וכן הסכימו כל הפוסקים דיוס שפוסקת צו אינה סופרת למנין שנעה: **וב"ש** **וכך משפטה אם תראה ב' ימים או ג' ופסקה לראות בודקת ביום שפסקה כדי שתפסק בטהרה. כן כתבו הפוסקים וזה לשון הרא"ש**

דרכי משה

אין לה להזכיר את השם כל ימי נדותה ולא ליכנס לבית הכנסת כל ימי ראייתה עד שתתלבן ורש"י (ספר האורה ח"ב ס" א) מתיר ליכנס לבית הכנסת [ג] עכ"ל ובהגות שם (ד"ה ויש) [וז"ל] והאור זרוע (ח"א ס"י שס) כתב דיש נשים נמנעות מליילך לבית הכנסת ומליגע בספר כל ימי נדותה ויש שאינן מתפללות כשהן אחורי הנדה ויפה הן עושות עכ"ל וזה לשון מהר"א בפסקיו סימן קל"ב ועל הנשים בשעת נדותן אמת התרתי להן בימים נוראים וכהאי גוונא שרבות מתאספות לביהכ"נ לשמוע תפילה וקריאה שילכו לביהכ"נ וסמכתי על רש"י שמתיר נג"א משום נחת רוח לנשים כי היה להן לעצבון רוח שהכל מתאספות

פרישה

(יא) **לא שנא כוס אחר אם הוא מיוחד לה.** פירוש לאפוקי היכא דקא שמה איזו ההוא כסא ושמיא איזי צמריה לית לן נה. רשב"א. ומשמע שס דהוא הדין דמומרת לשמות ג"כ מיד אחר צעלה ואפילו אין לו נני ציט שיטמו ג"כ מאותו כוס ולא אסור אלא אם כן מייחד לה כוס דלא נתן דעמו עליה (ונכל מקום שהשוה אשמו עם נני צימו לשמות מכוס של נרקה או מכוס אחר מותר לשמות אחריו. עד כאן המגיה):

דרישה

שרגליהן זו כנגד זו דאז פניהם דאיש ואשה זה כנגד זה ואיכא צד חיבה משא"כ כשראשי המטות זה כנגד זה אבל לא משמע כן מדברי רמ"א דכתב סתם ב' מטות נוגעות זו אל זו וצ"ל דהוא פירש רגליהן לאו דוקא צד מרגלותיו אלא כל ראש כרעי המטה נקרא רגלי המטה והשתא אתי שפיר דצריכה דוקא ליגע דאילו לטעמא דפניהם זה כנגד זה קשה אפילו בלי נגיעה נמי אסור:

חדושי הגהות

[ו] **בשאי"תות פרשה אחרי סימן ז"ו [ד"ה] גרס נריך היכא:** [ח] **והכי תניא צמסכת כלה כז"ל:** [ט] **דבר אחר מפני שזירו נרצה עליו כז"ל:** [י] **דקא שמו כולו מההוא כסא כז"ל מט:]**

הגהות והערות

מט] **וכן** הוא בבעלי הנפש, אמנם בחורת הבית ליתא לחיבת "כולהו":
ג] **בתורות** הבית איתא "איהו" ובבעלי הנפש "איהי":
[נא] **בש"ט** הגבורים אינו ברור אם כתבו בשם ראבי"ה או (כמו שהבין הב"ח ריש סימן זה) בשם צפנת פענח (הוא ראב"ן). ולפינו בראב"ן (נדה סימן שלה) כתב דין זה בשם "יש נוהגין" וכתב "והוא כשר וגאה" אלא שסיים "והמיקל מקלקל והחמיר יהי ברוך ולא ימיר" ועיין לעיל בהערה ה על הב"ח שם דאפשר דהסיס קאי על דין קודם ולא על דין זה. אולם בראבי"ה (נדה סימן קעג) הביא דין זה בשם ראב"ן וקנו וחלק עליו וז"ל "ישרי ליה מריה וכו' דסבירא ליה דהא דחשו להרגל עבירה, שמא יתקפנו יצרו ויבוא עליה במזיד באיסורא, (פי' ועל כן הקיל כשמותרת

המחילה לראות הוחזק מעינה פתוח כל אותו יום וצחוקת טמאה היא וזריכה לחזור ולהפסיק בטהרה ביום שלאחריו ומחלוקת זו מליה צבוגיל דמשנה וגמרא פרק המינוקת (דף ס"ח) מיהו אף ביום ראשון אם דקה בין השמשות ומלאה טהורה הרי היא טהורה ומונה שצעה מיום המחרת ואין צוה מחלוקת בין הפוסקים וצ"ח יוסף האריך בזה

והדגיר פשוט:

וקונטרס אחרון וכן משפטה אם תראה שני ימים או שששה ופסקה דראות וכו'. נראה לפענ"ד דגר

פשוט דהכי קאמר אם תראה שני ימים זה אחר זה וראייה השנייה היטה כל בין השמשות שהוא ספק יום ולילה דהו"ל ספק וזה שמה ראמה בסוף היום שעבר וגם נחלת הלילה ביום שלאחריו או ראמה שלשה ימים דהו"ל וזה ודאית משפט אחד להם בדוקת ביום שפסקה וכו' ומתיר"ל ולק כ"ץ (פרישה אות ה) כתב פירושים אחרים ולא נהירא [עד כאן]:

בפרק מינוקת (ס"ה) הילכך נשים האידנא שהן ספק צוות לריכות להפסיק בטהרה לדקוק עצמן [ב] שידעו שנקטם מעינה כדאמר רב [ב] שזריכה להפסיק בטהרה בשלישי שלה ולמחרתו תחיל למנות ו' נקיים ע"כ וכן משמע ממחלוקת שאכתוב בסמוך שאע"פ שהרגישה שפסקו דמיה לעולם היא בחזקת טמאה עד שחזקת ומלאה טהורה. וכיון דקיי"ל

דיום שפסקתה צו אינה סופרתו למנין שצעה אם רוצה להחיל למנות השצעה נקיים ממחרת יום שפסקה צו זריכה לדקוק ביום שפסקה צו כדי שפסקו בטהרה ולא תחיל לספור השצעה נקיים מיום המחרת אלא אם כן קדמה לדקוק ביום שפסקה צו ומלאה טהורה:

ב בדקה עצמה שחרית ומצאה טהורה אע"פ שלא בדקה בין השמשות הרי זו טהורה וכו' עד הואיל ומעינה פתוח. הכל לשון הרשב"א בתורת הבית הקלר (כ"ז ש"ה כד.) אלא שכתוב צו צננא השנית ראמה יום אחד בלדד ופסקה צו ביום ורבינו השמיט צו ביום משום דמחילא

משמע. וטעמן של דברים משום דתמן בפרק מינוקת (סח.) נדה שצדקה עצמה ביום השביעי שחרית ומלאה טהורה ובין השמשות לא הפרישה לאחר ימים דקה ומלאה טמאה הרי זו בחזקת טהורה כלומר וכל טהרות שנגעה בהן אחר טבילת ליל שמיני טהורות דאמרין השתא הוא דחזאי רבי יהודה אומר כל שלא הפרישה בטהרה מן המנחה ולמעלה הרי היא בחזקת טמאה ומחמיר אפילו בשנים לנדמה דקה עצמה ומלאה טהורה ובין השמשות לא הפרישה לאחר ימים דקה ומלאה טמאה הרי זו בחזקת טהורה. ובגמרא (שם ע"ג) תניא אמרו לו לרבי יהודה [ג] אלמלא ידיה מונחות צעיניה כל בין השמשות יפה אמה אומר עכשיו אימור עם סילוק ידיה ראמה מה לי הפרישה בטהרה [בז'] מן המנחה ולמעלה מה לי הפרישה בראשון ופריך בראשון מי איכא למאן דאמר כלומר דאפילו רצנן בתראי דמתניתין בשנים לנדמה הוא דקאמרי אכל בראשון לא דהוחזק מעין פתוח ומשני אין והתניא [ד] א"ר יוסי שאלתי את רבי יוסי ורבי שמעון נדה שצדקה עצמה ביום השביעי שחרית ומלאה טהורה ובין השמשות לא הפרישה לאחר ימים דקה ומלאה טמאה מהו אמרו לו הרי זו בחזקת טהרה ששי חמישי רביעי שלישי שני מהו אמרו לו בחזקת טהורה וראשון לא שאלתי וטעמי שלא שאלתי אטו כולו לאו בחזקת טמאה קיימי וכיון דפסק פסק ראשון נמי כיון דפסק פסק ומעיקרא מאי סבר הואיל והוחזק מעין פתוח: ובתב בתורת הבית הארוך (שם) אע"ג דרבי לא שאל בראשון דקסבר בראשון לא עלתה לה דיקה אלא אם כן הפרישה בטהרה בין השמשות הואיל והוחזק מעין פתוח ולצוק נמי לא אשכחן דפשיטא ליה לגמרי דהא טעמי שלא שאלתי קאמר מ"מ כיון דהיה קאמר טעמי שלא שאלתי וקא יהיב טעמא דמסאנר דטהורה בראשון כבשאר הימים ואשכחן צברייתא דמיפשיטא צדיא מה לי הפרישה בטהרה מן המנחה ולמעלה בשביעי מה לי בראשון שמע מינה בראשון כשי דכיון דפסק פסק ולפיכך אף על פי שכל הנשים עכשיו ספק נדות ספק וצות ואפשר שהיא נדה ומעינה פתוח אפילו הכי כל שהפרישה טהורה ואפילו ביום ראשון הרי זו בחזקת טהורה ויש מחמירים בדבר עכ"ל וגרסא מדבריו שהמחמיר היינו היכא דדקה ביום ראשון קודם בין השמשות דאילו דקה בין השמשות אף בראשון טהורה לדברי הכל א) וכן משמע דהא אממתין בדקה שחרית קיימי חכמים דאמרי בשנים לנדמה כלומר אכל לא בראשון ודוקא שחרית (דיומיה) [דומיא] דשני דאירי ציה מתניתין ממעטי ליה אכל מצין השמשות דלא אירי ציה מתניתין לא ממעטי ליה: אב"ל הרמב"ם בפרק ו' מהלכות איסורי ביאה (ה"ב) פסק להחמיר כחכמים דמתניתין דסברי דדיקת ראשון לאו דדיקה היא ולא חילק בין שחרית לבין השמשות כלל ומיהו הרב המגיד הביא דברי הרמב"ן (פ"ב ה"ב) שכתב בדברי המחמיר כלשון הזה ראמה בזמן הזה יום אחד בשחרית ופסקה צו ביום אינה מונה מיום המחרת עד שתחזור לדקוק ב) והיו ידיה בין עיניה כל בין השמשות שחוקת היום הראשון כולו טמא שהוחזק מעין פתוח ודמיה חוזרין לה אף על פי שפסקה בשחרית ויש מיקל בדבר מכיון שצדקה ופסק הדם ולאחר זמן מלאה טהורה הרי זו בחזקת טהורה עכ"ל ואם היה סובר הרב המגיד שדעת הרמב"ם לאסור צדקה ביום ראשון אפילו צדקה בין השמשות לא היה שחיק מלפדושי דעת הרמב"ם היא מוחלקת מהשמי סברות שכתב הרמב"ן הילכך נראה לי דהרמב"ם לא אסר בראשון אלא בשלא דקה בצין השמשות אכל אם דקה בין השמשות ומלאה טהורה דמו ליכא למיחש למדי

דרכי משה

להיות בציבור והמה יעמדו חוץ עכ"ל ובאגור (ס"י אלף שפה) ואני המחבר ראיתי במדינת נהגים ליכנס לבית הכנסת ומתפללות ועונות כל דבר שבקדושה רק נזהרות שלא לראות בספר תורה בשעה שהחזן מראה הספר תורה לעם עכ"ל וכן הוא (בזאב) [בבנימין זאב] סימן קנ"ג נד] והאידינא במדינותינו המנהג כדברי שער דורא: אב"ל בית יוסף כתב באורח חיים סימן פ"ח (עט. ד"ה כתוב) והשתא נשי דידן לא נהגו להמנע

פרישה

קצו (א) אם תראה שני ימים או שששה וכו'. קצת קשה הא אין נעשים וזה בשני ימים ואי מיירי בזמן הזה דמתקין אותה בזה אפילו צריכה אמת הוה ליה למינקט יום אחד ודוקא לומר דנקט שני ימים משום וז דנעשה וצ בשתי ראיות וי"ל דנקט שני ימים משום דכתב אחר כך על זה "וכתב הרשב"א דקה עצמה שחרית ומלאה טהורה וכו"

חדושי הגהות

קצו [א] קצת קשה הא אין נעשים וזה בשני ימים ואי מיירי בזמן הזה דמתקין אותה בזה אפילו צריכה אמת הוה ליה למינקט יום אחד וי"ל דנקט שני ימים משום דכתב על זה וכתב הרשב"א דקה עצמה שחרית ומלאה טהורה וכו' דמיירי דוקא ביום שני דביום ראשון איכא פלוגתא כמו שכתב הרשב"א אחר זה (פרישה): [ב] שידוע א] שנקטם מעינה: [ג] אב"ל ידיה כל"ל עין חספות מגילה (כא.) ד"ה אלמלא מערה וכו': [ד] אומר רבי שאלתי כל"ל:

הגהות והערות

נד] וזה לשונו "על מה שחממה על הנשים שמונעות עצמן מלבוא בבית הכנסת כשהן רואות דם כדי שלא לראות ס"ת, אין לתמוה, דמה שעושות היינו משום כבוד ולא שאסור להן לעשות כן וראה לדבר וכו'": קצו א] בן הוא ברא"ש, וברבינו ירוחם (דף רכא ע"ד) שדרכו להעתיק לשון הרא"ש כתב "שתדע": [ב] עיין בגמרא דף סט ע"א אמר רב זבה שהפרישה בטהרה בשלישי שלה סופרתו למנין ו' נקיים, ומסיק כי קאמר רב לבר משלישי:

מפתח סדרי טהרה

קצו א) ס"ט טק"ט ד"ה תו יש לעיין: ב) ס"ט ריש טק"ט:

ומה שלא כתב כן בפירוש היינו לפי שאין דרכו המקומות אלא להעמיד לשון המשנה או הגמרא כמו שהוא:

א(ב) ומ"ש רבינו ומלשון אדוני אבי ז"ל יראה שצריכה שתפסוק בטהרה בין השמשות שכתב (קיצור פסקי הרא"ש דנדה) וז"ל ואחר

שיפסוק הדם תבדוק עצמה יפה

יפה ובדיקה זו תהיה בין השמשות וכו'. נראה מדברי רבינו שהרא"ש סובר דנאיזה יום שתפסוק צריכה לבדוק בין השמשות א וכרזי יהודה דמתניתין דלמר כל שלא הפרשה נטהרה מן המנחה ולמעלה הרי זו בחזקת טמאה דלא לא חילק הרא"ש בין יום ראשון לשאר הימים

וא"כ הוא קשה למה פסק כימחלה. (ד) לכן נראה לי דהרא"ש לא כתב כן לפסק הלכה אלא לרווחא דמילתא דלפילו מאן דסבר דבהפסקה ציוס הראשון נמי כגי בדקית שחרית מודה דנאיזה יום שתפסוק עדיף טפי לבדוק בין השמשות דמרחקה נפשה מידי דנוד ספק וכל שכן לסוכרים דבהפסקה ציוס הראשון צריכה בדקיה בין השמשות לכתחלה אית לן לאורוי דכשהפסקה בשאר ימים נמי תבדוק בין השמשות כי היכי דלא ליחלף להו יום ראשון בשאר ימים ומדע דשדרי הרא"ש הם דהלכות נדה נקודר שסידר בסוף מסכת נדה להורות לנגות ישראל את המעשה אשר יעשו ולכן כתב דנאיזה יום שתפסוק תבדוק בין השמשות לנאת ידי כל ספק מיהו היכא דבדקה שחרית ולא בדקה בין השמשות דהא לא איירי ואפשר דס"ל כחכמים דתראי או כחנא

ב ומ"ש ומלשון אדוני אבי הרא"ש יראה שצריכה שתפסוק בטהרה וכו'. לכאורה משמע דלנו לומר דלפילו דיעבד לא מהניא דיקה של שחרית להרא"ש והא ודאי לימא דאם כן הוא פוסק כימחלה כרזי יהודה דפרק המינוקת וכן כתב ז"ל אלא כך פירשו דלפי דהרשב"א לא כתב דלריכה בדקה בין השמשות

שהרי נחמל שער החמישי נקצר (ג:) כתב זה לשון האשה שראתה צ' או ג' ימים והרגישה שפסקו דמים שלה אם לא בדקה עצמה וכו' הרי זו בחזקת טמאה דקה עצמה שחרית וכו' עד הויל ומעיינה פתוח לעולם יהא אדם מלמד צמוך צמוך צמוך שמה האשה צדקה

עצמה יום הפסק טהרה צמוך דחוק ושיהא שם כל בין השמשות שזו בדקה מוציאה מידי כל ספק עכ"ל מדלא כתב הרשב"א שצריכה לבדוק בין השמשות משמע דס"ל דאף לכתחלה לא אכריכו לבדוק בין השמשות וזה שכתב לעולם יהא אדם מלמד וכו' אינו אלא ענה טובה אצל חכמים לא הטילו עליה חיוב זה שצריכה לבדוק בין השמשות אלא אף לכתחלה יכולה לבדוק שחרית לכן קאמר רבינו ומלשון א"ל הרא"ש יראה שצריכה שתפסוק בטהרה בין השמשות וכו' פירוש שחכמים הצריכו לכתחלה לבדוק בין השמשות והיא נקראת עוברת על דברי חכמים אם לא בדקה בין השמשות אצל ודאי מודה הרא"ש דבדיקה שחרית היא בדקה דיעבד:

קמא דמתניתין דסבר דוקא כשפסקה ציוס שציעי לא צעיא דדיקת בין השמשות ג אצל פסקה בשאר ימים צעיא דדיקת בין השמשות וזה נראה יותר דמשום הכי מחמיר לה סמומי אי משום דרוז נשים פוסקות קודם השציעי ואי משום דכיון דפוסקות ככולהו יומי צעיא דדיקת בין השמשות צר מפוסקת ציוס השציעי לית לן לאורוי הימירא ציוס השציעי כי היכי דלא ליחלפו שחר יומי ציה אצל לומר דסבר דהלכה כרזי יהודה דנאיזה יום שתפסוק מצריך דדיקת בין השמשות ואפילו דיעבד כדמשמע מדברי רבינו דן זה דבר שאין להעלותו על הדעת בשום פנים. ורבינו ירוחם (נכ"י פ"ב דף רכ"א ע"ד) כתב הן סתם כדברי הרשב"א נראה שסובר שאין חולק דבר וגם זה סעד לדברי דאם איתא דהוא ס"ד דפליג הרא"ש צמילתא לא הוה שמיך מנייה: ובין השמשות דקא אמר משמע ודאי דלאו דוקא דהא בין השמשות ספק מן היום ספק מן הלילה הוא ואם לא בדקה קודם לכן אין ראוי שבעלה לה דכיון דמספקא לן שמה מן הלילה הוא נמצא שיוס שפוסקת צו סופרתו למנין ו' ועוד דהא רבי יהודה דמחמיר לא אמר אלא מן המנחה ולמעלה ה' ומשמע דממנחה קטנה ולמעלה קאמר ומ"מ דבר פשוט הוא דקודם זמן בין השמשות טובא הוא ואף קודם בין השמשות דרבינו חס (פוס' שנת לה. ד"ה מרי ופסחים זד. ד"ה ר' יהודה) דהוא לא הוי אלא קודם הלילה וזמן מנחה קטנה צ' שעות וחצי הן קודם הלילה הילכך בין השמשות דקאמר הרא"ש היינו בין השמשות דרבינו חס שעדיין הוא יום גמור וא"כ סמוך לבין השמשות האחרון דלע"ג דמן המנחה ולמעלה סגי מ"מ לכתחלה רצה להורות שדבדוק היותר סמוך ללילה שאפשר כדי לנאת מידי ספק ואילו היה אפשר לה להיות ידיה בין עיניה כל בין השמשות כך היה מורה כדי לנאת ידי כל ספק אצל לפי שאי אפשר לה לעשות כן לא הורה כך אצל מ"מ מה שאפשר לתקן דהיינו לבדוק סמוך לבין השמשות הורה שבעה כן. ולי מה יקרו דברי הרשב"א שכתב דמנחה היתה הקצר (צ"י ע"ה דה) וז"ל לעולם ילמד אדם צמוך צמוך צמוך שמה האשה צדקה יום הפסק טהרה צמוך דחוק ושיהא שם כל בין השמשות שזו בדקה מוציאה מידי כל ספק עכ"ל ורבינו שהעמיק דבריו לא ידעמי למה השמיט חזקון זה שהוא כאלו ידיה בין עיניה כל בין השמשות דמו

פרישה

(צ) ראתה יום אחד בבבד וכו'. פירוש אם ראתה צ' או ג' ימים כולי עלמא סוכרים דאם לא בדקה אלא שחרית דטהרה אצל אם לא ראתה אלא יום אחד נצמד וכו' יש מחמירין מספק ומצריכין ג"כ בדקה בין השמשות שחזקת יום הראשון כולו טמא שחזקת מעיין פתוח ודמיה חזקתן לה אף על פי שפסקה בשחרית: (ג) ומלשון אדוני אבי הרא"ש ז"ל יראה שצריכה שתפסוק בטהרה בין השמשות וכו'. קמא קשה דילמא גם הרשב"א מודה להרא"ש דמייירי לכתחלה והרשב"א [כתב] בדקה עצמה שחרית וכו' דמשמע

דרישה

קצו [א] ומלשון א"א הרא"ש ז"ל יראה שצריכה שתפסוק בטהרה בין השמשות. כתוב בתרומת הדשן שאם התחילו הקהל להתפלל ערבית ועוד היום גדול י"א שיכולה לבדוק באותה שעה ותתחיל למנות מיום המחירת והוא ז"ל חולק בדבר משום דכיון שהתחילו הקהל להתפלל ערבית כבר עשו אותה שעה לילה הילכך חשבינן כאילו הוא מיום המחירת והילכך אין יום המחירת מן המניין דיום שפוסקת בו אינה סופרתו למנין ז' והאגור כתב שמהר"י מולין השיב כסברא הראשונה דאחר תפילת ערבית נחשב כיום לענין הפסקה ואפילו בערב שבת אחר תפילת ערבית וקבלת שבת כי ההיא תוספת לא שייך לענין נדה: ולעולם ילמד אדם בתוך ביתו

הגהות והערות

ג דבריו הם על פי פירוש רש"י (סח. ד"ה אפילו) דשלש מחלוקת בדבר, אמנם עיין תוספי הרא"ש שכתב דתרי תנאי בדבר וחכמים מפרשי מילי דתק עיי"ש: ד כ"לומר דמשמע דמה שכתב דמלשון הרא"ש יראה וכו' הוא לאפוקי מהרשב"א דלעיל שמתיר בדיעבד על כל פנים, דמלשון א"א הרא"ש ז"ל לא יראה כן אלא שצריכה שתפסוק בטהרה בין השמשות ואפילו בדיעבד. ועיין ב"ח: ה' ש"ש רבינו ירוחם צ"ע דזה לשונו "ולפיכך כל אשה שתראה באיזה ענין שיהיה צריכה ז' נקיים חוץ מיום שפוסקת כי בזמן הזה צריכה להפסיק בטהרה ולבדוק עצמה שחרית שנתם מעינה ולמחרת תתחיל לספור, ואם בדקה שחרית ומצאה טהור אע"פ שלא בדקה אמש בין השמשות הוי בחזקת טהרה וסופרת אותו יום" ע"כ, ומשמע דפירש מה שאמר בדקה שחרית היינו שחרית יום א' מהנקיים וצ"ע. וכנראה יש שם איזו ט"ס וכונתו לדינו של הרשב"א: ו' עיין ברכות דף כ"ב ע"ב:

מפתח סדרי טהרה

א ס"ט טק"ט ד"ה ובדברי: ד ס"ט טק"ט ד"ה ג: ה ס"ט טק"ט ד"ה היוצא:

ליכא לספוקי כלל ונראה שלמיקון זה קורא דגרי הרמז"ן שהביא הרצ המגיד ז' ידיה בין עיניה כל בין השמשות דאין לומר ידיה בין עיניה ממש כל בין השמשות קאמר דזה דבר שאי אפשר לעשות כן: **כתוב** נחרות הדשן [ו] שאם התחילו הקהל להתפלל ערבית ועוד היום גדול יש אומרים שיכולה

לדבוק בנאותה שעה ותחיל מיום המחרת והוא ז"ל חלוק דגרי ממש דכיון דהתחילו הקהל להתפלל ערבית כבר עשו אותה שעה לילה הילכך חשבינן כאילו הוא מיום המחרת והילכך אין יום המחרת עולה לה מן המניין ליום שפוסקת בו אינה קופרתו למנין שצעה והאגור (סי' אלף עט) כתב שמהר"י מולין (שו"ת מהר"ל החדשות סי' נה) השיב כצדק ראשונה לאחר תפלת ערבית נמשך יום לענין הפסקה ואפילו צערב שנת אחר תפלת ערבית וקבלת שנת כי היום מוספת לא שייך לענין נדה:

ג **כתב** המרדכי (שטענות סי' תשנ"ו) בשם הרוקח (סי' שז ד"ה שצעה, וסי' שיה) [*] דיוס שפוסקת תדבוק עמלה לערב ותלש חלוק לכן שאם תראה עוד שיהא

יכר בחלוקה וזלילה חשים סדינים לצנים צמטתה או נקיים מכתמים ומנהג כשר הוא כשהאשה מפסקת צטהרה [ח] לרחוץ וללבוש לצנים אמנם אם אינה רוחצת אלא פניה שלמטה דיה בך ע"ל זה לשון האגור (סי' אלף עט) אשה ההולכת בדרך ואין לה בגדים נקיים [*] ללבוש חספור שצעה נקיים רק שהחלוק נקי מדם ויש חולקים. שערס מדורא (הל' נדה סי' טו). עד כאן לשונו: **ה** **לא** בדקה עצמה ביום שפסקה מלראות ובדקה לאחר שצעה ימים ומצאה טהורה הרי זו בחזקת טמאה עד שפסקה בטהרה שצעה אינה סופרת עד שתבדוק וכו'. כ"כ הרשב"א בתורת הצ"ח (הארוך והקצר ב"ר ריש ע"ה) ופשוט הוא מהמשנה שכתבתי בסמוך:

ד **ובב"ל** שבעת ימי הספירה צריכה להיות בודקת לבתחלה פעם אחת ביום. כן כתבו הרמז"ן (פ"ב ה"ד, פ"ט הכ"ג) והרשב"א (שם כד). והרא"ש (פ"ב סי' ה) דלכתחלה מיהא צריכה לעשות כן וכן כתבו הגהות מיימוניות פרק ו' (אסור"ז אות ד) בשם המוספות (ו: ד"ה ר"ה) ומדכתבו סתם [ח] תדבוק בכל יום משמע דלכתחלה אינה צריכה לדבוק יותר מפעם אחת ביום: **ו** **וב"ש** רבינו שבספר המצוות כתב פעמיים וכו'. כן הוא בסמ"ג (לאון ק"א דף ט' ריש ע"ד) וסמ"ק (סי' רנ"ג ע"מ שאל) וספר התרומה (סי' פו) והמרדכי (סי' תשנ"ו) בשם הרוקח (סי' שז ד"ה צעל וד"ה שמה) שבודקת פעמיים בכל יום מימי הספירה פעם אחת בשחרית כשעומדת ממטתה ופעם אחת כשהולכת לערבית ונראה לי שלמדו כן מדתן צ"ק דנדה (י"א). פעמים צריכה להיות בודקת שחרית וצ"ח השמשות יא: **ו** **וב"ש** ומיהו אפילו לא

נחזקת טהורה אצל לכתחלה הכל מודים לרבי עקיבא דלריכה לדבוק לכתחלה פעם אחת ביום וכן כתבו המוספות פ"ק דנדה (דף ו': ד"ה ר' אליעזר) וכן פסק הרא"ש פרק התינוקת וכן פסקו שאר פוסקים:

ה **וב"ש** ובספר המצוות כתב פעמיים וכו'. טעמו דהכי תנן צ"ק (דף י"א). ואף על גב דלמסקנא החס דלא אמרו אלא לטהרות אצל לנעלה לא צע"א דיקה וכלעיל צימין קפ"ו היינו דוקא לאחר שצעה שהרי היא נחזקת טהורה לנעלה אצל צספירת שצעה נקיים דהיא נחזקת טמאה צריכה דיקה פעמיים שחרית וערבית שחרית להוציאה מידי ספק שמה רחמה צלילה שלפניו וערבית להוציאה מידי ספק שמה רחמה ציוס דנפסירת שצעה נקיים לנעלה צריכה דיקה כמו לטהרות לאחר שצעה:

ו **וב"ש** ומיהו אפילו לא בדקה וכו' עד בתוך השבעה. כך היא מסקנת הרא"ש צפרק טינוקת דהכי מוכחא הסוגיא לשם (דף ס"ט). והוא פרישה

ד **ובדיקה** זו תהיה בין השמשות וכו'. לאו דוקא דהא ספק לילה הוא אלא סמוך לצ"ח השמשות. צ"ח יוסף, ועיין שם שכתב עוד מזה. ולענ"ד נראה דנדה לומר שמהה הפסק גם בין השמשות שמה הוא עדיין יום והיינו שכתבנו מוך בנאות מקום ויהיה שם כל בין השמשות כמו שכתב הרשב"א ואזי מלא מידי ספק ומהיה הדיקה צודאי קודם לילה וצודאי סמוך ללילה: **ה** **ומיום** המחרת תתחיל צספור שבעה נקיים "עב"ד". כן ז"ל והוא צקיור דיני נדה שלו צסוף מסכת נדה:

חדושי הגהות

[ה] צספור ו' נקיים עכ"ל כן ז"ל (פרישה): [ו] סימן רמ"ח:

הגהות והערות

ז' **הביאו** ב"י לעיל ד"ה אבל: [*] צפנינו ברוקח ליתא לשון זה משה, ובאמת במרדכי כתב "רוקח" לאחר כל הקטע המובא כאן, וא"כ היה אפשר לומר דעד החלק האחרון "ומנהג כשר וכו'" הוא מספר התרומה, כי מצאנו לשון זה ממש בספר התרומה (סי' פז) וידוע שהמרדכי מרבה להעתיק ממנו (גם שלא בשמו) ועי"ש: [ח] **ברוקח** לפנינו משמע דלכתחלה סגי בפניה של מטה עי"ש בסי' שיה, ובסי' שז כתב רק "ויש שרוחצות פניה של מטה" עי"ש, אמנם בספר מעשה רוקח הלכות קידושין סימן קצ כתב וז"ל "ואחר שפוסקות רוחצות ומלבנות בגדים נאים וסדינים לבנים וצריכה לבדוק בכל יום ולילה פן תראה דם כחרדל ואם אינן רוחצות בפניה למטה ולובשות בגדים לבנים די לה" אולי כוונתו ואחר שפוסקות רוחצות כל גופו ואם אינן רוחצות כראוי, אזי בפניה למטה ולובשות וכו' די לה,

ג **וב"ש** ובדיקה זו תהיה בין השמשות וכו'. הדבר פשוט ללאו דוקא בין השמשות קאמר שהוא ספק יום ספק לילה אלא סמוך לצ"ח השמשות קאמר דעדיין יום גמור הוא וזהו שכתב רצונו ובדיקה זו תהיה בין השמשות ציוס שפסקו צו אלאם דלריך שפסקו ציוס ממש ואם כן סמוך לצ"ח השמשות קאמר דלכתחלה תדבוק היותר סמוך

ללילה שאפשר כדי לצאת מידי ספק ראיה וכן פירש צ"ח יוסף ועיין שם והכי נקטינן דאפילו רחמה צ' או ג' ימים צריכה שתדבוק ציוס היותר סמוך ללילה שאפשר ודלא כמשמעות השלחן ערוך (ס"א) שהשמיט מלת צריכה שתפסקו צטהרה בין השמשות שכתב רצונו על שם הרא"ש אלא צריכה ומחוייבת היא בך ודוקא צעוד יום היותר סמוך ללילה שאפשר, ולכן נראה לפענ"ד דבין כשתתפללים הקהל ערבית צעוד היום גדול ויותר נכון היה שתדבוק עמלה לאחר תפלת ערבית צעוד שהוא יום סמוך ללילה שהוא כמו שעה או יותר או פחות לאחר תפלת ערבית אלא

הואיל ונפק מפומיה דמהר"א דאין להפסיק צטהרה אלא קודם תפלת ערבית כמו שכתב נחרות הדשן סימן רמ"ח צריך לזהר לכתחלה להפסיק קודם תפלת ערבית מיהו לכתחלה צריכה עוד לדבוק עמלה גם אחר תפלת ערבית צעוד שהוא יום היותר סמוך ללילה שאפשר שזאת היא עיקר ההפסקה צטהרה אצל דיעבד אם לא חזרה ובדקה אחר תפלת ערבית ט' אי נמי דיעבד אם לא בדקה קודם תפלת ערבית מורין לה שמה צודקת עמלה לאחר תפלת ערבית לכתחלה ותחיל למנות מיום המחרת שזו היא עיקר ההפסקה צטהרה ציוס שהוא היותר סמוך ללילה שאפשר כן נראה לי. ולפי זה מה שכתב בהגהות שו"ע (שם) דאם נתקלקלה תוך ימי ספירתה סמוך לערב שראתה דם או מלאה כתם אחר צרכו דמפסיקין צטהרה אף לאחר צרכו דמחזינן ליה דיעבד דמשמע דוקא תוך ימי ספירתה אצל נחמלת ספירתה אם רחמה דם אחר צרכו אף על פי שעוד היום גדול אינה מפסקת צטהרה היום אלא ציוס המחרת ליתא אלא אף נחמלת ספירתה מפסקת צטהרה אפילו אם רחמה דם סמוך לערב כיון שעדיין יום גמור הוא ואדרכה זו היא עיקר ההפסקה צטהרה כדפרישית ואם לא רחמה שום דבר לא דם ולא כתם אלא שלא הפסיקה קודם צרכו אף בעל ההגהות שו"ע מודה דמפסקת צטהרה לאחר צרכו אפילו עשו הקהל שנת דכתב צאגור על שם מהר"י מולין ומפורש כך בהגה"ה להדיא:

ד **ובב"ל** שבעת ימי הספירה צריכה להיות בודקת וכו'. הכי משמע מדלא פליגי תנאי צמתנין פרק התינוקת (סוף דף ס"ח): אלא היכא דלא בדקה אלא יום ראשון ויום שצעי והלכה כרבי אליעזר דהרי היא נחזקת טהורה אצל לכתחלה הכל מודים לרבי עקיבא דלריכה לדבוק לכתחלה פעם אחת ביום וכן כתבו המוספות פ"ק דנדה (דף ו': ד"ה ר' אליעזר) וכן פסק הרא"ש פרק התינוקת וכן פסקו שאר פוסקים:

ה **וב"ש** ובספר המצוות כתב פעמיים וכו'. טעמו דהכי תנן צ"ק (דף י"א). ואף על גב דלמסקנא החס דלא אמרו אלא לטהרות אצל לנעלה לא צע"א דיקה וכלעיל צימין קפ"ו היינו דוקא לאחר שצעה שהרי היא נחזקת טהורה לנעלה אצל צספירת שצעה נקיים דהיא נחזקת טמאה צריכה דיקה פעמיים שחרית וערבית שחרית להוציאה מידי ספק שמה רחמה צלילה שלפניו וערבית להוציאה מידי ספק שמה רחמה ציוס דנפסירת שצעה נקיים לנעלה צריכה דיקה כמו לטהרות לאחר שצעה:

ו **וב"ש** ומיהו אפילו לא בדקה וכו' עד בתוך השבעה. כך היא מסקנת הרא"ש צפרק טינוקת דהכי מוכחא הסוגיא לשם (דף ס"ט). והוא פרישה

פרישה

ד **ובדיקה** זו תהיה בין השמשות וכו'. לאו דוקא דהא ספק לילה הוא אלא סמוך לצ"ח השמשות. צ"ח יוסף, ועיין שם שכתב עוד מזה. ולענ"ד נראה דנדה לומר שמהה הפסק גם בין השמשות שמה הוא עדיין יום והיינו שכתבנו מוך בנאות מקום ויהיה שם כל בין השמשות כמו שכתב הרשב"א ואזי מלא מידי ספק ומהיה הדיקה צודאי קודם לילה וצודאי סמוך ללילה: **ה** **ומיום** המחרת תתחיל צספור שבעה נקיים "עב"ד". כן ז"ל והוא צקיור דיני נדה שלו צסוף מסכת נדה:

חדושי הגהות

[ה] צספור ו' נקיים עכ"ל כן ז"ל (פרישה): [ו] סימן רמ"ח:

הגהות והערות

ז' **הביאו** ב"י לעיל ד"ה אבל: [*] צפנינו ברוקח ליתא לשון זה משה, ובאמת במרדכי כתב "רוקח" לאחר כל הקטע המובא כאן, וא"כ היה אפשר לומר דעד החלק האחרון "ומנהג כשר וכו'" הוא מספר התרומה, כי מצאנו לשון זה ממש בספר התרומה (סי' פז) וידוע שהמרדכי מרבה להעתיק ממנו (גם שלא בשמו) ועי"ש: [ח] **ברוקח** לפנינו משמע דלכתחלה סגי בפניה של מטה עי"ש בסי' שיה, ובסי' שז כתב רק "ויש שרוחצות פניה של מטה" עי"ש, אמנם בספר מעשה רוקח הלכות קידושין סימן קצ כתב וז"ל "ואחר שפוסקות רוחצות ומלבנות בגדים נאים וסדינים לבנים וצריכה לבדוק בכל יום ולילה פן תראה דם כחרדל ואם אינן רוחצות בפניה למטה ולובשות בגדים לבנים די לה" אולי כוונתו ואחר שפוסקות רוחצות כל גופו ואם אינן רוחצות כראוי, אזי בפניה למטה ולובשות וכו' די לה,

בש"ק ס"ק ד' וז"ל לא עלתה לה טבילה אלא צריכה ז' נקיים אחר י"ד יום כו' עכ"ל. אינו נכון דסגי בז' נקיים שבתוך י"ד יום דימי לידה שאינה רואה עולה לספירה וק"ל.

בבית יוסף סימן קצ"ה סעיף ג' [עמוד קנ"ד] בסוף ד"ה ומ"ש ולא יאכל עמה כו' וז"ל אסור לבעל לאכול עמה על השלחן אא"כ יש שום שינוי לחם או קנקן בין קער' שלו לקערה שלה מדמדמי להו פ"ק דשבת לב' בני אדם כו' עכ"ל. ^{ל"ד דבש"ס} מדמי שכיבה עם נדה במטה לב' בני אדם לענין אכילת בשר וגבינה על שלחן אחד ע"ש משא"כ אכילתו עם נדה דאין איסור אף אם יאכל עמה ממש ל"ד לב' בני אדם ודו"ק ומיהו להרמב"ם דנגיעת ערוה אסור מן התורה כמו שכתב הבית יוסף דמי שפיר. מיהו כבר כתב ש"ך דאינו אסור אלא דרך חיבת ביאה ע"ש סק"ט ולכך התיר הרמב"ם עצמו על שלחן אחד ודוק.

בבית יוסף שם [עמ' קנ"ה] בסוף ד"ה ומ"ש ואין צריך לומר שלא לישן על המטה כו' וז"ל וכתב ששמע שאחד מהגדולים היה נוהג להתיר לישיב יחד על הספסל כשהוא מחובר כו' עכ"ל. וז"ל ^{אוצר החכמה} אורחות חיים אסור לישיב על הספסל שהיא יושבת אם אינו קבוע שלא תוכל לנענע אנה ואנה ויש מתירים אם ישב אדם ביניהם. [בדק הבית].

במ"ז סימן קצ"ה ס"ק ו' וז"ל דהא כתב המרדכי ורמ"א מביאו בסמוך דאסור לישיב על ספסל ארוך כו' עכ"ל. ^{לא} דק דהתם הטעם משום דהוי כנגיעה כיון שהיא יושבת ג"כ עליו ומתנודד וק"ל.

בבית יוסף סימן קצ"ו סעיף ה' [עמוד קנ"ה] בד"ה מ"ש רבינו ומלשון א"א וז"ל יראה כו' וז"ל ואחר שיפסוק הדם תבדוק עצמה יפה יפה כו' עכ"ל. ו^{לענ"ד} פשוט דהא דמחלקי' בין יום ראשון לב' היינו משום דביום ראשון שראתה ודאי הוחזק מעין פתוח משא"כ ביום ב' דלא הוחזק מעין פתוח דהא לא ידעה אם ראתה כלל היום אבל אם תראה ב' ג' ימים ודאי אז ג' כראשון כיון דידעינן שהיום מעיינה פתוח וא"כ שפיר כתב הרא"ש ביום שיפסוק הדם צריכה בדיקה בה"ש דוקא כיון דהוחזק מעיינה פתוח מה לי יום אחד מ"ל יום אחר וא"כ אתי שפיר כחכמים דמתני' וכהרמב"ם דיום פסיקת הדם יום

אחד מקרי. וכן כתב תוס' בהדיא דף ס"ח ע"ב ד"ה א"ל ה"ג בחזקת טהרה כו' וי"ל דהתם מיירי כשהפרישה ביום שראתה שחרית כו' ע"ש (אלא ש"מ"ש תוס' דאין צריכה בדיקה בהערב שמש ממש רק מן מנחה ולמעלה היינו לר' יוסי ע"ש) וכ"ה בתוס' פרק בא סימן דף נ"ג ע"ב וכ"מ ברמב"ם. וא"ש קושית מעדני מלך הביאו ש"ך ס"ק ו' ע"ש דנ"מ אם תראה עד יום ו' ודוק ותמהני על אחרונים הב"ח ודרישה ומ"מ וש"ך שפי' כבית יוסף וצ"ל דס"ל לחלק בין יום אחד לב' אפילו אם ודאי ראתה גם בב' משום דשאני יום אחד שנפתח מעיינה והוי יותר בחזקת רואה וכ"מ בתה"ק וכ"מ בלשון הטור (מיהו י"ל הטור כמ"ש אבל בתורת הבית הארוך משמע כמ"ש) ונ"ל דזה טעמם של קצת מקומות שממתנת ז' ימים לנדתה ואח"כ סופרת ז' נקיי' כמ"ש הבית יוסף סוף סימן קפ"ג בשם הרמב"ם ובסימן זה בשם ת"ה ע"ש מהרי"ח משום דס"ל כו' יודא דכל ז' ימי נדה היא בחזקת רואה דם אף שבדקה ומצאה טהור ולכך צריך להפריש בטהרה ביום ז' בה"ש או ממנחה למעלה משום דלדינא דגמרא אף אם ראתה כל ז' ימי' כל שפסקה קודם ליל ח' טובלת משא"כ עכשיו שהחמירו להצריך ז' נקיי' אפילו רואה כחדל משום דלא פלוג כמ"ש סימן קפ"ג א"כ אי אפשר להתחיל לר' יודא עד אחר ז' ימי נדה דאטו יהיה ידיה בין עיניה מיום שתתחיל לספור עד כלות ז' ימי נדה וזה נכון מאד ודוק.

בבית יוסף סי' קצ"ו סעיף ד' [עמוד קס"ג] וז"ל וספר מצות גדול כתב וז"ל הלכ' למעשה הוא כו' ואם שכחה ולא בדקה עצמה כי אם ביום שפסקה בו לערב ולמחרת שהוא יום אחד של ספירה בדקה עצמה שחרית וערבית ולא בדקה עצמה עד יום הו' כו' מותרת וטובלת בלילה וטהורה כו' עכ"ל הבית יוסף. נ"ל דלטעמי' אזיל הסמ"ג דס"ל דלכתחלה צריכה בדיקה ב' פעמים בכל יום וא"כ כשאמר רב בדקה יום אחד היינו ב' פעמים דזהו בדיקת יום אחד משא"כ להרא"ש וסייעתו שהביא הבית יוסף לעיל והוא דעה ראשונה שבטור דלכתחלה בבדיקה פ"א סגי א"כ יום אחד דבגמ' היינו פ"א וז"ש הרא"ש לא בדקה עד יום הח' משמע אם בדקה תוך ז' אפילו פעם אחת סגי ומ"ש הטור ומיהו כו' פ"א סגי היינו לדעת הרא"ש דסתם כוונתו. משא"כ

כע. שם בתרומת הדשן
בשם גדול אחד וגם
בתשבות
המיוחסות להרמב"ן סימן
קכ"ו. וכתב הרב ז"ל
[עמוד קט ד"ה וכתב]
שנראה מדברי תרומת
הדשן שאפילו כשאין
רופא זולמו אסור, וכן
להרמב"ם [איסורי ביאה
כא, א; ספר המזות לא תעשה
שנג] דנגיעת ערוה
אסורה מן המורה,
אע"פ שיש בו פקוח נפש
אפשר דאסור משום
דהוא אצורה דגילוי
ערוה, וז"ל. וכבר פסק
רמ"א להיתר:

קצו א. ברייתא דרבי
מאיר נדה דף ל"ג ע"א
דבר אחר יום שפוסקת
בו אכיל. ואע"פ דדמי
ליה שם בגמרא, כתב
הרא"ש [שם פ"ד סימן א']
דדמיא בעלמא, והכי
אימא שם דף ס"ט ע"א
[וכן פסקו כל הפוסקים]:
ב. טור [עמוד קנט]
ושאר פוסקים והרא"ש
בפסקיו צפרק י' דנדה
[סימן ה]:

ב. ראש"ש קיטור
הלכות נדה, וכפירוש
ז"ל עמוד קסא ד"ה
זבין:

ג. לשון הרשב"א
בחורת הבית הקלר [בית
ז שער ה סד, א]:
ד. גם הטור [עמוד קסג]
כתב כן בשם אביו
הרא"ש א:

הגהות והערות

[יח] כ"ה דפ"ר. וצדפוסים
שלחם מן השמט כל
המשך הסעיף, ובמקומו
נכתב "עין צלוח חיים
סימן פ"ח אם מותר לנה
ליכנס לבית הכנסת
ולתפלה", את זיון הפתח
תשובה העתקנו לטוס
שלפנינו:

[יט] המנהג דאין לאשה נדה
לתפלה, לא נזכר כלל
בפוסקים המובאים ציוני
הרמ"א, ואף לא בדברי
משה אהר"י ז"ל:

קצו א. הצלח הגולה נקט
בדעת הרא"ש שהצדיקה
צריכה להיות "כל" בין
השמשות, והיינו ע"י מין
דחוק. וזה גם דעת הפרשה
אוד דצדרי הרא"ש. דלא
בהננת הב"י עמוד קסא
ד"ה וז"ל רבינו, שכתב
הרא"ש סבור שבין
השמשות הוא לאו דוקא
אלא סמוך לו, ועל כן לא
צוין צלח הגולה דעת
הרא"ש לענין צדיקה סמוך
לבין השמשות:

יט אסור בעלה בו. דדוקא כשהוא חולה והוא צריכה שרי,
דכיון דחולה הוא ליכא למיחש להרגל עצירה, דאין יצרו מתגבר
עליו מפני שתשש כחו. אבל כשהוא חולה והוא צריכה ליכא למיחש
להרגל עצירה, שמה יתגבר יצרו עליו ויפייסנה, תרומת הדשן
[סימן קנב]: ב אסור למישיש

בו. ומיהו אם החולה מסוכן
ואין שם רופאים, משמע קצת
מדברי תשובה [הרשב"א המיוחסות
להרמב"ן סימן קכ"ו דשרי
מפני פיקוח נפש, אלא דיש
לומר דלטעמיה אזיל [השגות על
ספר המזות לא תעשה שנג] דצדיקה
ליה דנגיעת נדה אינו אלא
מדרבנן, אבל להרמב"ם [ספר
המזות שם; איסורי ביאה כא, א]
דנגיעת ערוה אסורה מן החורה,
הכא אף על פי שיש פיקוח נפש
אפשר דאסור משום אצורה
דגילוי ערוה, וז"ל, עד כאן לשון
ז"ל [עמוד קט ד"ה וכתב עוד], [א] וכן
כתב העטרת זהב [לבוש סעיף יז].
והאין נראה, דודאי אף
להרמב"ם ליכא איסור דאורייתא
אלא כשעושה כן דרך תאוה
וחיבת ביאה, כמו שכתבתי לעיל
סימן קנ"ו ס"ק י', מה שאין כן
הכא. וכן המנהג פשוט שרופאים
ישראלים ממששים הדפק של
אשה, אפילו אשת איש או
נכרית, אף על פי שיש רופאים
אחרים גוים, וכן עושים שאר מיני
משמושם על פי דרכי הרפואה,
אלא הדבר פשוט כמו שכתבתי.
וזה נראה דעת הרב דלעיל
בסימן קנ"ו [סעיף א] משמע
מדבריו להרמב"ם, וכמו שכתבתי
שם בס"ק י', וכלל החיר מישוש
הדפק. מכל מקום צאין
סכנה אסור לצעלה למשש הדפק

לזנים ולהתחיל למנות מיום המתרת ג. מאחר (ב) [ב] דהקהל כבר עשו אותו לילה [א] ויש אומרים דמותר ד [ב] אפילו עשו
ערך להם למישיש

פנה סעיף יז [אסור למישיש]. ואם אין שם אחר כמומו הכל מותר, רד"ז סימן ד' [ח"ד סימן אלף עין]:
קצו פנה א ובדיקה זו תהיה. לכתחילה:

ביאור הגר"א

[כא] [סעיף פז הגה] ויש אומרים בו. דהלאו הזה הוא דוקא אם מתכוין בשביל
עורה, אבל בלאו הכי אינו אלא מדרבנן:
קצו [א] [סעיף א] שבעת בו. עיין תוספות [נדה] ל"ג א' ד"ה [וראיהו] [דאיהו]
כו': [ב] וכן משפטה אם בו. ר"ל, לאפוקי יום אחד, כמו שכתוב
בסעיף ב': [ג] בודקת בו. שם בגמרא ס"ט א', ועיין תוספות שם ד"ה והכא כו': [ד] ובדיקה זו בו. להחמיר לכתחלה, כרבי יהודה במתניתין שם ס"ח
א', וזהו שכתוב בהג"ה וכן כו' ובדיעבד כו', דקיימא לן כרבנן: [ה] ולעולם בו ושיחא בו. תורת הבית [הקצר בית ז שער ה סד, א], וכמו שכתוב שם בגמרא
[סח, ב] תניא אמרו לו לרבי יהודה אלמלי כו', וכמו שכתוב שם בג"ג (א') ואמינא להו אנא אלמלי כו' ואמרו לי כי קאמרין כו', וזה אי אפשר אלא כהאי
גוונא במוך דחוק כו': [ו] [הגה] ויש אומרים דמותר בו. עיין תוספות דכתובות מ"ז א' ד"ה דמסר כו', ובפסחים צ"ט ב' ד"ה עד כו', ובבבבב כ"ז ב' כו',
אביעאי להו אומר קדושה כו' אומר הבדלה כו', מכלל דלשאר דברים דלא שייך לשבת, ודאי לאו לילה הוא:

באר היטב

קצו (א) בטהרה. בין השמשות, [ש"ך ס"ק א']: ובדיעבד אפילו
לא בדקה עצמה רק שחרית בו. היינו מיום שני מלאייתה
ואילך, כלקמן סעיף ז', ש"ך [ס"ק ז]: (ב) דהקהל. אפילו אם היא
עדיין לא התפללה ערביה, [ש"ך ס"ק ג]:

היא מסוכנת אצל הרחיצה אפשר לו להשליך מים עליה, ואם אי אפשר אלא ברחיצה ממש מותר, ע"ש. ועיין בתשובת בשמים ראש סימן קי"ח ובתשובת
חינוך בית יהודה סימן ס"ו: (טו) אם בעלה רופא. עיין ש"ך ס"ק כ'. ועיין בית שמואל באבן העזר סימן כ' ס"ק א' שהשיג עליו, ועיין בספר עצי ארזים
שם [ס"ק א]: (יז) למישיש אה הדפק. עיין בספר מקור חיים ס"ק ס"א שכתב שראה מורים שהורו בגדן כזה להניח בגד על הדפק, ואז מותר לבעלה הרופא
למשש הדפק על אותו בגד המפסיק, ע"ש: (יח) אין רופא אחר. עיין בג"צ מ"ש בזה: (יט) לבית הכנסת או להתפלל. כתב בספר חמודי דניאל כתי",
נהגו הנשים שלא לילך לבית החיים להתפלל בימי נדתה, ובכך הוא, ע"כ:

כשהיא נדה, ויכליתא תשבות הרמב"ן וצדרי הרב:
קצו א כדי שתפסוק בטהרה. בין השמשות: ב רק
שחרית בו. היינו מיום שני מלאייתה ואילך, כלקמן
סעיף ז': ג מאחר דהקהל כבר עשו בו. אף על פי שעדיין
היא לא התפללה ערביה, תרומת
הדשן שם [סימן קמב]: ד אפילו
עשו הקהל שבת. כי היא
תוספת לא שייך לענין נדה וצריך
כ"ד שעות, וכן אימא צפרק נערה
(כתובות דף מ"ז ע"א) בתוספות
ד"ה דמסר לה בשבתות ויום טוב,
וכן יש ראייה מספירת עומר דלא
חשבינן ללילה אפילו צערב שבת
דחוספת שבת דאורייתא, וכן
מאכילת מנה ופסח וסוכה, עד
כאן לשון האגור [סימן אלף עין]
שם מהרי"ל [שו"ת החדשות סימן
זא]. משמע מדבריו ומכל הלין
ראיות דאף על פי שהתפללה היא
גם כן ועשתה שבת מותר (וכן
דעת אחד מהגדולים בתשובה
שהביא התרומת הדשן שם דאפילו
התפללה היא ערביה מותר, עיין
שם בתרומת הדשן). ולפי זה מה
שכתב הרב דאפילו עשו הקהל
שבת הכי קאמר, אפילו עשו הקהל
גם כן שבת וגם היא. והגאון
אמ"ו ז"ל לא כתב כן בתשובה,
אלא כתב [גזרות אנשים, שו"ת מה"ר
מאיר כ"ך סימן יג] דלהרב אם
התפללה היא ערביה אין להקל
אפילו דיעבד, כלקמן סוף סימן
שע"ה [סעיף יא], ועיין שם (וכן
נראה דעת מהרש"ל) בתשובה
סימן פ"ב שהצאתי לקמן ס"ק
י"ט). (ש"מ) [מכל מקום] א
מבואר מהאגור שהצאתי דאף
להמקילים היינו עד כ"ד שעות,
ואם כן יכשיוס גדול כל כך

ע"כ

סימן קצו

דיני לבישת הלבוש ובדיקתה. ובו י"ג סעיפים:

א [א] [שבעת ימים] [שהזבה מופרת מתחילין
ממחרת יום שפסקה בו ז [ב] וכך משפטה אם
תראה שני ימים או שלשה ופסקה מלראות
[א] בודקת ביום שפסקה א כדי שתפסוק [א] במהרה
ז [ד] ובדיקה זו תהיה סמוך לבין השמשות: הגה
(ב) וכן נוהגין לכתחלה [א] וצדיעבד אפילו לא צדקה עצמה
ב רק שחרית ומנחה עצמה טהורה סגי בכך:
ג [ז] א ולעולם ילמד אדם בתוך ביתו הגה להחמיר
לכתחלה שתהא בודקת ביום הפסק מהרתה במוך
דחוק ז ושיחא שם כל בין השמשות שזו בדיקה
מוציאה מידי כל פסק: הגה א יש אומרים אם התפללו
הקהל ערביה ועוד היום גדול אינה יכולה לצדוק אז ללבוש

ערך להם למישיש

פנה סעיף יז [אסור למישיש]. ואם אין שם אחר כמומו הכל מותר, רד"ז סימן ד' [ח"ד סימן אלף עין]:
קצו פנה א ובדיקה זו תהיה. לכתחילה:

הגהות רעק"א

(ג) [ש"ך ס"ק ב] ואין נראה דודאי אף להרמב"ם. עיין צפרק בית אפרים
[ראש אפרים] בקונטרס הראשון [סימן ל"ח אות ט']: (ד) (שם) ובדאיתא
בתשובת הרמב"ן. ועיין בתשובות הרד"ז [סימן ז' ס"ד סימן אלף עין]:

בסעיף ב': [ג] בודקת בו. שם בגמרא ס"ט א', ועיין תוספות שם ד"ה והכא כו': [ד] ובדיקה זו בו. להחמיר לכתחלה, כרבי יהודה במתניתין שם ס"ח
א', וזהו שכתוב בהג"ה וכן כו' ובדיעבד כו', דקיימא לן כרבנן: [ה] ולעולם בו ושיחא בו. תורת הבית [הקצר בית ז שער ה סד, א], וכמו שכתוב שם בגמרא
[סח, ב] תניא אמרו לו לרבי יהודה אלמלי כו', וכמו שכתוב שם בג"ג (א') ואמינא להו אנא אלמלי כו' ואמרו לי כי קאמרין כו', וזה אי אפשר אלא כהאי
גוונא במוך דחוק כו': [ו] [הגה] ויש אומרים דמותר בו. עיין תוספות דכתובות מ"ז א' ד"ה דמסר כו', ובפסחים צ"ט ב' ד"ה עד כו', ובבבבב כ"ז ב' כו',
אביעאי להו אומר קדושה כו' אומר הבדלה כו', מכלל דלשאר דברים דלא שייך לשבת, ודאי לאו לילה הוא:

פתחי תשובה

(טו) דאם אין אה. וכן פסק בתשובת רד"ז חלק א' סימן ב' [ח"ד סימן
אלף עין], וכתב אף על גב דבכל אביזרא דגילוי ערוה אמרינן ימות ואל יעבור,
מההיא עובדא דהעלה לבו טינא [סנהדרין עה, א], לא דמי, דהתם בא החולי
מתחת העבירה, אבל הכא לא בא החולי מחמת העבירה להכי שרי, ואפילו
אם היא חולה שאין בה סכנה נמי שרי, רק לא ירחץ פניה ידיה ורגליה. ואם
היא מסוכנת אצל הרחיצה אפשר לו להשליך מים עליה, ואם אי אפשר אלא ברחיצה ממש מותר, ע"ש. ועיין בתשובת בשמים ראש סימן קי"ח ובתשובת
חינוך בית יהודה סימן ס"ו: (טו) אם בעלה רופא. עיין ש"ך ס"ק כ'. ועיין בית שמואל באבן העזר סימן כ' ס"ק א' שהשיג עליו, ועיין בספר עצי ארזים
שם [ס"ק א]: (יז) למישיש אה הדפק. עיין בספר מקור חיים ס"ק ס"א שכתב שראה מורים שהורו בגדן כזה להניח בגד על הדפק, ואז מותר לבעלה הרופא
למשש הדפק על אותו בגד המפסיק, ע"ש: (יח) אין רופא אחר. עיין בג"צ מ"ש בזה: (יט) לבית הכנסת או להתפלל. כתב בספר חמודי דניאל כתי",
נהגו הנשים שלא לילך לבית החיים להתפלל בימי נדתה, ובכך הוא, ע"כ:

ה. לשון הרשע"א שם
צמורת הצית [הקלר צית]
שער ה כד, א] וכן כתב
הטור [עמוד קסא] בשם
אביו [ראש"ך קלור הלכות
נדה הלכה ג] וכתב רבי
צבתיאל שם דף ס"ח
ע"כ כיון דפסק פסק"י
[מגיד משנה אסורי ביאה ו,
כ בשם רמב"ן הלכות נדה
פ"ג הלכה א]:
(*) פירוש הוואל
ומעיינה פתוח עדיין:
ו. טור [עמוד קסג] בשם
אביו הראש"ך [קלור
הלכות נדה הלכה ג] ושאר
פוסקים:
ז. מרדכי [שעשוע רמז
משל] בשם הרוקם [סימן
ש"ד-ש"ח]:
ז. טור [עמוד קסג]
בשם הראש"ך שם:
ח. ממשנה שם [נדה]
דף ס"ח ע"כ דלא פליגי
תנאי אלא דיעבד אצל
לכתחילה צריכה בדיקה
כל יום [רמב"ן הלכות נדה
פ"ג הלכה ג ופ"ט הלכה
ב; רש"י אורח חיים צית
ז שער ה כד, א]. וכן כתב
הראש"ך שם בפסקיו
[פ"י סימן ה] והמסופות
שם דף ז' [נ"ג] ד"ה
רבי אליעזר [הגהות
מיימוניות אסורי ביאה ו
אות ד]:
ט. טור [עמוד קסג] בשם
סמ"ג [לארץ קול לה ד'
ועוד פוסקים] [סמ"ק סימן
רנ"ג; ספר התרומה סימן פו;
מרדכי שעשוע רמז משל]
בשם הרוקם סימן ש"ח
ממשנה שם דף י"א
ע"א. ואלע"ג דאסיקנא
שם [ע"ב] דלא אמרו
אלא לטהרות, הוא הדין
במקום שצריכה ז' נקיים
דהיא בחוקת טמאה,
כמו לטהרות לאחר
שטבילה:
י. כרזי אליעזר שם
במשנה [סא, ג] וכרז שם
דף ס"ט ע"א,
ממסקנת הראש"ך שם
וכן כתב הרשע"א
צמורת הצית [שם] ושאר
פוסקים [ראש"ך נעלי
הנפש שער הספירה סימן ג
הלכה ד; רמב"ן שם ו, כג]:

משבי"ן יום ולילה שוים וכמו שכתבתי לעיל סימן קפ"ד ס"ק ז',
ה אצל בתר הכי לכולי עלמא אסור: ה ומקצת נשים בו' תוך
ימי ספירתה בו'. כתב הב"ח [עמוד קסד ד"ה ומ"ש ובדיקה] משמע
מדבריו דוקא תוך ימי ספירתה, אצל בתחלת ספירתה אם ראתה
דס אחר זכרו אף על פי שעוד
היום גדול אינה מפסקת צטורה
היום אלא ציום המחרת. וליתא,
אלא אף בתחלת ספירתה מפסקת
צטורה אפילו אם ראתה דס
סמוך לערב בו'. ולפענ"ד נראה
דגם להרצ אפילו אם ראתה דס
סמוך לערב מפסקת (קודם)
[אחר*] זכרו בתחלת ספירתה,
והכי קאמר, אפילו פסקה קודם
זכרו לא אמרינן כיון דפסקה
קודם זכרו אם כן חשיב אחר
זכרו לדידה לילה, אלא אם
נתקלקלה אחר כך מפסקת אפילו
לאחר זכרו, והיינו שכתב הרב
ודיעבד אין לחוש, ואם היא רואה
דס עד סמוך לערב פשיטא דאין
דיעבד גדול מזה ומתחלת להפסיק
אחר זכרו. ומה שכתב ונוהגים
לכתחלה ליזהר, היינו היכא
דאפשר, כגון שאינה רואה דס

קצו (א) ונוהגים לכתחלה ליזהר בו'. ורש"ל צמורה
סימן פ"ג כתב דכיון שנשים שלנו מתחילין למנות מיום
ששי כמו שכתוב בסעיף י"א [צמורה], פשיטא שיכולה למנות אפילו
אחר תפלת ערבית: (ב) הווא"ל ואלא ראתה רק יום אחד.
הטעם, הווא"ל ומעיינה פתוח ציום
ההוא:

הקהל (א) (א) שבת (א) ונוהגין לכתחלה ליזהר ובדיעבד
אין לחוש ה ומקצת נשים נוהגות שאם פסקה קודם זכרו
ומזרה לראות כתם או דס [ז] תוך ימי ספירתה או מפסיקין אפילו לאחר זכרו אם נתקלקלו
סמוך (ד) לערב ומשזים דבר זה לדיעבד ואין למנות צידם כי כן קצלו מאיזה חכם שהורה
להן והוא מנהג ותיקין:

ב [ז] ראתה יום אחד בלבד ופסקה בו ביום צריכה לבדוק עצמה במוך דחוק
ושיחא שם כל בין השמשות: הגה [ח] ודיעבד אם נדקה עצמה [ט] סמוך לבין
השמשות ומלאה עצמה טהרה אף על פי שלא היה המוך אלא כל צין השמשות סגי [י] אצל
בדיקת (ב) שחרית לא מהני (ב) הווא"ל ולא ראתה ו [כ] רק יום (ה) אחד (*):

ג [ז] ביום שפוסקת מלראות ובדקת עצמה באמור תלבש חלוק (א) הבדוק
לה שאין בו כתם ובלילה תשים סדינים הבדוקים מכתמים * ומיום המחרת
תתחיל לספור שבועה נקיים: הגה ז' ומהג כשר הוא כשהאשה פוסקת צטורה
[ז] שמתוך ו לוצעת לנשים אמנם אם לא ראתה רק פניה של מטה די צדק וכן נוהגין ואין
לשנות [ח] אצל בשעת הדחק כגון אשה ההולכת דרך [ז] ואין לה נגדים מוכל לספור שבעה
נקיים [ח] רק שהחלוק נקי ובדוק מדס:

ד [ז] בכל יום משבעת (ד) ימי הספירה * צריכה (א) להיות בודקת לכתחלה
פ פעמים בכל יום אחת שחרית ואחת סמוך לבין השמשות * [א] ואם לא

קודם זכרו, וק"ל: ו רק יום אחד. ומעיינה פתוח. וכתוב בספר מעדני מלך דף ש' ע"א [דברי תמודות נדה פ"י אות כה] וז"ל, ואם
תאמר ולדין מאי נפקא מינה, הא אפילו אשה שרואה כתם נוהגין שצריכה להמתין חמשה ימים עם יום שראתה זו ואחר כך תפסוק
ותספור שבעה נקיים (כדלקמן סעיף י"א צמורה). ונראה לי דנפקא מינה להיכא דמזרה וראתה בתוך ימי הספירה, דכיון שלא ראתה
רק יום אחד צימיה הספירה בדיקת שחרית לא מהני אפילו דיעבד, אצל לא ראתה רק כתם אפשר להקל [ז] צין צימיה הספירה צין
בתחילה, ע"כ: ז ומנהג בשר הוא בו'. ועיין לקמן סימן קצ"ט ס"ק י"ז מדין לצית לנשים שבעה ימים טוב ומשעה נאז ואצילות
יום הכיפורים:

ערך אהם למעריק"ש

סוף סעיף ב [ב"ב בין השמשות]. לכתחילה. ויש פוסקין אפילו דיעבד בדיקת שחרית כשפסקה ציום ראשון שראתה: סוף סעיף ג - [סמוך לבין השמשות]. הבדיקה מהיה
--לאור היום ואף על פי שיש מקילין בזה וכן נראה דעת המחבר עם כל זה לפי דעתי אין הבדיקה עולה כהוגן אלא ציום, ועיין [ז] סימן קצ"ד דין מ"א:

פתחי תשובה

קצו (א) שבת. עיין באר היטב [ס"ק ג] מה שכתב בשם ש"ך אבל בתר
הכי לכולי עלמא אסור. ועיין בדגול מרבבה [אוצר מפרשים ס"ק ה]
שהשיג על זה, וכתב שאין להחמיר בזה כלל אפילו לכתחלה. ונראה דאף
הש"ך לא החמיר אלא כשהתפללה היא וגם הקהל ערבית וקבלו שבת, וגם
בזה נראה להקל בדיעבד, ע"ש. ומה שכתב הבאר היטב [שם] וט"ז כתב
בשם רש"ל כו', עיין בדגול מרבבה [שם ס"ק ז] שהשיג גם על זה, דמהרש"ל
מירי (עיין ש"ך ס"ק י"ט) שהראיה שראתה היתה אחר תפלת ערבית בעוד
יום, ולענין אימת תלבש לבנים אם ביום חמישי לראייתה שהיה עדיין יום
או חמישי מיום המחרת, בזה כתב דכיון דנשים שלנו מתחילין מיום ו' יש
להקל, אבל כאן דמירי בבדיקה של הפסקת טהרה אין הפרש לנשים שלנו,
שאם אחר תפלת ערבית לילה, אין יום המחרת עולה למספר שבעה נקיים,
ע"ש. והדברים האלה אמרו ונשנו בספר תשובת נודע ביהודה תניינא [י"ד]
סימן קל"א, ע"ש: (ב) שחרית. עיין בדגול מרבבה [אוצר מפרשים ס"ק ח]
שכתב דלאו דוקא בדיקת שחרית, אלא כל שהיתה קודם מנחה קטנה לא
מהני ביום הראשון, ע"ש: (ג) הבדוק א"ה. עיין בתשובת מעיל צדקה
סימן ס"ג שכתב באשה שמצאה כתם בימי ליבונה ולערב הפסיקה בטהרה
מחדש ולבשה שנית לבנים, ואמרו לה חברותיה ביום המחרת שגם על
הכתם צריכה להמתין מחדש ה' ימים, וחזרה ולבשה כתונת שלה הנהגתם
היא למנות שבעה נקיים מפסיקת טהרתה הראשון, כי אומרת שהיא מכרת הכתמים שבחלוקה שהם מימי טומאתה הראשון, ולהוציח מליקן אמרה
שהסינו נקי עדיין ואילו נכתם מחדש היה נמצא על הסינו. והנה השאלה הזאת מתחלק לכמה פנים. הא', אם היא רשאי למנות ימים הראשונים אשר
נפלו מתחלה לדעתה. הב', אף אם נחשב אותם לטהורים, אם לבשה בגדים מלוכלכים אם נאמר שהכתמים ההם הנה מימי נדתה. הג', אף אם אין תולין
בכך, אם נאמין לה מה שהיא אומרת שמכרת אותן בטביעות עין, וגם מה יוסיף לה מה שהסינו התחתון נקי. והעלה לענין ספק א', מאחר שהחזיקה
עצמה בטמאה אין לה לספור אותן הימים, ומעתה אין נפקא מינה בפסיקות האחרונים. אך אם לא החזיקה עצמה בטמאה עלו לה אותן ב' ימים, כיון
שמכרת הכתמים בטביעות עין שהם מימי נדתה. ואף אם אין לה בהם טביעות עין גם כן עלו לה, מחמת ההוכחה דעל הסינו בעי לה לאשכוחי. אכן
אם אין הוכחה זו, וגם אין לה בהם טביעות עין, אין תולין שהם מימי נדתה, כיון שהוא בג' ימים ראשונים, ע"ש: (ד) ימי הספירה. הגאון הקדוש
בעל שלי"ה בדף ק"א [שער האוהיות אות ק, הלכות ביאה, סור מרע ד"ה כל הרחוקות הצריך שבימי ספירת הנקיים תמנה בכל יום ותאמר היום יום כו', כדכתיב
ויקרא טו, כח] וספרה לה. אך בתשובת נודע ביהודה תניינא חלק יורה דעה סימן קכ"ג חולק עליו, ע"ש. ועיין בתשובת מהר"ם בר ברוך דפוס פראג
סימן רצ"ב שכתב גם כן דאינה סופרת, דלא דמי לעומר, ע"ש. וכן בתשובת הרדב"ז חלק א' סימן כ"ז [נח"ד סימן אלף קכ] כתב גם כן שאין צריכה
להוציא המספר בשפתיה, עיין שם הטעם:

באר היטב
(ג) שבת. כתב הש"ך [ס"ק ז] דמדבריו מהר"ל משמע דאף על פי
שהתפללה היא גם כן ועשתה שבת מותר, אצל הגאון אמ"ו ז"ל כתב
דלהרצ אם היא התפללה ערבית אין להקל אפילו דיעבד, וכן נראה דעת
מהרש"ל צמורה. ומהאגור שהבאתי מוכח דאף להמקילין היינו עד
כ"ד שעות, ואם כן כשהיום גדול כל כך חשבינן יום ולילה שוין,
אבל בתר הכי לכולי עלמא אסור, עכ"ל. וט"ז [ס"ק א] כתב בשם
רש"ל, כיון שנשים שלנו מתחילין למנות מיום ששי, פשיטא שיכולה
למנות אפילו אחר תפלת ערבית, ע"ש: (ד) לערב. כתב הש"ך
[ס"ק ה] נראה לי לדעת הרב אפילו אם ראתה דס סמוך לערב מפסקת
(קודם) [אחר] זכרו בתחלת ספירתה, ואם היא רואה דס עד סמוך לערב
פשיטא דאין דיעבד גדול מזה ומתחלת להפסיק אחר זכרו. ומה שכתב
ונוהגים לכתחלה ליזהר, היינו היכא דאפשר, כגון שאינה רואה דס קודם
זכרו, עכ"ל: (ה) אחד. ומעיינה פתוח. וכתב הש"ך [ס"ק ו] ונראה
לי דנפקא מינה לדין להיכא דמזרה וראתה בתוך ימי הספירה, דכיון שלא
ראתה רק יום אחד צימיה הספירה לא מהני בדיקת שחרית אפילו דיעבד.
אצל אם ראתה רק כתם, אפשר להקל צין צימיה הספירה צין בתחלה, כן
כתב בספר מעדני מלך:

יורה דעה קצו הלכות גדה

מחצית השקל

בַּתֵּר הָכִי בּוֹ. כְּגוֹן בִּקֵּין שֶׁהַיּוֹם גְּדוֹל לַעֲרוֹךְ כ' שְׁעוֹת, אִפְּלוּ הָכִי אַחֲרֵי שָׁעָה ו' מִחֻצוֹת הַיּוֹם חֲשִׁבֵּינָן לַיְלָה, וְשׁוּב אֵינָה יְכוּלָה לַפְסוֹק בְּטַהֲרָה. אַבְל הַמִּנְחָתָה יַעֲקֹב [תּוֹרַת הַשְּׁלֵמִים ס"ק ב] וְהַפְּלֵתִי [תַּפְּאֶרֶת יִשְׂרָאֵל סַעֲפָה ב] וְהוֹלְקִים עֲלֵיו, דְּלֹא מִסְתַּבֵּר לִזְמַר כֵּן שֶׁהָרִי עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל, וְזֶמֶר שִׁכְתָּב הָאֲגוּר וְצִדִּיק כ"ד שְׁעוֹת וּדְאִי כוֹנֵנֹתָ עַד סוֹף הַיּוֹם, שֶׁהָרִי מֵבִיא רֹאשִׁי מִסְפִּירַת הָעוֹמֵר וְשֶׁם אִפְּלוּ יִהְיֶה הַיּוֹם אֲרוּךְ כ' שְׁעוֹת אִיךָ סוֹפְרִין רַק בְּלִילָה מִצָּאת הַכּוֹכָבִים, לְכֵן הִסְכִּימוּ וְאֵב כִּי הַשֶּׁשׁ־יָד אֵלָּא לַעֲלוֹם שְׁשִׁינָן הַלַּיְלָה מִצָּאת הַכּוֹכָבִים, בֵּין בְּתַמּוֹז וְאֵב בֵּין בְּכֶסֶל וְשִׁבְתָּ, ע"ש. וְעֵינִן ט"ז ס"ק א' שֶׁהֶעֱתִיק תִּשְׁוֹבֶת רש"ל בְּקִצְרָה, וְנָתַן מִכְשׁוֹל לַמַּעֲיִינִים, וַיֵּשׁ לַטְעוֹת וְלִזְמַר דְּקָא אִהֲפִסֵּק טַהֲרָה שִׁיכּוּלָה לַהֲפָסִיק אַחֵר תַּפְּלָה עֲרִבִית אִם עֲדִיין יוֹם, וְכֹאמֶת לֹא כָתַב כֵּן מִהֲרֹשִׁיל רַק לַעֲנִין חֲשִׁבּוֹן הַחֲמִשָּׁה יָמִים שֶׁמִּמֶּתֶנָּה קוֹדֵם שֶׁמִּתְחַלֵּל לַמְנוֹת הַשְּׁבֻעָה נִקְיִים, כְּגוֹן אִם רֹאשֶׁתָּה בְּיוֹם רֵאשׁוֹן לְאַחֵר עֲרִבִית וְעֲדִיין הוּא יוֹם, אִם נִחְשָׁב אוֹתוֹ לַיְלָה הִיוּ שִׁבְתָּ יוֹם ו' וְאֵינָה מִתְחַלֵּל לַסְפֹּר הַשְּׁבֻעָה נִקְיִים עַד יוֹם הַשַּׁבָּת, וְכִיּוֹן דְּמַדְרִינָא אֵינָה צָרִיכָה לַהֲמַתֵּין רַק חֲמִשָּׁה יָמִים^[1], אֵלָּא שְׁנַשְׁמֵי שְׁלוֹן מִתְחַלֵּלוֹת לַמְנוֹת מִיּוֹם ו', לֹא מִתְמַדְרִינָא כּוּלָּהּ הִיא וְחוֹשְׁבִין אוֹתוֹ עֲדִיין לַיּוֹם, וְהוּא עֲרֵב שִׁבְתָּ יוֹם ו' וּמִתְחַלֵּל הַשְּׁבֻעָה נִקְיִים מִעֲרֵב שִׁבְתָּ. וְכֵן הִבְיָאוּ הַשֶּׁשׁ־יָד ס"ק י"ט, כֵּן כָּתַב בְּסִפְרֵי מִסְכָּה^[2] (בְּלוּלָה) [לְמִנְחָתָה תּוֹרַת הַשְּׁלֵמִים ס"ק ג]: (פ"ק ד) וּמִקְצֵתָ בּוֹ. תוֹךְ יָמֵי סְפִירָתָה

[ד] תוך ימי ספירתה. אם ראה דם עד סמוך לערב מפסקת אחר בטרם, כן כתב ה"ח [עמוד קסג ד"ה וימ"ש וידיקה]. וס"ך [פ"ק ה] כתב שזה גם כן דעת הרב. ואף שאין זה משמעות לשון הרב כלל, ודברי הש"ך דמוקדם בזה, מכל מקום ראוי לסמוך על זה, ובפרט לדיון, כמו שכתבתי ס"ק ג', ויק"ל"ו. [ה] רק יום אחד. ואף לדין שנוהגין בזה בשעה שראתה כחם האמתין [משה] יום ואחר כך חפסוק, כללוקן בשפ"ק י"א, מכל מקום יש לפקוחם לדין כגון בבלה דמותרת מיד שפסוקא לספור שבעה נקיים. ועיין בש"ך [פ"ק ו] שכתב בשם המעדי מלך נפקותא אחרת, דאם חזרה וראתה בימי ספירתה אם לא ראתה רק יום אחד צדיקה שחרית לא מהני אפילו בדיעבד, אבל ראתה רק כחם אפשר להקל בין בימי ספירתה בין בחמלה, עכ"ל: [ו] שתדריך ויבטיח לבניה. הטעם בל זה, דלואי נמלכך גופה או חלוקה בזה כחם ותמלא בתוך השבעה נקיים, דאז אין מולין, כמבואר בסמוך סעיף י"ד [בהגה]. ולפי זה אם בדיעבד ספרה שבעה נקיים בלא רחיצה ויבטיח כלל ואחר כך צדקה חלוקה וגופה ולא נמצא שום כחם, ומותרת לעובר, אך ללכתחלה אין לשנות ממנה ולספור שבעה נקיים בלא רחיצה ויבטיח לבניה אם לא שהיא צדקה, וזנו שמיטתה: [ז] ואין לה בגדים. והוא הדין אם אין לה מים כלל, עט"ו: [ח] רק שהחלוקה נבקה. וגם צריך להיות בעיניו שהכחם ניכר בה, מה שאין כן חלוק כצנע:

תקלקלה, ובזה כתב הרב דאם עדיין יום הוא מפסקת או אפילו לאחר
הערב ברכו בתהילות ספירתה, כצ"ל. ור"ל, מה שכתב תוך ימי ספירתה
ברכו ואחר ברכו תזוה וראתה דם, ואמרינן דאם עדיין יום הוא אף
חלת ספירתה מפסקת בטהרה אפילו לאחר ברכו כשעדיין יום הוא,
פסקה קודם ברכו ולא נקט כפשטא שעדיין לא פסקה ובאה עתה
כי לרבנותא והכי קאמר אפילו פסקה קודם כו': צידדה צ"ל. שהרי
כן לילה, ואם כן אם אחר ברכו נתקלקלה ספקא דעתא אמנא שאף
אז משמע דף לדיתא, וכל שכן אם לא פסקה קודם ברכו ובאה עתה
ההכי משמע דאף בתחלת ספירתה מפסקת אפילו לאחר ברכו: היבא
שכתב וז"ל, אף שדברי הש"ך דחוקים בזה בכונת הרב, מכל מקום
כיון דאפילו לא ראתה רק יום אחד אינה פוסקת בטהרה עד יום ה'
ן לא נפקא מינה לדידן בהאי דינא מיד. על זה תירץ ונראה לי כו':
טהרה באותו יום ומתחלת לספור שבעה נקיים ממותרת יום ראייתה,
הני אפילו בדיעבד, מה שאין כן בראתה ב' או ג' ימים מהני בדיעבד
אפילו לא ראתה חתם רק יום אחד בימי הספירה, דחתם לאו מעיינה
הגה"ה שתרתיך לטובשת לבנים, בכל זה הטעם דאלו נתלכלך גופה או
דלי, כמבואר בסמוך סעיף " (בהגה), ונצח טובה לדידה א"י: היב:
ותי השלמים סק"ן [והוא דאין אם אין לה מים כלל, עט"ז. עכ"ל. והוא
הק' פניה של מטה סגי, אכן בשעת הדחק שאין לה מים כלל סגי
לחלוק נקי ובודק מדם:

ביאור דגר"א

[ז] [פסוק בן ראחא יום בן] [הגה] אב"ב כחכמים דמתניתין [גדה סה. א.] הרמב"ם [אסורוי ביאה ה. ב.] יוש שפסקו כברייתא [וש"ע ב.] ועיין בחבורת הבית הלוי דמתניתין [שה"ש אלא בשבדקה בשחיתתו ובין השמשות לא הפרשיה, ולדגל לא איירי הכאי גוונא, ואהא קאמרי חכמים בשני. ועיין ב"ר יוסף [עמוד מתלמוד] ללכות נדה פ"ב הלכה א] דוקא במוך דחוק כל בין השמשות. רק מתוספות שם [שם] נראה שכבר ראשונה, שסמם וכתב בדפוסת יום ראשון לא מהני. ועיין פליה ה, ב"י [עמוד קס"ד ד"ה ברין] [2] [בדפוסת ב' כיום בן] [הגה] ומנחה ב'.

אוצר מפרשים

[illegible]

הגהות רעק"א

קצו (א) (ש"ע סעיף ד) להיות בודקת לבתחלה. ענמה וחלוקה:

[בית ז' שער ה' כד, א], ומכל מקום כתב שיש להחמיר^[ט]: [ת] **ובדעיבד כו'.** אלמא רבי
אבל בבין השמשות לא פליגי, וכמו שכתוב שם [ש"נ] אלמלי כו', אלמא רבי
 קס ד"ה וכתב. וצ"ע, דאם כן לימרו רבנן לנפשייהו בראשון. וכן דעת הרמב"ם^[י]
 וז"ה אמרו כו' נראה שאין צורך, שכתבו וי"ל דלנפשיה כו'. ומיהו דעת הרמב"ם
 בית יוסף [שער ה' אבלי]: [ט] **במור בין השמשות.** דבין השמשות עצמו
 וזהו שכתוב בפרק קמא דשבת (י"ג ז') בימי ליבונין כו': [יא]

אוצר

ה (שם) **אבל בתר הכי לבולי עלא אסור.** דבריו תמוהים^[י], והרי יצאנו לענין
 אסור סקילה אותה שעה עדיין זינו כיום ממש, ובקין בערב שבת עושים בתחלתה
 מלאכה עד סמוך לבין השמשות ולא אמרינן דחשבנין יום ולילה שוין. ועוד, דהרי
 הגזר הביא ראי' ממצוה ועומה, ואטו בשנת העיבור שיומם של ערב פסח גדול
 ההוא יוצא ידי אכילת מצה בלילה יום גדול, וכן ברכת עומר שהיום גדול מזה
 ואפילו הכי אין מברכין עד בדיקה ממש. ולכן נראה לענ"ד שאין להחמיר בזה
 כלל אפילו בתחלה. ועוד, לדברי הש"ך בסוף ז' נקיים ביום השני כשהיום
 קצר תהיה אסורה לטבול עד כמה שעות בלילה ונימא שאותן שעות שייכים להיום,
 אתמהא. ולכן נראה לענ"ד שאף הש"ך לא החמיר אלא כשהתפללה היא והקהל
 ערבית ג"כ וקיבלו שבת, וגם בזה נראה לענ"ד להקל בדעיבד, וכי"ד שעות שהזכיר
 האגור היינו שעות זמניות, וכונתו עד סוף היום: (הנה מרובה)

1 (ש"ך ט"ז ה) אם ראתה דם ממוך לערב מפסקת אחר ברבנו, כצ"ל: (רגול מרכבה - שלחן המהור)

ז' (מ"ז ס"א) רש"י כתשובה סימן כ"ב כתב דכיון שנשנים ש"נ וכו'. כבוד של
ט"ז במקומו עומד, וכאן שגגה היא בידו שהעתיק לדברי מהרש"ל, מהרש"ל
שם מיייר שהריאש שראתה היא אחר תפלה ערבית ועוד היא יום, ולענין אימת
תלש לבנים אם יום חמישי לראיתיה שמואש עדיין יום או יום חמישי מיזם המרת
כיון שהתפללה ערבית, בזה שפיר כתב מהרש"ל דכיון דנשים שלנו מתחילין מיזם
יש להקל. אבל כאן דמיייר בבדיקה של הפסקת חטרה, אין שום הפרש בין
נשים שלנו לנשים מתחילין מיזם חמישי, שאם הוא אחר תפלת ערבית לילה אין
יום המחת עולה למספר ימים (הנהגה מרובה)

זו (חג סניף ב) הווי"א ראחה רק יום אחד וכו'. נראה לעני"ד ללא דוקא בדיקה שחריטה, אלא כל שהייתה הבדיקה קודם מנחה קטנה לא מהני ביום ראשון, ועיין בב"י (עמוד קטא ד"ה ע"ב):

(הגהו מרובה)

ש"ד (פ"ג ב) בין בימי הספירה בין שבתה"ל, צ"ע, שכתחלה אמרו בכתם צריכה להחמין ה' ימים'. אמנם לפי מה שכתב ה"ק לקמן ס"ק כ"א פירוש משכחת לה בכתם בתחלה, כיצד לא נמשע. ונראה ודפסקא מניה) גם כן כהלכה, ועיין

**ציונים לרמ"א
עם ציונים מהש"ך**

קָמָה

(*) דעת עצמו:
(ה) טור ביש והרשב"א מורת
הצינע הקלץ ביש ו' שער ה' ו'
ו' והרב המזין אסורין צלה
ב' בשם רמב"ן הלכות מזה
פ"צ הלכה א' ובי' עמוד קס
ד"ה אצל החורבנים שס' (וכן
משמע בשם מזה סא, פה, י"ג).
(ו) רשב"א ש' ושלחן ש'
ורמב"ן [שס'] בשם יש
אמרים וכן דעת רמב"ם ש' פרק
ו' מהלכות אסורין ביאה
[שס'] (פרקווש המשה סוף)
פ"ה (ב) דנדי פ"י משנה [ב]
ורבנורוה ש"י

(ז) מרדכי [שנציעות רמז משלז]
בשם רוקח [סימן שיזשיט]:
(ח) אגוד [סימן אלף שעא]
והגהות שערי דורא
[הלכות נדה] סוף סימן י"ט:

הגהות והערות

ד' נ"ב, כבר נמעוררו על זה
רבים מהאחרונים, ודמו
לדברי הש"ך: (אמרי ברוך)
ה' נראה דל"ל ד' ימים,"
והיינו דיוס ה' הוא רק
משום חומרא דחשש צין
השמשות, דמדינא סגי דד'
ימים כמבואר בסעיף יא,
ויכן נראה מלשון הסולת
למנחה:

[1] צ"ח הנוסח "אף בתחלת ספירתה" מפסקת בטירה אפילו אם ראתה כו':

ההצטרפות הגולה הציונית לדעת
המחבר דפסק כחנה
דצרייתא ורבי דסצירא להו
שיום הראשון דינו כשאר
הימים, וכדעת הרשב"א.

וּלְפִי זֶה הִיא דְּכֶמֶץ "זְרִיבָה" אֲלֵא
 חֲסוֹמֵר לְמַעַשׂוֹת מוֹמְרָא לְתַחֲסִילָהּ, אֲךָ
 הַמַּעֲבָר מֵאֶשֶׁן הַמַּעֲבָר דְּכֶמֶץ
 "זְרִיבָה", יִתְּנָה כִּי דַעְמוֹ
 הָרָאשׁוֹן הַמּוֹדֵד דְּכֶמֶץ
 מִדִּינָהּ, וּלְפִי זֶה
 הַמַּעֲבָר הַזֶּה הוּא הַמַּעֲבָר מִשְׁנֵה
 צִיָּהּ, וְהַכִּי גַם
 הַלְבוּשׁ הָאֲרִיסְטוֹרִי
 הַלְבוּשׁ הַזֶּה הוּא הַלְבוּשׁ הַכִּי
 הַלְבוּשׁ הַזֶּה הוּא הַלְבוּשׁ הַכִּי
 הַלְבוּשׁ הַזֶּה הוּא הַלְבוּשׁ הַכִּי

כחמרים דמתייחין גדה סה,
א דצדיקה יום ראשון לא
מהי אלא בין השמשות,
ולכן המוך דחוק מעב
מדינא. ועיין סדרי טהרה
ס"ק ט:
[ח] עיין סדרי טהרה ס"ק
ט:

[ט] ע"ש שכתב "ויש
מסמירין 373ר";

י' עיין מחלית השקל. אך
גראה דהוא ראשי תיבות
"עטרת וזה", דהיינו הלבוש
כאן דהוסיף בלשון הרמ"א
תוכל לספר שזעה נקיים
"בלא רחיצה כלל":

יב] תיבות "ואף... תחלה
צו", אינם מדברי תורת
השלמים:

ע"י עיין תוספות כתובות
עב, א ד"ה וספרה:
[יד] "ע כוונתו בזה, ואולי
טעות סופר הוא שהעתיק
ממה שכתב להלן בסעיף י,
וכתבו כאן בטעות:

שוע קצו א

הדפסה ברזולוצית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה
 אבודרהם <מהדורת קרן רא"ם> - ג אבודרהם, דוד בן יוסף עמוד מס: 188 הודפס ע"י אוצר החכמה

(ט) צריכה לבדוק עצמה. מבואר דסבירא ליה להמחבר דבראתה ב' או ג' ימים, לכתחלה צריכה שתבדוק ותפסוק בטהרה סמוך לבין השמשות, אבל אין צריכה שיהא שם מוך דחוק כל בין השמשות אלא למצוה מן המובחר, וכמו שכתב בסעיף א', אבל אם ראתה יום א' ופסקה בטהרה בו ביום, צריך שיהא שם מוך דחוק כל בין השמשות. וכן כתב הרמב"ן בהלכותיו פרק ב' [הלכה א], וכן כתב המגיד משנה בשמו פרק ו' דהלכות איסורי ביאה [הלכה כ], הביאו בית יוסף סימן זה [עמוד קס"ד אב"ל] דאם ראתה יום אחד ופסקה בטהרה בו ביום, אינה מונה מיום המחרת אלא אם כן היה ידה בעיניה כל בין השמשות, וכתב הבית יוסף שלתיקון זה במוך דחוק קורא הרמב"ן ידיה בעיניה כל בין השמשות, דאין לומר ידיה בעיניה ממש כל בין השמשות קאמר, דזה דבר שאי אפשר לעשות כן, עכ"ד. ונראה לי שטעמו של הרמב"ן ז"ל דמצריך ידיה בעיניה כל בין השמשות בפסקה בטהרה ביום הראשון, ולא סגי בבדיקה סמוך לבין השמשות, משום דגרסינן בש"ס [נדה] דף ס"ח [ע"ב] על פלוגתא דפליגי במתניתין שם [ע"א] נדה שבדקה עצמה יום שביעי שחרית ומצאה טהורה ובין השמשות לא הפרישה, ולאחר ימים בדקה ומצאה טמאה, הרי היא בחזקת טהורה וכו', רבי יהודה אומר כל שלא הפרישה בטהרה מן המנחה ולמעלה הרי זו בחזקת טמאה, וחכמים אומרים אפילו בשנים לנדתה בדקה ומצאה טהורה ובין השמשות לא הפרישה וכו' הרי זו בחזקת טהורה. ופירש רש"י [שם ע"א ד"ה אפילו], ושלש מחלוקות בדבר, לתנא קמא שביעי הוא דמטהרתה בדיקת שחרית, אבל שני לא. ולרבי יהודה אפילו בדיקת שביעי שחרית לא מטהרתה, עד

שהפרישה בין השמשות. ולרבנן בתראי אפילו בשני, ע"כ. ומייתי בגמרא ברייתא, תני אמרו לו לרבי יהודה אלמלי ידיה מונחת בעיניה כל בין השמשות יפה אתה אומר, עכשיו אימור עם סילוק ידיה ראתה, מה לי הפרישה בטהרה בז' מן המנחה ולמעלה מה לי הפרישה בטהרה בראשון וכו', מבואר דסבירא להו לחכמים דפליגי על רבי יהודה דאם אין ידיה מונחות בעיניה כל בין השמשות לא עדיפא בדיקת בין השמשות מבדיקת שחרית, וכי היכי דבדיקת בין השמשות מהני בדיעבד הכי נמי בדיקת שחרית מהני. צריך לומר דאע"ג דאף החכמים סבירא להו דלכתחלה תפסוק בטהרה סמוך לבין השמשות, וכמו שכתב הבית יוסף כאן [עמוד קסא ד"ה ומ"ש] ושאר פוסקים, היינו לכתחלה ראוי לאחר ההפסק טהרה כל מה דאפשר, אבל לרבי יהודה דסבירא ליה דאפילו בדיעבד לא מהני עד שתבדוק מן המנחה ולמעלה בז', על זה השיבו החכמים כיון דאין ידיה בעיניה כל בין השמשות, אפילו הכי מהני לדידך ולא חיישין לשמא ראתה אחר הבדיקה, משום דמוקמינן אחזקת בדוקה וטהרה, הכי נמי להוי מועיל בדיעבד בדיקת שחרית, ובשאר יומי אפילו אינה בשביעי. לפי זה בראתה יום אחד ופסקה בטהרה בו ביום, דסבירא להו להרמב"ן [שם] וסיעתו דלא מהני בדיקת שחרית, דוקא בשני הוא דאמרי רבנן בתראי דמהני, אבל לא בראשון, על כרחך דאף בדיקת בין השמשות לא מהני אלא אם כן ידיה בעיניה כל בין השמשות, דאם לא כן קשיא אף לרבנן בתראי מה שהשיבו לרבי יהודה, אלא על כרחך לרבנן בתראי דפסקינן כוותיהו לא שרי הפסק טהרה ביום ראשון אלא אם כן ידיה מונחות בעיניה כל בין השמשות, דהיינו על ידי מוך דחוק שמונח שם כל בין השמשות. לפי זה אפילו בדיעבד לא מהני אם לא היה מונח שם מוך דחוק כל בין השמשות אם

ראתה יום א' ופסקה בו ביום, כן נראה לענ"ד. ומה שכתב בספר באר הגולה [אות ה] על דברי המחבר אלו וז"ל, לשון הרשב"א בתורת הבית וכן כתב הטור בשם אביו כו', ליתא, אלא המחבר פסק כהרמב"ן בהלכותיו, וכמו שכתבתי:

ונראה לי דכל הפוסקים דסבירא להו דבדיקת שחרית לא

מהני בפסקה בטהרה ביום הראשון, סבירא להו דלא מהני

בפסקה בין השמשות כי אם על ידי מוך דחוק כל בין

השמשות, וכן נראה מהמגיד משנה [שם] לפי מה שמפרש

הבית יוסף כאן [עמוד קס"ד"ה אבל] לדעתו דסבירא ליה דאף

הרמב"ם [שם] סבירא ליה כהרמב"ן [שם] בזה, וכן מבואר

בבדק הבית להרא"ה דף קס"ו [בית ז' שער ה' כג, ב], עיין

שם. ומעתה **אני תמה על הרמ"א** בהג"ה דפסק כהמחבר

בזה דבדיקת שחרית לא מהני ביום הראשון, ופסק בדיעבד

אם בדקה עצמה סמוך לבין השמשות ומצאה עצמה טהורה,

אף על פי שלא היה המוך אצלה כל בין השמשות סגי, **לא**

ידעתי מנא ליה זה. והמראה מקום הנרשם בהגהות רמ"א

[ציונים לרמ"א אות ד] לא ידעתי לכיון, שאין מכל הפוסקים

אלו שמביא שום ראיה דסבירא להו הכי, ועיין. גם הרי

הוכחתי מסוגיא דגמרא דאין לחלק בין בדיקת בין השמשות

כשלא היה ידיה מונחות שם כל בין השמשות ובין בדיקת

שחרית, דאם בדיקת בין השמשות מהני כהאי גוונא, אף

בדיקת שחרית מהני, וכיון דפסק הרמ"א ז"ל דבדיקת שחרית

לא מהני בראשון, אף בדיקת בין השמשות לא מהני אם לא

היה ידיה מונחות בעיניה כל בין השמשות. הגם שהתוספות

שם [סח, ב] ד"ה אמרו ליה כתבו דביום הראשון שפיר יש

לחלק בין בדיקת שחרית ובין בדיקת בין השמשות אף על פי

שאין ידיה מונחות שם כל בין השמשות, וז"ל, דכיון דהוחזקה

רואה שחרית, דין הוא להצריכה הפרשה מן המנחה ולמעלה

בלא חומרא, אלא מן הדין, ואין לנו להחמיר ולספק שמא עם

סילוק ידיה ראתה להצריכה בדיקה בסוף היום, אבל רבי

יהודה שבא להחמיר ולספק דאפילו בשלא ראתה שחרית

אלא בבדקה עצמה ומצאה טהורה הוא מצריך הפרשה גם

בסוף היום, היה לו להחמיר ולבדוק מספק שמא עם סילוק

ידיה ראתה, עכ"ל. והם כתבו כן לפי שיטתם דמחלקים כן אף

בשאר ימים בין ראתה בו ביום או לאו, לפי זה יש לומר כן

לדין לחלק בין יום ראשון לשאר ימים, אך דברי התוספות

דחוקים מאוד בחילוק זה שמחלקים, אלא שהם מוכרחים

לחלק כן מכח קושיתם דלימא רבי יוסי לנפשיה, עיין שם, וכל

זה לשיטתם שכתבו שם בדיבור זה דהא דאמר רבי יוסי לעיל

דף נ"ג [ע"א] ומה אילו נדה שלא הפרישה בטהרה מן המנחה

ולמעלה לא תהא בחזקת טומאה וכו', דאלמא אף רבי יוסי

בעי הפרשה מן המנחה ולמעלה, מיירי כשהפרישה ביום

שראתה בו שחרית, בהא הוא דצריך הפרשה מן המנחה

ומעלה, והכא מיירי בבדקה שחרית ומצאה טהורה, ואהא

קשיא להו דלימא רבי יוסי לנפשיה, והוכרחו לדחוק הזה

שכתבו בתירוצם, אבל הפוסקים דפסקו דדוקא ביום הראשון

לראייתה הוא דלא מהני בדיקת שחרית, אבל ראתה ב' או ג'

ימים מהני בדיקת שחרית בשני או בשלישי אף שראתה בו

ביום, לא סבירא להו כתירוץ תוספות כאן:

וי"ל דסבירא להו כתירוץ ראשון בתוספות דף נ"ג [ע"א ד"ה

ומה] דהא דקאמר רבי יוסי אלו נדה שלא הפרישה בטהרה

מן המנחה ולמעלה לא תהא בחזקת טמאה, מיירי בלא

בדקה כלל, וכיון שלא בדקה גם מן המנחה ולמעלה הא לא

היה לה הפסק טהרה כלל, משום הכי היא בחזקת טמאה,

אבל אם בדקה בצהרים ומצאה עצמה טהורה, היה מהני אף

על פי שראתה גם בו ביום. וכן צריך לומר דהכי סבירא ליה

להרשב"א [תורת הבית בית ז' שער ה' כד, א] כתיב ראשון. וצריך לומר, הא דנקט רבי יוסי מן המנחה ולמעלה לאו דוקא, אלא הוא הדין אם בדקה מקודם ומצאה טהורה, אלא דנקט מן המנחה ולמעלה לפי דלכתחלה יש לה לבדוק מן המנחה ולמעלה, וכמו שכתבתי לעיל. ולפי זה לא קשה מידי דרבי יוסי אדרבי יוסי, ולא קשה נמי דנימא רבי יוסי לנפשיה, דהא השתא סבר רבי יוסי דלעולם מהני בדיקת שחרית וצהרים, אלא דלכתחלה קאמר דיש לאחר הפרשת טהרה מן המנחה ולמעלה, ולא מקשין אלא על רבי יהודה דסבירא ליה דאף בדיעבד לא מהני בדיקת שחרית, ואהא מקשין שפיר, כיון דלדידך חיישין אפילו בדיעבד שמא עם סילוק ידיה ראתה, אם כן אף בין השמשות לא יועיל, וכמו שכתבתי לעיל, ואין אנו צריכין לדחוק של התוספות. ואם כן מנא ליה להרמב"א ז"ל דהפוסקים דסבירא להו דבדיקת שחרית לא מהני בראשון, דיועיל בין השמשות אף אם אין ידיה מונחות בעיניה כל בין השמשות, ואדרבה נראה דכל הפוסקים העומדים בשטה זו דלא מהני ביום א' בדיקת שחרית, סבירא להו כהרמב"ן ז"ל דמצריך מוך דחוק מונח שם כל בין השמשות אם פסקה בטהרה ביום הראשון. וצריך לומר דהרמב"א מכריע כן מדעתיה דנפשיה בפשרה בין הפוסקים, ולדעתי צריך עיון גדול:

לכן נראה לענ"ד שאין להקל בלא מוך דחוק מונח שם כל בין השמשות, אם הפרישה בטהרה ביום הראשון, אפילו בדיעבד, וכדעת הרמב"ם והרמב"ן והרא"ה, והכי משמע פשטיה דסוגיא. ונפקא מינה לדידן היכא דחזרה וראתה בתוך ימי ספירתה, דכיון שלא ראתה רק יום א' לא מהני בדיקת שחרית, כמו שכתב הש"ך ס"ק ו', אם מפסקת בטהרה בו ביום צריך שיהא מוך דחוק כל בין השמשות,

ואפילו בדיעבד מעכב אם לא היה מונח שם מוך דחוק, דאינה מונה ממחרת. אי נמי, נפקא מינה בכלה שרוצה להפריש בטהרה ולא ראתה רק יום א', ורוצה להפריש בטהרה בו ביום, דצריך מוך דחוק שם כל בין השמשות:

גם מה שפסק הרמ"א דבדיקת שחרית מהני בשאר ימים חוץ מן יום הראשון אפילו ביום שראתה בו, אף שדרכו לפסוק כתוספות והרא"ש, כאן נמשך אחר דברי הבית יוסף [עמוד קסא ד"ה ומ"ש] שמפרש דאף הרא"ש סבירא ליה הכי. ומה שכתב הרא"ש [הלכות נדה בקיצור הלכה ב'] ואחר שיפסוק הדם תבדוק עצמה יפה יפה ובדיקה זו תהיה בין השמשות וכו', כתב הבית יוסף [שם] דהרא"ש לא כתב כן לפסק הלכה, אלא לרווחא דמלתא, דאפילו מאן דסבר דבהפסיקה ביום א' נמי סגיא בבדיקת שחרית, מודה דבאיזה יום שתפסוק עדיף טפי למיבדק בין השמשות, דמרחקה נפשה מידי דנוד ספק כו'. ועוד האריך בזה, עיין שם:

אבל בספר תפארת למשה [ד"ה בב"י סימן קצו] היטיב לראות, שכתב דהרא"ש סבירא ליה כשיטת התוספות דף ס"ח שהבאתי לעיל [ד"ה ונראה לי], ולדעתם אין חילוק בין יום ראשון לשאר ימים, אלא כל שראתה ומפסקת בטהרה ביום שראתה בו צריך הפסק טהרה בין השמשות שהוא מן המנחה ולמעלה, וכפירוש רש"י במתניתין [נדה סח, א ד"ה אפילו] והר"ע ברטנורא שם [נדה פ"י משנה ב ד"ה אפילו], וגם הרא"ש מיירי בכהאי גוונא כשהיא מפסקת בטהרה ביום שראתה בו, דאז מצריך הפסק טהרה קודם בין השמשות. ובזה נסתלק תמיהת בית יוסף [שם] דאין יפסוק הרא"ש כיחידאי כרבי יהודה דמתניתין, דלפי זה לא קשה מידי, אלא דסבירא ליה דלכולי עלמא באם שהפסיקה ביום שראתה בו אין חילוק בין יום ראשון לשאר ימים. וזה דעת

הטור שכתב שהרא"ש [שם] חולק על הרשב"א [שם], לפי דהרשב"א סבירא ליה דאפילו ביום שראתה בו מהני בדיקת שחרית, ועל זה כתב דהרא"ש חולק על זה, דלא מהני בדיקת שחרית אם הפסיקה בטהרה ביום שראתה בו. ואף שהתוספות בדף נ"ג תירצו עוד תירוץ אחר, וכמו שהבאתי לעיל [ד"ה וי"ל] בשמם, מכל מקום כתבו נמי בתירוצם ב' כמו שכתבתי כאן, וי"ל דהרא"ש תפס תירוץ זה עיקר. גם רש"י שם [נג, א] ד"ה לא תהא בחזקת כו' סבירא ליה כתירוץ זה של תוספות שכתבו כאן בדף ס"ח [שם], וכמו שכתב מהרש"ל [חכמת שלמה נג, א ד"ה לא תהא כו'] בכוונת דברי רש"י:

מיהו מה שפירש רש"י לקמן דף ס"ח ע"ב ד"ה מי איכא למאן דאמר וכו', סותר פירושו מה שפירש בדף נ"ג, דהא למה שפירש בדף נ"ג סבירא ליה דרבי יוסי מודה דאם הפסיקה בטהרה ביום שראתה בו דלא מהני בדיקת שחרית, אם כן קשה מאי קאמר רבי [סח, ב] בראשון טעיתי שלא שאלתי וכו', מאי מבעיא ליה, הא בראשון ודאי דלא מהני בדיקת שחרית, דהא אפילו בשאר ימים אם ראתה לא מהני בדיקת שחרית בו ביום. וכן הקשה מהרש"א שם [סח, ב ד"ה תוס']. ועל כרחק צריך לומר כתירוץ, דמבעיא ליה אי מהני מן המנחה ולמעלה או לאו, דדלמא בראשון שהוחזקה מעינה פתוח אינו מועיל אפילו בדיקת בין השמשות, אם כן קשה איך פירש לקמן [סח, ב רש"י ד"ה מי איכא למאן דאמר] וז"ל, אבל בראשון דהוי פתיחת מעינה ליכא למאן דאמר דאם בדקה בצהרים ומצאה טהורה דתהוי הפרשה, עכ"ל, מבואר דסבירא ליה דהש"ס מתמה על בדיקת צהרים ואהא משני אין והתניא וכו', אלמא סבירא ליה להש"ס דלרבי מבעיא ליה אי מהני בדיקת צהרים, והא ליתא לפי מה שפירש בדף נ"ג,

דלפירוש זה לא מבעיא ליה לרבי אלא אי מהני בדיקת בין השמשות, וכמו שכתבתי לעיל. מכל מקום להרא"ש י"ל דתפס תירוץ תוספות שבדף ס"ח עיקר, וכפירוש רש"י דף נ"ג:

ואין להקשות דאי סבירא ליה להרא"ש הכי, אם כן על כרחק מפרש דמבעיא ליה אי ביום הראשון מהני הפרשה אפילו בין השמשות, וכמו שכתב מהרש"א, ואיך סתם וכתב דתפרוש ותבדוק בין השמשות, היה לו לפרש דביום הראשון אפילו בין השמשות לא מהני. יש לומר דסבירא ליה להרא"ש בהא כרשב"א שכתב בתורת הבית הארוך [בית ז שער ה כד, א], כיון דאמר רבי טעיתי שלא שאלתי ויהיב טעמא למילתיה אטו וכו' ראשון נמי וכו', וברייטא תני בהדיא דמהני הפסקה בראשון בטהרה, יש לפסוק דמהני אפילו בראשון:

היוצא מזה, דאפילו אם פסקה בטהרה בשאר ימים, אם ראתה בו ביום צריך שתבדוק סמוך לבין השמשות דוקא, ובדיקת צהרים לא מהני, כדי לחוש לדעת התוספות, וכפירוש רש"י בדף נ"ג, וכדעת הרא"ש לפי מה שהבין הטור לדעת אביו הרא"ש דחולק על הרשב"א וסבירא ליה דבדיקת שחרית לא מהני אפילו בפוסקת בשאר ימים.

מיהו מוך דחוק ודאי דאינו מעכב בשאר ימים אפילו בפוסקת ביום שראתה בו, דהא לשיטת התוספות וסיעתו צריכין אנו לחלק כמו שכתבו התוספות [סח, ב ד"ה אמרו] דדוקא אם באנו להחמיר מחמת חומרא שלא מן הדין הוא דיש לחוש אף בבדקה סמוך לבין השמשות דשמא עם סילוק ידיה ראתה, אבל היכא דראתה בו ביום דמן הדין הוא דבדוקת מן המנחה ולמעלה הואיל וראתה בו ביום, ותו לא חיישין דשמא אחר כך ראתה, כמו שהוכיחו מכח קושיית דלימא רבי יוסי לנפשיה:

(ו) מאחר דהקטל וכו' אעפ"י שהיה עדיין לא התפללה ערצית : (ז) אפי' עשו הקהל מצה * כי היתה חוספת לא שייך לענין נדה : (ח) עשו הקהל מצה * אבל אם היה עשה מצה וכן אם היה התפללה ערצית בחול אין להקל אפי' זדיעצד : **כתב** צתוה"ט וז"ל ופסוק

הוא דאם הוא לילה או אפי' ספק לילה ולא צדקה אף שעדיין לא התפללו לא היה להקל מ"מ אינה יכולה למנות מיום המחרת כיון שכבר הוא לילה ואכן צעיקן שצעה נקיים שלמים וכל יום כ"ד שעות וכחצוה"ט מדברי האגרי ומשמעות הפוסקים דאין חילוק בין חמור ואז או כסלו ועצת דלעולם לריכה לצדוק סמוך לצה"ט ובשיעור המצוה צה"ט ס"י רס"א שהוא מהלך חלף ות"ק אמה (והוא כמו רציעית שעה) קודם הלילה (לאת הכוכבים) ודלא כמשמעות הש"ך צק"ד דיש חילוק בין הימים עכ"ל * וכ"כ צק"ד ט' : (ט) וכוהגין וכו' הע"ז כתב כאן צטס המהרש"ל דנשים שלנו כיון שמתחילין למנות מיום ו' פשיעא שיוכלה למנות אפי' אחר תפלת ערצית : וליחא, דמהרש"ל לא כתב כן אלינא דהכא, דודאי ההפסק עברה לריך להיות דוקא ציום, וכיון דחשצין לאחר תפלת ערצית לילה חו לא מהני אף המהרש"ל כתב כן לענין אחר (כחצוה"ט צק"ק כ"צ) ח"ט : (י) וזדיעצד אין לחוש * כתב הצ"ח וז"ל נראה לפע"ד דבקין כשמתפללים הקהל ערצית צעוד היום גדול דיותר נכון ה' שתצדוק עלמה לאחר תפלת ערצית צעוד שהוא יום היותר סמוך ללילה שהוא כמו שעה או יותר או פחות לאחר ת"ע אלא הוא"ל ונפק מפתו"י דמהר"י דאין להפסיק

בעברה אלא קודם ת"ע לריך לזכר לכתחלה להפסיק קודם ת"ע מיהו לכתחלה לריכה עוד לצדוק עלמה גם אחר ת"ע צעוד שהוא יום היותר סמוך ללילה שאפשר שזאת היא עיקר ההפסקה בעברה אבל זדיעצד אם לא חזרה וצדקה אחר ת"ע (די צוה שצדקה קודם ת"ע) אי נמי זדיעצד אם לא צדקה קודם ת"ע מורין לה שזהו צדקה עלמה לאחר ת"ע לכתחלה ותחיל למנות מיום המחרת שזו היא עיקר ההפסקה בעברה ציום שהוא היותר סמוך ללילה שאפשר ככ"ל וכו' עכ"ל : (יא) תוך ימי ספירתה * לאו דוקא אלא ה"ה בתחלת ספירתה כשהפסיקה קודם ת"ע וחזרה וראתה אחר ת"ע או שראתה עד סמוך לערב דפוסקת בעברה לכתחלה אפי' אחר ת"ע, ע"י ש"ך וצק"ק שלפ"ז צטס הצ"ח : (יב) יום א' צלצד וכו', דכיון דהיום נפתח מעינה הוי' כל היום בחזקת מעין פתוח וגרע טפי : (יג) לריכה לצדוק עלמה צו"ד וכו' פ"י צק"א דמייירי שפסק' מיום צ' לראייתה ולהלן ח"ל מוך דחוק אלא למלוה מן המוצא צל כחן שהיה מופסק' ציום הראשון לא קגי צלל הכי אלא לריכה דוקא מוך דחוק כל צה"ט : (יד) וזדיעצד וכו', צק"ד חולק ע"ז והעלה דאפי' זדיעצד אין להקל צלי מוך דחוק כל צה"ט, ועי' שו"ת ד"ס להקל : **כתב**

צק' מעדני מלך וז"ל וא"ת ולדידן מאי כ"ו הא אפי' אשה שרואה כתם נוהגין שלריכה להמתין ה' ימים עם יום שראתה צו ואח"כ תפסקו ותקפור ז"כ (כדלקמן ק"י"א) וכ"ל דכ"ו להיכא דחזרה וראתה בחוד ימי הספירה דכיון שלא ראתה רק יום א' ציווי הספירה צדיקת שחרית לא מהני אפי' זדיעצד אלא לא ראתה רק כתם אפשר להקל וכו' עכ"ל (ואין להקל אלא בכתם שצחוד ימי ספירתה אלא כתם שווא"ל ציווי היתרה לריכה להמתין ה' ימים כדלקמן קע"י י"א צה"ה) וצתוה"ט כתב דכ"ו ככלה שרואה להפריש בעברה דצטעת דחוק ח"ל להמתין ע"ל ס"ק כ"ג :

י"י

עלמה רק שחרית ומלאה עלמה עהורה קגי צכך) טור צטס הרשב"א וצ"י אף לפי דברי הרמ"ש) ולעולם ילמד אדם (להחמיר לכתחלה) בתוך ביתו שתהא בודקת ביום הפסק שהרתה במוך דחוק ושיהא שם כל בין השמשות שזו בדיקה מוציאה מידי כל ספק : (רשב"א צתוה"ט ק)

הגה וי"א אם התפללו הקהל ערצית ועוד היום גדול אינה יכולה לצדוק או ללבוש לצנים ולהתחיל ולמנות מיום המחרת (ו) מאחר דהקטל כבר עשו אותו לילה (ת"ה) וי"א דמותר (ז) אפי' (ח) עשו הקהל מצה (אגור צטס מהר"ל) (ט) וכוהגין לכתחלה ליזכר (י) וזדיעצד אין לחוש ומקל נשים נוהגות שאם פסקה קודם צרכו וחזרה לראות כתם או דם (יא) תוך ימי ספירתה אז מפקיקין אפי' לאחר צרכו אם נתקלקלה סמוך לערב וחושצין דבר זה זדיעצד ואין למחות צידם כי כן קבלו מאיזם חכם שהורה להן והוא מנהג ותיקין. **ב** ראתה (יב) יום אחד בלבד ופסקה בו ביום (יג) צריכה לבדוק עצמה במוך דחוק ושיהא שם כל בין השמשות :

הגה (יד) זדיעצד אם צדקה עלמה סמוך לצין השמשות ומלאה עלמה עהורה אעפ"י שלא היה סמוך ללילה כל צה"ט קגי (טור צטס הרשב"א וכו"ה צטס רמז"ן וצ"י לרמז"ס וכו"ו צט"ס) אבל צדיקת שחרית לא מהני הוא"ל ולא ראתה רק יום אחד (רשב"א ורמז"ן צטס י"א וכו"ד רמז"ס פ"ו וכו"ה צ"ב וצ"י ונסנה קוף פ"ד וצרטורה שם :

ג ביום שפסקה מלראות ובודקת עצמה באמור תלבש

קוטר פירושו מה שפי' צדק כ"ג דהא למה שפי' צדק כ"ג ק"ל דרבי יוסי מודה דאם הפסיקה בעברה ציום שראתה צו דלא מהני צדיקת שחרית ח"כ קשה מאי קאמר ר' צראשון טעמיה שלא שאלתי וכו' מאי מייצעי"י ה"ה צראשון ודאי דלא מהני צדיקת שחרית דהא אפילו צשאר ימים אם ראתה לא מהני צדיקת שחרית צו ציום וכן הקשה מהרש"א וע"כ ל"ל כתיורו דמייצעי"י אי מהני מן המנחה ולמעלה או לאו דלילמא צראשון שחושקס מעינה פתוח אינו מועיל אפי' צדיקת צה"ט ח"כ קשה איך פ"י לקמן וז"ל אבל צראשון דהוי פתיחת מעינה ליכא למ"ד דאם צדקה צללרים ומלאה טור דתהוי הפרשה עכ"ל מצוה דס"ל דהש"ס מתחש על צדיקת ללרים ואחא מנסי אין והמני וכו' אלמא ס"ל להש"ס דלרבי מייצעי"י אי מהני צדיקת ללרים והא ליחא לפי מה שפי' צדק כ"ג דלפירוט זה לא מייצעי"י לי לרבי אלא אי מהני צדיק צה"ט וכו' עכ"ל הס"ט, ולפע"ד נראה דרש"י לא ניחא לי' לפרש כה"ט מהרש"א כי הוא דוחק מאוד ולישנא דרבי ודאי משמע דראשון דומיא דשני ואיך צצדיקה היום ולאו צה"ט (וה"ט רש"י צדקה צללרים היינו מוסר לכיון דצטשחרית ראתה אין לריכה לצדוק מיד אלא צללרים ולקסי' מהרש"א י"ל דצאמה הא דליחא צדק כ"ג דר' יוסי אומר לי' לרבי אלו נדה וכו' זה ה"י צחר הך עובדא דדק ס"ה, וזהו י"ל הא דהרשב"א צתוה"א כתב דמדקאמר רבי ראשון טעמיה שלא שאלתי ויהי' טעמא דמיקתצר למילתי הכי נקטינן וסר"ה צצד"ה הקשה דהא צמתני לא קתני אלא צצני ומשמע

צראשון לא, וצו"ה כתב דשני לא דוקא אלא ה"ה ראשון, והו דוחק גדול, וצחידוסי הר"ן כתב ע"ש הרשב"א דרבי סתומה למתני הכי לפוס מאי דצבר מעיקרא אבל לקוף דר צ"י, אבל לפוס"ט י"ל צהיפוך דאע"ג דמעיקרא הוי ק"ל לרבי דה"ה צראשון ואמר טעמיה שלא שאלתי כי מיקתצר לי שאין לחלק, ונ"ו לצחר דשומע לי ור' יוסי דאמר לי' אלו נדה וכו', הכי צצ"כ דצראשון לא מהני וכן לא קתני צמסנה אלא דעת הסוברים דצצני מהני : **ד** וזדיעצד אם צדקה וכו', צק"ט תומה על הרמ"א. צזה דהא כל הפוסקים דס"ל דציום הראשון לא מהני צדיקת שחרית ס"ל דגש צפסקה צה"ט לא מהני אלא ע"י מוך דחוק כל צה"ט וסעלה שאין להקל אפי' זדיעצד צלי וי"ד ע"ט, והנה אם כי צודאי יפה השיג, ונ"ו נראה לפע"ד דמטעם אחר נוכל להקל צזה, הנה החו"ד הקשה אהא דמשמע דגם ציום שראתה צו מהני צדיקת שחרית וכתב ח"ל (קושיא הראשונה שלו הוצאה צק"ק שלפ"ז ועמ"ש) ועוד כיון דאין לא צקיאין צדס ולא ציווי נדה וציה איכא לקסוקי שווא הוא

כ"ה ימים עם יום שראתה צו ואח"כ חפסקו ותקפור ז"כ (כדלקמן ק"י"א) וכ"ל דכ"ו להיכא דחזרה וראתה בחוד ימי הספירה דכיון שלא ראתה רק יום א' ציווי הספירה צדיקת שחרית לא מהני אפי' זדיעצד אלא לא ראתה רק כתם אפשר להקל וכו' עכ"ל (ואין להקל אלא בכתם שצחוד ימי ספירתה אלא כתם שווא"ל ציווי היתרה לריכה להמתין ה' ימים כדלקמן קע"י י"א צה"ה) וצתוה"ט כתב דכ"ו ככלה שרואה להפריש בעברה דצטעת דחוק ח"ל להמתין ע"ל ס"ק כ"ג :

תלבש

וכפי הגהה לפע"ד זו היא באמה דעת הרמב"ם ז"ל שהרי צפ"ד הוא פוסק כמחנה דציוס הראשון לא מהני הצדקה וצפ"ד ה"ל ד' כתב ו"ל ועוד שהחזירו וכו' שכל זה ישראל שרואה דם אפי' לא ראה אלא טיפה בחדל צלצד ופסק הדם סופרת לה ז' ימים נקיים ואפילו ראה צעת נדה בין שראתה יום אחד או שנים או שהצעתה כולן או יתר משפסק הדם סופרת שצעת ימים נקיים כזוה גדולה וכו' עכ"ל. ולשון זה מוכח להדי' דאפי' ראה יום אחד ופסק הדם ג"כ סופרת ז"י ימים המותרת (ואף שיש לדחוק קצת דמאריך עליו על ז"י צפ"ד דציוס הראשון לא מהני צדקה. לפע"ד אינו נראה כן. דהא שם לא כתב רק דין הכלה וכאן הוא אומר שם כזוה גדולה) וסייעו מהטעמים שכתבתי :

וגם פטמות ליטבא דר' זירא גופא נראה לפע"ד דהכי משמע דאמר אפי' רואה טיפה דם בחדל (צפ"ד) יוספות עליו ז"כ. ומשמע ז"כ ולא יותר ואי' הספקה של היום לא מהני הרי לריכה נצבת עוד יום א' על יום הראי' ואח"כ ז"כ. ואין לומר דמייירי צמוד דחוק כל צה"ש דכל כי האי ה"ל לפרושי ולא למיחס :

והרמב"ם כתב ו"ל עוד אומר ר' זירא וכו' ונאסגו צכל גליות ישראל שכל זה שראתה דם אפי' לא ראה אלא טיפה דם בחדל צלצד ופסק הדם סופרת לה ז"י וצ"ד יוסטפקה זו וכו' עכ"ל. ומוכח נמי דעתו דדוקא יוסטפקה מלראות דם אינו עולה לה אצל עכ"פ הספקה שפיר הוי' הספקה למוות מיום וחד אעפ"י שלא ראה רק יום א' . וכן מוכח עוד מ"ש לקמן ו"ל הילכך למדנו הלכה למעשה שהאשה שצמחה צלילה וראתה למחרת דם או בתם לריכה למחיתין שם עובות שלמות וכו' ואם ראתה להחמיל לספור למחרת ראית דם או הכתם תרחץ צמחין וכו' להקיר ש"ז וכו' עכ"ל . הרי להדי' דיכולה למוות מומחרת ראית דם אף שלא ראתה כ"א יום א' צלצד (וצהא דצדקת דה ציוס הראשון לדין המעשה לא כודע לנו דעתו) וצ"כ ז"ל אחת משהי אלה . או דפוסק כרבי ובהרצ"א . או דס"ל כמ"ש לדעת הרמב"ם . וזה נראה יותר לפע"ד . וכן מוכח להדי' דעת ס' התרומה דגם אם ראתה יום א' תוכל להחמיל לספור מיום המחרת (ולא זכר מוך דחוק) וכן מוכח דעת רבינו ירוחם . וכן מוכח דעת הסע"ד שהציא לשון רבינו צרוך (שצ"ס התרומה) להלכה פקוקה צלא ראתה דם אלא פעם א' (ושמעה מקודם) אם תחמץ להחמיל לספור מיד מומחרת הראי' תקנה יפה להקיר ש"ז וכו' . ואז תקפור מומחרת ובהגהות שם כתב ו"ל אשה שלא שומעה וכו' וראתה דם פעם א' ולא יותר תוכל לספור מיד ז"י למחרת לאחר ראיתיה ולערב הצדוק ותלצ"ס לצנים ומומחרת תמנה , מהלכות דה דר' יונתן ז"ל עכ"ל . הנה אף אם כאמר דמ"ש ולערב הצדוק דוקא לערב קאמר (מה שלפע"ד אינו מוכרח ד"ל עלה טובה קמ"ל דלמה הצדוק שחרית שמה נראה עוד אח"כ ותלכרך צדקת שנית מוטב לה לסניח הצדוקה עד לערב, וכ"כ לפרש צלשון סה"ע) מ"מ הרי לא זכר מוך דחוק ומוכח דעכ"פ צדקת לערב מהני גם צשראית היום ראשונה ואל"מ ז"ד, וכן מוכח דעת המורכבי ע"ש, וכן מוכח דעת האגודה . גם דעת הראש"ד צ"כ צעה"כ כן הוא דיכולה להפסיק גם ציוס ראשון שראתה זו ש"י ח"ל אחתין רבי צפרות וכו' ואפי' צחר שהיה תקנתה אחמירו צנות ישראל על עלמן וגזרו יום א' אחר ג' דכי סיכי דצבו לג' ימים ז"כ הכי נמי ליום א' וכו' וכיון דכולהו נמי הלידנא ספק צצות מוסינן להו אינעריכין לפרושי דין ספירת הסצעה הליך הוא ונאמר חלה כי ספירת נקיים אינה אלא לאחר ג' דצרים אחר הספק דם ואחר הספקה ואחר צדקת, וכל שעה שחפסיק מן היום אם צדקת וראתה שפסק הדם ואפי' צצחרי' עוד אל"ל צדקת כל היום ולמחרתחל לספור ז"כ וכו' עכ"ל. ומאיר דעתו להדיא דגם צרואה יום א' מהני צדקת שחרית ולא החמירו יותר מצצות גדולה מוטב : **ג** דעת הרא"ש

הוא יוסטראשון דכ"ע מודי דלא מהני צדקת שחרית כמאמר צפ"ד צ' וא"ל דמו"מ אם סצ' ראיות הראשונות לא היו דם טמא הרי אל"ל גם על הראי' סג' ז"כ דהם אינו דהא צרצ"א סציו צ"כ כתב דמאס ספק דהם לריכה הספק טהרה ע"ש ולא אומרי' מוטב אי דהם הרי לא לריכה ז"כ עכ"ל . והנה קושיא זו נראה למחץ בפשיטות מכלי טעמא מאי ציוס הראשון לא מהני צדקת שחרית ומאס דהיום נפתח המעיין ואינו עשוי להסתם מיד . אצל אם ראתה צ' או ג' ימים אף דליכא למימר שמה ראיות הראשונות היו דם טהור או דם זיבה מ"מ הרי דם דהם ודם זיבה ודם טהור כולן מומעיין אחד סן . והא קמן דנפתח המעיין זם ימים ולכן גם לדין ספיר מהני צדקת שחרית :

ואירם לפע"ד איפכא איכא לאקסויי על הרצ"א (לדעת המומחירין) וגם על הרמב"ם וס"ע ורמ"א שהחמירו לומר ציוס הראשון לא מהני צדקת שחרית ומאס דפסקו כליטבא דמחנה דמאסע דוקא סכי ולא ראשון . אכתי צכ"י דידן דיוצבת על כל ראי' ז"כ ומ"ל להחמיר דהא כל עיקר המאמר שהחמירו צנות ישראל על עלמן להיותן אפי' על טיפה אחת כצצות גדולות זהו כדי שלא תצאנה לסוס טעות צעולם וארי אם ראתה יום א' וצדקת אפי' שחרית ונואל' טהורה והיא קופרת אח"כ ז"כ הו ליכא למימרש למידי . כי צמ"כ אם היא צאמה צזה גדולה דשמה ראתה גם קודם לזה צ' ראיות צכ"י ימים (ע' להם ס' קפ"ג ס"ק ח') א"כ הרי הספקה עתה ציוס הסלישי היא וספיר מהני גם צצחרי' . ואם זאת היא רק ראי' אחת ולא ראתה יותר איכא אף אם סצדקת של היום לא מהני מ"מ הרי אל"ל ז"כ , שאלם היא ציוני זיבה אל"ל רק סימור יום א' והרי היא תקפור ותמאור יותר ואם היא ציוני דהם הרי ג"כ כשתצדוק ציוני הנקיים יעלה לה להפסקה (וגם לפי טעם המאמר ומאס דליכא לריכה ז"כ על ראי' אחת כגון ראי' הקותרת יוי ספירתה נראה ג"כ כיון דקיימי' אז ציוני זיבה שאין מוחזקין כ"כ צדקת (ע"ל ס"ק ח') ספיר מהני גם צדקת שחרית ומ"ש צדקת דמאס צצ"ס . ועוד אינו מוסתפק צראי' הקותרת אם לריכה כלל הספק טהרי מדינא . כי לא מלאנו צמאנה וגמ' הספק טהרה אלא לכהם . ולצזה גדולה אם לא צדקת עד יום הסציעי מהנקיים) :

ועלה צדעתי ד"ל קצת דעת הרמב"ם דלזיל לסייעתי צחידושי' דדף ס' סכת צס דלפי סקצרה יס להכריע צצדקת הספקה שהיא להעלותה ממומחה לטהרה לריכה צדקת מעולה שאין אחר' ספק דהיינו צדקת מורין וקדיקין אצל צדקת הסצעה צצחזקת טהרה עומדת צצדקת כל דהו סגי . ולפי"ז יפה כתב דלי' הספקת יוסטראשון לריכא דגמ' לא מהני גם לדין לא מהני דשמה דהם היא ואינה יכולה להפסיק ציוס ראשון ועל הצדקותצצחזקת הסצעה אין לסמוך שחמאצ לה להפסקת טהרה כיון דלוחן הצדקות הויין רק צדקות כל דהו . ואולם הנה צהלכותיו פסק דגם צדקות הסצעה ל"ל צח"ס (וגם צחידושי' סיים דבעל נפש לא יקל צכך) וליחא למ"ש . ומ"מ י"ל כיון דכתב דלפי סקצרה יס להכריע ולחלוק צין הצדקות לכן החמיר בהלכות' שלא להפסיק ציוס הראשון דשמה איכא מאן דפסק כהכרעה זו . וכן י"ל קצת גם דעת הרצ"א (דהא גם הוא ז"ל הציא לקמן הכרעה הרמב"ם ז"ה) אצל לדין דפסקי' צצדקת הספק טהרה וצדקת הסצעה כולן שוים הם לכאורה ודאי קשה אחא לא תוכל להפסיק צעהרה גם ציוס הראשון : ועוד נראה לפע"ד דליכא סקצרה גדולה להקל . דהא חזין דרבי הוי ס"ל צצדקת יוסטראשון נמי מהני ואף דצצן דמחנה פליגי עלי' וס"ל דדוקא צכ"י מהני ולא צראשון והלכה כות' , מ"מ הרי כלל גדול צידינו דאפוי פלוגתא לא מפשינן ואיך לן למימר דלא פליגי אלא צגוכא דמחנה' שמואלה אח"כ טמאה אצל צדלח מאל' אח"כ טמא' י"ל כ"ע מודי דגם צדקת יוסטראשון מהני (סוז ראי' צצ"ע סק"י סזו היא סקצרה המוקילין סהציא הרמב"ם)

הראש נראה כן • כי לכאורה ל"ע אחרי לא הציא כלל קוביא נדה
שצדקה עלמה וכו' ולהורות מוחה אי צדיקה יום הראשון מחי או
לא ול"ל משום דק"ל דלדין ליכא כ"ו דבין לאנן לכולהו נשי ספק
זכות משוינן להו פשיטא דיכולה להפסיק גם ציום ראשון וכדמוכח
לישני דין הזז והזזה שכתב שם הילכך

נשים האידנא שסן ספק זכות וכו' • וכן
מוכח גם מדבריו שכתב שכלכות נדה

צקילור ("ע"ש ומחוק) הגיה
מ"ש ומילא מוצן דגס
מ"ש רש"י ותוס' לחי
אי דציום שרחתה לא
מחיי ספק' שחית
אינו ענין לנשי דין:

בררא דמילתא • יומא זמני ואפי' בשחית
צעני דקדקתי בלשון כל הפוסקים
הראשונים ז"ל הידועים לי ולא מלאתי
מאן דק"ל דלנשי דין לא מהני ספ"ט
ציום הראשון (צלי מוך דחוק) זולת
הרמב"ם ז"ל וגם הוא ז"ל כתב דיש מקיל
בדבר (והרמב"ם שכתב ויש מחמירין בדבר

נראה כוונתו להרמב"ם • אך לכאורה ל"ע דהא הרמב"ם כתב וכ"ס
עכשיו סהורגלו צמוד דחוק וכו' והיינו כל צה"ש כמ"ש צה"ס ק" • וכו'
ע"ז ויש מחמירין, והרי הרמב"ם ג"כ מחיר בשנותת ידי צין עיני כל
צה"ש, והיינו מוך דחוק, ולאננס הכה זאת בלח"ה קשה על הרמב"ם
דהא דה"י והצ"ח כתבו דצוה כ"ע מודי דמחיי ואיך כתב דיש
מחמירין וצ"ע כ"ל כוונתו דיש מחמירין צלי מוך דחוק) (והרא"ה
בצ"ה י"ל ג"כ דלא אחא לפלוגי אהרמב"ם אלא צה"לכתה לפי הסוגי
לדינא דמסנה ולא לנשי דין) לכן נראה לפע"ד דעכ"פ מוקיל כדעת
הרמב"ם דציעצד כצדקה עלמה קמוך לצה"ש (והיינו כשרחתה ציוי
ליצוה או צכלה צשעת הדחק) אין מחמירין אותו: ד"ל אלא פעם אי
וכו', צשו"ת שז יעקב סי' ל"ו כתב הגאון מהר"ג ז"ל וכו' ועוד אחינא
באשה זו (שמואלת צעד הצדיקה קרעין קטנים) שצ"כ אחר
וקשה גמורה חלטרך להפסיק צטהרה גמורה דלז היא צחזקת טמאה
וכו' ולריכה מן החורה הפסק טהרה צלי שום פקפוק ומאז ואילך
כיון שיש לה וסת קצוה לימים אם דעת מעלתו מוסכמת אחי לא תצדוק
א"ע כלל ועל סוף צדיקה הראשונה חטובל עלמה וכו' אחר שאנן
על קולא זאת מלצדוק אותה ולהקל אחר כך צעניין ראייתה וכו' וצחמת
מה עוז הי' אם הי' צלפטר שצדוק לצסוף ג"כ אצל מי יכול שחיה" נקי וכו' וכן הוריתי כוה פעמים וכו' עכ"ל • וצקד"ט ק"ס ע"ו מציא
דבריו אלו וכתב עליו וז"ל לכאורה משמע מלשוננו דדי צצדיקה ההפסק טהרה שלה וצכל ז' ימי נקיים לא תצדוק עלמה כלל רק
שחממוך על צדיקה ההפסק לחוד זה ודאי א"א דא"כ לא הוי ספירה כלל ולא עלו לה לנקיים וכמוצואר כאן צצ"ע וע"כ יש קילור
בצבריו דצדיקה חלל לריכה מוך ז"כ לכ"ע וצלח"ה לא קגי לה ומלצד הצדיקה של ההפסק שלה מלריך עוד צדיקה אי מוך ז"כ וכו' עכ"ל •
ולפע"ד כוונת הגאון הכ"ל הינה על הפסק טהרה הנזכר צצ"ע שיהי' לה מוך דחוק כל צה"ש • וק"ל דכיון שהכניסה את המוך צעוד
יום והוליתו כשהי' לילה והוא נקי עלו לה צזה שתי צדיקות אחת להפ"ט ואחת ליום ראשון מו"כ • אח"כ ראייתי צצוק"ס ק"ס
מ"ו שכתב ג"כ דצדיקה זו דמוך דחוק כל צה"ש כוללת תרתי צדיקה ההפסקה וצדיקה יום ראשון מו"כ, רק שהקשה לפי"ז דכיון
שכתב צצ"ע ק"א שילמד אדם צחוך ציתו שחאה צודקת ציום הפ"ט צמו"ד וכו' א"כ תו למה מלריך צצקיעף ו' גם צדיקה של יום
ראשון צדיקה חמורה זו • ותי' דעמתי משום דק"ל דספירה לילה לאו ספירה, ולכן הולרך שם צצוק"ס ללרך גם דעת רש"י דק"ל ספירה לילה
מיקרי ספירה אף שחחוס' והרמב"ם חולקים מ"ו כתב דיש ללרך דעת רש"י ליחר הקילות שכתב שם ע"ש (ועמ"ש א"ה צצ"ק י"א)
ולפע"ד י"ל דאף לדעת הרמב"ם דק"ל ספירה לילה לא הוי ספירה מ"ו י"ל דצדיקה לילה הוי צדיקה • ורק לענין עזילה לא הוי
ספירה לילה ספירה אצל הצדיקה אין לה ענין לספירה • תדע שהרי הספירה לריכה שצעה וצדיקה אפילו אחת קגי, וצ"ע שחין
זה חלוי צזה • אלא כל זמן שהיא צודקת כיון שצ"כ הצדיקה מורה שחיה" כותנת אל לצה ומחשצת שיהי' הימים נקיים שוז עולין
לה כל השצעה ימים, וצלח"ה מה שתי' כן הנו"צ לדעת פ"ש צמחכ"ת לא נהירא • דהרי צצ"י כתב דצדיקה היום אינו מעכב וכתב דמס"ה
לא הזכירוהו הרמב"ם והעור • וגם הוא ז"ל לא הזכירו צצ"ע • ש"מ דק"ל דיכולה לצדוק צלילה • וגם הרמב"ם שכתב דלכתחלה תהי' הצדיק'
לאור היום ולא לאור הכר היינו עממא משום דאור היום יפה יותר לצדיקה כמ"ש צצ"י צשם הרמב"ם ולעמם זה אף אם צודקת צלילה
ומני

(טו) חלצט חלוק וכו' • לשון מורדכי צשם חרחה חלצט חלוק לצן
שחם חראה עוד שיהא ייכר צחלוקס: (טז) תחמיל לספור ז"ה, ואין
נוהגין לספור דוקא צפה אלא שמתן דעתם על הימים שיהיו נקיים,
וז"ל הרא"ה צכ' החינוך מורה ש"ל (סוצא צכ"ט ק"ק י"ח) ואם תשאל
למה חייצונו חז"ל לצכות השנים שצב

מלכתצ וספירה לך ולא ראינו מעולם
שימנה הזז ימי ספירו ולא הזזה ימי
ספירת' ואעפ"י צכ' וספר זולת שפייצים
שיתנו לז על הימים ולא שיתחייצו למנות'
צפה ולצרך על מניני' • חצוה צדד זה
מה שהקדמתי לך צרה' ספרי כי כל ענין
החור' חלוי צפירו' המוקצב וכו' וכן צלחנו
הקצלה שחוי וספרי' לך לריך מנין צפה
ולוי הספרי' הכחוצה צוז חצה אינה
אלא הסנה' צימים ומנהגין של ישראל
צכל מוקס כן הוא ואע"פ שאינם נציאים
צני נציאים הם וכו' עכ"ל: (יז) שחממוך,
צחשו' מ"צ ק"ס ה' כ' וז"ל כללל דמילתא
דצין צצצת וי"ט וצין צח"צ וי"ח וי"ח
ימי אצלה חלצט ותליע לצנים כדרכה

כשאר ימות השנה והרחילה לריכה לשכות קלת שלא תחמוך רק צלוחו
מוקס וצין ירכותי צין צחמין צין צלוקן וצצצת וי"ט צלוקן אפי' כל
גופה וצחמין דוקא צלח"מ וצין ירכותי' ודוקא צחמין שחחמוי מע"ש
ומע"ט גם תיזחר מחיבור קמיעה שלא תחמוך צצגד רק ציד"י וכל זה
מודי' אצל כמדומה לי שלא נהגו הנשים לרחוץ ולא ללצוש לצנים צצצת
וי"ט אפטר משום שאין כל אשה יודעת לחלק צין חמין שחחמוי מע"ש
ועי"ט או שחמוי צצצת וי"ט גם אינה יודעת להזחר מודין חיבור
קמיעה וסיכא דנהגו נהגו וסיכ' דלא נהגו יש להחיר להן כמו שכתבתי
עכ"ל, והציאו הש"ך צכ"י קל"ט ק"ק י"צ ומ"ש עליו ע"ש צצקד"ט, ועי'
צח"ה ק"י חק"א ק"א צהג"ה לענין ח"צ • ולענין צצילות ציר"ד שפ"א
ק"ה צהג"ה: (יח) צשעת הדחק וכו', ואם אין לה מים כלל אפי' לרחוץ
פני' שלומה אינו מעכב רק שחקנה עלמה היעצ צמחי דלפטר דצלח"ה
לא קגי מע"ה, וכתב צקד"ט וז"ל ופשוט דיכולה לרחוץ פני' שלומה
צמי רגלים כשהיא דחוקה ואין לה שאר מים כלל וכן שומעתי שנהגו
כן עכ"ל: (יט) צודקת • עלמה וחלוקה: (כ) אלא פעם אי' •
חוק

פסקין דאם לא צדקה רק פעם ראשונה די צזה א"כ עוז לנו לקמוך
מה עוז הי' אם הי' צלפטר שצדוק לצסוף ג"כ אצל מי יכול שחיה" נקי וכו' וכן הוריתי כוה פעמים וכו' עכ"ל • וצקד"ט ק"ס ע"ו מציא
דבריו אלו וכתב עליו וז"ל לכאורה משמע מלשוננו דדי צצדיקה ההפסק טהרה שלה וצכל ז' ימי נקיים לא תצדוק עלמה כלל רק
שחממוך על צדיקה ההפסק לחוד זה ודאי א"א דא"כ לא הוי ספירה כלל ולא עלו לה לנקיים וכמוצואר כאן צצ"ע וע"כ יש קילור
בצבריו דצדיקה חלל לריכה מוך ז"כ לכ"ע וצלח"ה לא קגי לה ומלצד הצדיקה של ההפסק שלה מלריך עוד צדיקה אי מוך ז"כ וכו' עכ"ל •
ולפע"ד כוונת הגאון הכ"ל הינה על הפסק טהרה הנזכר צצ"ע שיהי' לה מוך דחוק כל צה"ש • וק"ל דכיון שהכניסה את המוך צעוד
יום והוליתו כשהי' לילה והוא נקי עלו לה צזה שתי צדיקות אחת להפ"ט ואחת ליום ראשון מו"כ • אח"כ ראייתי צצוק"ס ק"ס
מ"ו שכתב ג"כ דצדיקה זו דמוך דחוק כל צה"ש כוללת תרתי צדיקה ההפסקה וצדיקה יום ראשון מו"כ, רק שהקשה לפי"ז דכיון
שכתב צצ"ע ק"א שילמד אדם צחוך ציתו שחאה צודקת ציום הפ"ט צמו"ד וכו' א"כ תו למה מלריך צצקיעף ו' גם צדיקה של יום
ראשון צדיקה חמורה זו • ותי' דעמתי משום דק"ל דספירה לילה לאו ספירה, ולכן הולרך שם צצוק"ס ללרך גם דעת רש"י דק"ל ספירה לילה
מיקרי ספירה אף שחחוס' והרמב"ם חולקים מ"ו כתב דיש ללרך דעת רש"י ליחר הקילות שכתב שם ע"ש (ועמ"ש א"ה צצ"ק י"א)
ולפע"ד י"ל דאף לדעת הרמב"ם דק"ל ספירה לילה לא הוי ספירה מ"ו י"ל דצדיקה לילה הוי צדיקה • ורק לענין עזילה לא הוי
ספירה לילה ספירה אצל הצדיקה אין לה ענין לספירה • תדע שהרי הספירה לריכה שצעה וצדיקה אפילו אחת קגי, וצ"ע שחין
זה חלוי צזה • אלא כל זמן שהיא צודקת כיון שצ"כ הצדיקה מורה שחיה" כותנת אל לצה ומחשצת שיהי' הימים נקיים שוז עולין
לה כל השצעה ימים, וצלח"ה מה שתי' כן הנו"צ לדעת פ"ש צמחכ"ת לא נהירא • דהרי צצ"י כתב דצדיקה היום אינו מעכב וכתב דמס"ה
לא הזכירוהו הרמב"ם והעור • וגם הוא ז"ל לא הזכירו צצ"ע • ש"מ דק"ל דיכולה לצדוק צלילה • וגם הרמב"ם שכתב דלכתחלה תהי' הצדיק'
לאור היום ולא לאור הכר היינו עממא משום דאור היום יפה יותר לצדיקה כמ"ש צצ"י צשם הרמב"ם ולעמם זה אף אם צודקת צלילה
ומני